

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEK

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 39.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Nov kažipot na poti Slovanstva

(Misli ob sklepu ljubljanskega kongresa.)

Bodočnost nam je sicer zakrita, toda na podlagi nepričakovane uspeha kongresa katoliške slovanke mladine v Ljubljani ni mogoče dvomiti o tem, da je na tem kongresu piš Duha svetega v knjigi slovanske zgodovine preobrnil list na popolnoma novo stran. Po vitalnem principu se z matematično nujnostjo približujejo vedno bolj jasni in neizbrisljivi obrisi novega, srečnejšega in bolj vzajemno prijateljskega razvoja slovanskih narodov in držav. Ljubljanski kongres slovanske katoliške mladine pomeni ne samo nujno dopolnilo in podčrtavanje pomena znanih velehradskih kongresov za cerkveno zedinjenje ter ljubljanskega in praškega mednarodnega kongresa za vzhodno bogoslovje, ampak tudi nadaljevanje in posledice lanskega cirilmetodijskega sestanka na Sv. Joštu.

Sestanek na Sv. Joštu je točno začrtal ideologijo in program katoliške slovanke inteligence. Kakor na Sv. Joštu se je tudi na sedanjem slovanškem kongresu uveljavila metoda vitalnosti. Zato se niso zbrale mase, ampak njeni vodilni zastopniki. Mase ovirajo trezno in objektivno raziskovanje in razmišljanje. Samo elita, ki se more povzpeti na filozofsko-zgodovinsko in visoko etično stališče, more na podlagi objektivnega raziskovanja preteklosti in sedanjosti pokazati vodilne in odločilne ideje ter določiti za bodočnost tak izpeljiv program, kakor ga v resnici zahteva ves doseženi razvoj in geografski položaj. Šele na tej trdni podlagi se dajo oceniti vse verske, narodne, kulturne, gospodarske in politične vrednote; edino na tem temelju je mogoče pravilno premeriti in pretehtati vse delujoče in speče sile, jih najbolj smotreno urediti in zapsiliti v vsestranski narodni in državni napredek. Ko si je tako elita popolnoma svestna, kaj hoče in ve, da je njen program izpolnjen, potem po vitalnem principu pridobiva za te nove ideje in za njihovo uresničitev tudi ljudsko množico.

Zdelo se je skoraj nemogoče, da bi kongres potekal brez vseh sporov in incidentov. Saj so spori med brati vedno ostrejši ko med drugimi ljudmi. Slovanske bratske narode pa še neredko podpihujejo v medsebojni mržnji tužci. Zato je skoraj čudež, da je med predstavitelji vseh narodov vladal pravi duh krščanske ljubezni. Težko je najti v dosežanih zgodovinskih slovanskih stikov tako svetlih primerov odločne volje in razpoloženja živeti vnaprej v miru in slogi, kakor jih je nudil ljubljanski kongres. Marsikaj se da in treba v slovanškem svetu urediti z zakoni in s silo. Toda pravo ljubezen in bratstvo med slovanskimi narodi in državami, ki ni odvisna od volitev, političnega kurza in zakonov, ampak je trajna in v bistvu nezlomljiva, je mogoče ustvarjati samo na takih temeljih, kakor je na njih stonel ljubljanski kongres.

Vodilne osebnosti katoliške inteligence slovanskih narodov so se zavedle izredne nevarnosti boljševizma za slovanski svet. To izredno nevarnost je izredno bistroumno poudaril prelat dr. Grivec. Slovani namreč niso bili tako srečni, da bi si mogli pridobiti mnogo skušenj v državnem življenju, kakor veliki zapadni narodi. Zaradi tega so nove državopravne teorije Slovanom mnogo nevarnejše, ko n. pr. Francozom ali Angležem. Do čim zapadne države tudi najbolj prevratne teorije prenesejo brez večjih pomembnih sprememb v svojem državnem življenju, jim pa Slovani takoj verujejo in jih začnejo uveljavljati v življenju. Voditelji boljševizma se tega zavedajo in zato posvečajo tako pozornost ravno slovanskim narodom. Sedanji dalekovidni papež se zaveda, kakšna nevarnost preti od boljševizma slovanstvu in od tod vsom krščanskemu svetu. Zato venomer moli in dela za ruski narod in opozarja katoličane, naj uveljavljajo socialno pravičnost, da tako boljševizem kot filozofski sistem izgubi privlačno silo na Slovane. Ker boljševizem razpade svoje mreže najbolj ravno med akademsko mladino, je bilo tem značilnejše, da je z molitvijo za nesrečne preganjane kristjane in s sveto mašo po vzhodnoslovanskem obredu, ki jo je daroval škof dr. Njaradi, ter s posebno resolucijo obsodila katoliška slovanska mladina ta boljševizem.

Se bolj močno pa je vplivala na prijateljsko razmerje pozitivna in tvorna cirilmetodijska ideja. Mladina noče delati kakšnih uniij po starem primeru, mladina obsoja prozelitizem v slovanskih pokrajinah. Katoliška slovanska mladina ne ustvarja tudi nekatere katoliške fronte. Katoliška mladina samo hoče, da se katoliški Slovani bolj uveljavijo v katoliški Cerkvi Slovani se zavedajo, da so potrebni Cerkvi in Cerkev njim. Katoliška Cerkev v srednjem veku, ko je ostajala še pretežno v mejah meščanskega in fevdalnega sloja germanske in romanske rase, še ni bila zadosti občestvena. Katoliški Slovani hočejo vneto delati v katoliški akciji in se uveljaviti v Cerkvi, da postane čim bolj občva v ekstenzivnem in v kulturno in etično-vsebinskem pomenu. Zato hoče s študijem in z osebnimi stiki odbiti ostrine med Slovani, dvignati kulturno višino in potem dati mističnemu telesu Kristusovemu, katoliški Cerkvi, novih slovanskih sokov, ki bodo poživil ves organizem, a tudi slovanske dele. Takrat pač tudi ne bo več daleč čas cerkvenega zedinjenja, ki bi izredno potencialno silo slovanstva.

Idejna stran kongresa kaže v referatih gg. prelata dr. Grivca, urednika Fr. Terseglava, češkega prof. dr. Macourke in našega dr. Steleta izredno poglobljen ideologije slovanske vzajemnosti. Cetuadi so se referati vršili v materinskih jezikih referentov, vendar so vsi udeleženci razumeli skoraj vsako besedo, ker so bile misli tako globoke in za večino tako nove, da so se duše združevale in prelivalo druga v drugo. Pokazalo se je, da na tem polju tudi majhna slovanska veja slo-

Vprašanje stabilizacije dinarja

Razveseljiva izvajanja ženevske „Pax“ - Zdravo stanje našega gospodarstva

Geneve, 26. julija. pp. Tukajšnji zelo pomembni in zelo uvaževani tednik »Pax« prinaša posebne detajle o stabilizaciji dinarja, ki jo namerava izvesti jugoslovanska vlada. List piše, da bi bila kraljevina Jugoslavija že davno stabilizirala svojo valuto, ako bi ne oviralo to želje vprašanje medvojnih in predvojnih dolgov. »Sprava« tako piše »Pax«, »je bilo mnenje v Belgradu, da stabilizacija brez zunanjega posojila ni mogoča. Danes izgleda, da bo mogoče to izvesti brez zunanje pomoči in izključno z narodnimi sredstvi. V to svrhu zadostuje, da jugoslovanska vlada razpolaga z zadostno množino zlata, da bo mogla po potrebi pokriti vsa zunanja plačila.« List se nadalje peča z analizo zlate rezerve v Jugoslaviji. »Narodna banka razpolaga z zlatom rezervo v višini 1 milijarde 100 milijonov papirnatih dinarjev, ali v zlatih dinarjih 96.700.000 in v srebrnih 17.000.000 Din. Nadalje poseduje Narodna banka v blagajni tudi še 1 milijardo 800 milijonov tujih zlatih deviz. Vsega skupaj torej ima Narodna banka v blagajni skoroda 3 milijarde Din. Iz tega bi sledilo, da bi preti nevarnost de-

valorizacije dinarja šele, ko bi Narodna banka popolnoma izčrpala svojo zlato zalogo.«

Papirnatega denarja je po poročilu »Pax« v Jugoslaviji v vrednosti od 5 milijard 200 milijonov do 5 milijard 300 milijonov dinarjev. Kritje znaša torej 55%. Nadpolovično kritje papirnatega denarja z zlato rezervo se smatra v finančnih krogih za zelo solidno, če pomislimo, da so emisijske banke pred vojno smatrale 33 odstotno zlato kritje za zadostno, in če češkoslovaški zakon določa 25 odstotno kritje za zadovoljivo. Kraljevina Jugoslavija razpolaga torej s popolnoma zadostnim zlatim kritjem in s tega stališča ni nobene ovire za stabilizacijo dinarja.

Leta 1928. se je prvič govorilo v finančnih krogih o stabilizaciji dinarja. Takrat je zlate rezerva znašala samo 800 milijonov dinarjev. Zato tudi so se takratne vlade zavemale za inozemsko posojilo v višini 4 milijonov funtov, ki bi zlato rezervo zaneslo na 1 milijardo 800 milijonov dinarjev. Tega posojila danes ni treba, ker je Narodna ban-

ka s svojo previdno politiko znala sama zvišati svoje zlato na zadostno višino. Položaj je danes tako ugoden, da bi samo večkratna zaporedna slaba letina, ki bi povzročila slabšo trgovsko bilanco, utegnla škodljivo vplivati na stanje dinarja. V tem slučaju pa, če bi bilo potrebno, in to šele po letih, bo Jugoslavija lahko dobila posojilo, ki bo stanje dinarja ščitilo.

List torej smatra, da je sedanji trenutek zelo ugoden za Jugoslavijo, da pogumno stabilizira svojo valuto. Sicer bi bilo še potrebno, da se likvidira dolg, ki ga ima država pri Narodni banki. Ta dolg znaša danes 4 milijarde dinarjev. Ali to ni nobena zapreka, ker bi se ta dolg lahko zbrisal s počasno amortizacijo, recimo s tem, da država odstopi od svojega deleža na dobiček Narodne banke.

Kurz, na katerega bi se naj dinar stabiliziral, naj bi bil sedanji borzni kurz, ki odgovarja zdravemu stanju jugoslovanskega gospodarstva.

Resolucije slov. kat. mladine proti boljševizmu brezboštvo

Ljubljana, 26. jul. Med drugimi resolucijami (ki jih zaradi občutnega pomanjkanja prostora objavimo prihodnjim) je II. kongres Slovanske katoliške akademske mladine sprejel tudi tole: Slovanska katoliška akademska mladina, zbrana na kongresu v Ljubljani v dnevih od 23. do 27. julija 1930, izraža po svojih delegatih zastopnikov Čehov, Hrvatov, Poljakov, Rusov, Slovkov, Slovencev in Ukrajincev tople simpatije za ves slovanski svet, predvsem pa za veliki ruski narod in vse krščanske narode v SSRS. Hudo obžalujemo, da brezverski kurz boljševizma preračunjeno uničuje moralne vrednote ruskih narodov, s čemer ne pripravljamo propada SSRS, ampak vsega sveta.

Odkritosrčno sočustvujemo z našimi brati v SSRS, ki so pokazali v groznih protiverskih akcijah sedanje boljševiške vlade toliko junštva v obrambi vere in krščanske pravnote. Občudujemo njihov heroizem. Molimo zanje, molimo za njihovo čim skorajšnje osvobodjenje izpod jarma in terorja ateističnih in neslovanskih uzorparjev. Verujemo v osvobodjenje Rusije izpod sovjetskega iga, in prosimo Boga, da bi s svojo milostjo omogočil, da bi se vsi slovanski narodi sešli na skupnem temelju vere in kulture, katero sta prinesla vsem Slovanom velika apostola Kristusove vere, sveta brata Ciril in Metod.

Na mestih nesreče v južni Italiji

Dozdaj okoli 2900 mrtvih in okoli 4500 ranjenih. — Reševalna in restavracijska dela vlade. — Počasi se vrača red.

Milan, 26. jul. as. V Lacedoniji so danes izpod razvalin rešili štiritletnega otroka, ki je klical na pomoč. Pod razvalinami so še trije otroci.

Zadnje oficijelno poročilo iz potresnega ozemlja javlja, da je število mrtvih dosežalo narastlo na 2949 oseb in da bo do sedaj ugotovljeno število ranjenih 4551 najbrže še narastlo. Posebno, ker z podedelkih vasi še ni natančnih poročil in se število mrtvih popolnoma točno še ni moglo dognati. Vrhu tega je še upoštevati, da je mnogo rodbin zasutih, mnogo pa jih je tudi v blaznem strahu pobegnilo, kar zelo ovira poizvedovanje. Tudi hiš je mnogo več poškodovanih, kakor se je prvotno mislilo. Minister za javna dela javlja dalje, da je tudi Akvilonija popolnoma podrti. Ministrstvo hoče vse potrebno ukreniti, da se čimprej začno popravljati dela, da bodo pred zimo izvršili vsaj nekoliko zasitih stanovanj.

Rim, 26. jul. AA. Včeraj ob 15.25 je prispel z vlakom v Rocchetto San Antonio italijanski kralj, ki je obiskal po potresu prizadete kraje. V Rocchetto San Antonio se nahaja tudi minister javnih del Grollalanza in državni podtajnik v ministrstvu javnih del Leoni, ki sta tjakaj prispela že takoj prvi dan potresa in nadzirata vsa reševalna dela in podeljevanje prve pomoči. Z italijanskim kraljem je prispel tudi minister dvora Pascalini in kraljev adjutant. Kralj je v Rocchetto San Antonio dopotaval z dvornim vlakom, od tam pa je z avtomobilom obiskal prizadete mesti Lacedonijo in Aquilonijo.

Milan, 26. jul. as. Minister za javna dela

Crollalanza je poročal kralju na obisku potresnega ozemlja, da namerava vlada porušene kraje nanovo zgraditi tako, da se bodo zidale samo enonadstropne male hiše iz železnega betona in umetnega kamna, da bodo varne pred potresom. V Akviloniji so predstavili kralju žensko, ki so jo rešili izpod razvalin po dveh dnevih. V Melfiju so pri razkopavanju našli tri osebe žive v neki veži, ki se ni podrli. Po naročilu papeža potuje po ozemlju mgr. Ciapetta, ki je tehnični nadzornik za cerkvena dela v južni Italiji, da v imenu papeža nudi prvo pomoč in tolažbo.

Rim, 26. jul. AA. Predsednik vlade Mussolini sprejema pošiljke iz vseh strani Italije, posebno od finančnikov in trgovcev ter italijanskih mest za podpore porušeni krajem. Fašistična stranka je darovala pol milijona lir. Italijanska vlada sprejema še vedno brzojavke sožalja od suverenov in drugih vlad. Predsedniki vlad izražajo iskreno sožalje.

Rim, 26. jul. AA. V krajih, ki jih je opustošil potres, se po malem zaradi organizirane pomoči vrača red. V Napolju so izpraznili nekaj hiš, ki se utegnejo vsak čas podreti. V okolici porušenega Avellina grade barake za 60.000 oseb, ki so brez strehe. V mestu Malfi se počasi spet vrača življenje. Mnogo hiš, ki so ostale cele in jih potres ni poškodoval, je polno ranjencev, ki jih še niso mogli dalje odpremiti.

Rim, 26. jul. AA. Zaradi potresne katastrofe je sklicana seja italijanskega ministrskega sveta za torek 29. julija ob 10 dopoldne.

Sovjetska Unija je vseskozi miroljubna

Moskva, 26. jul. as. Pri čajanki se je predstavil Litvinov zastopnikom inozemskih listov kot novi zunanji minister in jim podal ekspozice o ruski zunanji politiki. Izjavil je, da njegovo imenovanje ne pomeni nobene spremembe kurza, ker že faktično vodi zunanji komisariat dve leti in razen tega sprememba vodilnih uradnikov na načelno linijo diktature vanstva lahko izredno mnogo pomeni. Saj je bil g. prelat Grivec ne samo duša in regulativ kongresa, ampak tudi neomajna obče priznana avtoriteta, ki se ji je radevoljno na prvi migljaj vse uklonilo. Tako bodo Slovani lahko tudi v obči katoliški Cerkvi zaigrali važno vlogo in ji dali še mnogo izrazitejši pečat občestvenosti, pri tem pa rešili sebe, svoje države in slovanski Vzhod, če bodo za nje merodajne smernice ljubljanskega kongresa.

proletarijata nima nobenega vpliva. Naglašal je posebno miroljubne cilje sovjetske politike, ki navzlic rastočim šovinističnim in agresivnim odredbam v sosednih državah vzdržuje dobre sosedne odnose. Poskušajo se najti sredstva mirnega skupnega življenja med kapitalističnim in delavskim režimom. Simpatije Rusije pripadajo onim narodom, ki morajo po krivici nositi vojna bremena. Toda tudi z drugimi državami se skušajo doseči dobri odnosi. Sovjetska unija rada podpira vse korake, ki bi zagotovili mir, neusmiljeno pa se obrača proti svetohlinski maksi pacifistične frazeologije, ki nima z mirom nobenega opravka.

Dunajska vremenska napoved: Vreme se bo še nadalje boljšalo, toplina pa bo počasi narasčala. V splošnem je pričakovati trajnega zboljšanja vremena, kar pa vendar še ni popolnoma gotovo.

Trboveljski problem pred vlado

Belgrad, 26. jul. z. Vprašanje nadaljevanja dela v trboveljskih rudnikih je prišlo v poslednjo fazo. Velik del delavcev iz teh rudnikov je zapustil delo in si poiskal stalne zaposlitve v rudnikih lužne Srbije, zlasti v Trenciji, v Kosovski Mitrovici. Boda rudarskih delavcev v trboveljskih rudnikih je zelo velika. Niti ankete, ki so se vodile, niti državne podpore niso nič izdale proti nevarnosti redukcije dela v trboveljskih rudnikih. Zato se bodo v prihodnjih dneh v ministrstvu za šume in rude skupno z zastopniki ministrstva za promet in ministrstva za finance to vprašanje podrobno proučili in uredili.

Za progo Kočevje — Vrbovsko

Belgrad, 26. jul. z. Prometni minister Lazar Radivojević je pričel razmišljati vprašanje sзве Slovenije z morjem z zgraditvijo proge Kočevje-Vrbovsko. Minister je pripravljeno pričel z gradnjo te proge. Zaradi tega je imenoval strokovno komisijo, ki ima nalogo, da v najkrajšem času izdelata program za izvedbo tega načrta. Nalo bi se imela zagotoviti finančna stran te proge, ki je velikega pomena, ne samo za Slovence in njih izvoz, marveč za splošen napredek vseh krajev.

Euharistični kongres

Zagreb, 26. jul. p. Osrednji odbor za euharistični kongres je danes dopoldne obiskal občinsko upravo, da zaprosi mestno občino, da bi šla na roke radi prenočevanja udeležencev. Za prenočevanje udeležencev je potrebnih 40.000 skupnih ležišč. Zato odbor prosi mestno občino, da bi dala na razpolago svoja poslopja, v prvi vrsti šole. Razume se, da se bodo tudi vsa poslopja nadškofije in religioznih ustanov porabila za prenočišča. Na podlagi tega iskanja tako velikega števila skupnih ležišč se vidi, da računa osrednji odbor na zelo veliko udeležbo na letošnjem euharističnem kongresu v Zagrebu.

Elektrifikacija države

Belgrad, 26. jul. z. V ministrstvu za finance in trgovino se proučuje vprašanje elektrifikacije države, in sicer po predlogih domačih in tujih podjetij in samoupravnih teles. Ko bo strokovna komisija to vprašanje podrobno proučila, bosta ministrstva izdali rešitev, ki se bo poslala gospodarsko-finančnemu odboru v odobritev. Zelo je verjetno, da bodo elektrifikacijo izvajala predvsem domača podjetja, šele potem tuji konzorciji in tvrdke.

Plebiscitni dar Koroški

Celovec, 26. jul. p. Snoči se je vršila seja delovnega odbora, na kateri se je razpravljalo o razdelitvi 3 milij. šilingov, ki jih je avstrijski parlament daroval Koroški ob jubileju 10 letnice plebiscita. Sklenilo se je, da se ta vsota porabi pretežno v bivšem plebiscitnem področju in sicer 1 milij. šil. za poprave cest, 1 milij. za kratkoročna kmet. posojila, 100.000 šil. za posojila za gradnjo vodovodov, 400.000 šil. za podporo malim obrtnikom in za gradnjo vaških električnih central, pol milij. za gradnjo šol.

Okretič upokojen

Belgrad, 26. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog ministra pravde je upokojen Ivan Okretič, podpredsednik stola sedmorice v Zagrebu. Obenem je odlikovan z redom Karagjorgjeve zvezde IV. reda. Na njegovo mesto je imenovan za podpredsednika stola sedmorice dr. Josip Matičič.

Poljska pred važno politično alternativo

Zunanji položaj terja ali vojaško diktaturo ali najožje zблиžanje z Malo antanto

Varšava, 26. jul. (od našega dopisnika). Poljska zopet stopa v ospredje evropske zunanje politike. Izpraznjen Porenja je povzročila v celi Poljski upravičen nemir, ker se je v nemških krogih ta korak smatral za dovoljenje, da sedaj smejo naskakovati vzhodne meje. Francosko svobodni selstvo je celo začelo sistematično kampanjo za revizijo nemško-poljskih mej, češ, francosko-nemško prijateljstvo je takih žrtv vredno. Ista negotovost vlada v Varšavi v pogledu rusko-nemških odnosov. Včeraj sta se novi ruski komisar za zunanje zadeve Litvinov in nemški zunanji minister Curtius preko glave Poljske obsipavala z najlepšimi častitkami. Tako čutiljo Poljaki na eni strani, da se jim zasloba pri Francozih nekoliko maje in da se krog neprijateljev okrog njenih mej vedno bolj zožuje. Poljska bo morala seči h krepki protiofenzivi na diplomatskem polju.

Delati prognoze v Varšavi je težko. Razum maršala Pilsudskega morda nikdo prav ne ve, kaj hoče Poljska in kam naj se obrne, a vsi, politik, mož kavarne in oni s ceste, bi radi vse dobro vedeli in poznali. Napraviti si jasno mnenje torej ni lahko. Poljak je kljub njegovi želji, da bi se ga imelo za polnokrvnega človeka iz zapada, vendarle Slovan in kot tak podvržen trenutnim čustvenim inspiracijam. V sedanjem položaju Poljske je torej kak nepredviden diplomatski ali politični nastop zelo mogoč. Mogoče je pa tudi da Poljska svojo dosedanjo politiko podvrže izpraševanju ve-

sti in jo usmeri na podlagi izkušenj na drugo pot. Med nepredvidene pojave bi recimo spadala možnost najostreje vojaške diktature. Govorice o neki tajni organizaciji višjih oficirjev, ki naj bi se imenovala »Zveza Belega Orla« in katero vodi general Rydz Smigly, se slišijo vsak dan v Varšavi. Zvezi Belega Orla se podtikavajo celo načrti, da pozove na poljski prestol kakšnega francoskega ali ukrajinskega princa (Sapieho?), ki naj bi vladal Poljski z »demokracijo diktaturo«. Najbrže so to le izrodki bujne fantazije, a karakteristično za položaj je dejstvo, da jih javno mnenje sprejema in o njih debatira. General Rydz Smigly je bil svoje dni vojaški poveljnik Vilne in je sedaj generalni inspektor poljske armade ter brez dvoma najintimnejši sodruknik maršala Pilsudskega in najjača roka v poljski generaliteti.

Ni pa tudi izključeno, da se v zunanjem ministru uveljavi stranka, ki je že od zdavnaj zagovarjala bližje stike z Malo Antanto. Poljska republika, katero bi bila svoje dni Mala Antanta rada sprejela v svojo sredo, se je držala rezervirano, ne vemo iz kakih vzrokov, naprav politični grupi srednjeevropskih držav, ki so kakor ona, morale skrbeti za varnost svojih mej. Danes ko se v poljski politiki pojavlja zopet zagonetna alternativa, da je »Bog zelo visoko in Francija zelo daleč«, se bo Poljska morebiti sprijaznila z mislijo bolj intenzivnega sodelovanja z državami, ki so slovanske in ki so pokazale, da imajo energijo bra-

niti mirovne pogodbe. Spletkarje avstrijskega kancelerja v Budimpešti in čisto odkrita zahteva italo-madžarskega bloka, da se revicirajo meje, so gotovo odprle poljskim politikom oči, da ta družba ni zanje.

Tendence, ki bi potrdile ta preokret v smislu zблиžanja z Malo Antanto, so neovrgljive. Tukajšnje časopise, ki je vse prejšnje konference Male Antante prezirljivo prešlo s par sarkastičnimi opazkami, je beležilo pogovore v Strbakem Plesu z veliko marljivostjo. Nadalje predlog poljske vlade, da se ustvari agrarni blok, ki bi segal od baltičkega do jadranskega in egejskega morja, ima svoje politično ozadje. Pred par leti bi ta predlog ne bil mogoč. V tukajšnjih jugoslovanskih krogih so ga pozdravili z velikim zadovoljstvom tembolj, ker se čuti, da bi sodelovanje poljskega naroda v Mali Antanti ojačilo vpliv gotovih načel na političen in gospodarski program ene najvažnejših državnih grup v Evropi.

Javiti moram, da napetost proti Litavcem pada. V Kovnu je pred dvema dnevi bivši zunanji minister dr. Grinius izrazil željo, naj se vprašanje Vilne likvidira, ker nima smisla, da bi Litva in Poljska radi tega vprašanja ostali vedno pod orožjem. Ista želja se je slišala šestokrat tudi v Varšavi. Morda bodo zunanje politični dogodki prišli državnikom na pomoč, da nastopi Poljska nova pot, ki bodo samo v dobrobit miru in katoliškemu kulturnemu zamislu krščanskega bratstva narodov.

II. kongres slov. katoliške mladine

(Glej tudi 5. stran.)

Poklonitev delegacij na Kreskovem grobu

Med dopoldanskim zborovanjem kongresa se je ob 11 odpeljala deputacija predsedstva kongresa predsednik dr. Stele in podpredsednika Poljak Kruzinski ter Slovak Klinowski na pokopališče sv. Križa, kjer so položili na grob velikega Slovana dr. Evangelista Kreka krasno palmo s cvetjem.

Poklonitev nadškofo dr. A. B. Jegliču in škofu dr. G. Rožmanu

Ista deputacija se je nato poklonila slovenskemu vladiki nadškofo dr. Antonu Bon. Jegliču in škofu koadjutorju dr. Gregorju Rožmanu. Nato se je odpeljala deputacija še v poklonitev k rektorju ljubljanske univerze g. dr. Serku.

Popoldansko zborovanje

Popoldne se je vršil razgovor o organizacijah. V imenu sekretarijata katoliških slovanskih organizacij akademskih je poročal predsednik Kruzinski. Očrtal je delo v preteklem letu, ki ga je izvršil sekretariat. Bili so v kontaktu z vsemi slovanskimi organizacijami katoliške akademske mladine po vseh slovanskih državah. Držali so tudi stike z ameriškim slov. akad. društvi. Sekretariat je skrbel za individualne stike vseh slovanskih društev. Glavna naloga, ki si jo je stavjal, je bila, da se gmotno pomaga pravoslavim ruskim bratom, ki žive v emigraciji. Sekretariat je delal na tem, da se slovanski akademiki med seboj čim bolj spoznavajo s tem, da je propagiral, da studirajo namesto na svojih domačih vseučiliščih na drugih, s čemer se ustvarja kader slovanske inteligence, ki bo doobraz poznal prilike in težnje vseh slovanskih narodov.

Ob koncu se je zahvalil Slovincem, ki so tako mogočno pripravili kongres, nadalje prav posebno prelatu dr. Grivicu, duši vse cilimethodijske ideje in bratom Slovakom za njih zborovanje v Ruženbergu. V imenu Slovaške dijaške zveze se je zahvalil predsednik Klinowski bratom Poljakom in Slovincem za njih pozornost in delavnost.

V imenu Poljakov se je še oglašil predsednik poljske tiska in poljsko-jugoslovanske lige dr. Kneblowski, ki se je zahvalil za lep sprejem in slovensko gostoljubnost. Slovinci so mu znani, kot pridni neutrudljivi delavci za vse lepo in dobro. Spominja se ljubljanske Glasbene Matice, ki je napravila svojo turnejo tudi po Poljski in želi, da bi se stiki med Poljsko in Jugoslavijo čim bolj utesnili.

Radi pomanjkanja časa so morala izostati poročila vseh slovanskih akademskih organizacij, objavljena pa bodo na tiskovnem poročilu kongresa.

Nato so se obravnavale resolucije posameznih akademskih organizacij. Malo pred peto uro je predsednik zborovanje zaključil in povabil nato udeležence na slovesno zaključno sejo ob 6 in na poslovilni večer, ki ga priredi Slovensko kat. starešinstvo v čast udeležencem.

Slovesna zaključna seja

Ob šestih se je vršila zaključna seja kongresa, na kateri je prečital predsednik dr. Fr. Stele resolucijo, ki jo bo prinesel »Slovenec« v celoti prihodnjic. Vse točke resolucije, zlasti prva, s katero se določa mesto sekretarijata slovanskih katoliških akademskih organizacij za leto 1930/31 Slovenski dijaški zvezi v Ljubljani, ter druga, ki določa, da se vrši III. kongres v slovaški Bratislavi, je bila sprejeta z velikim odobravanjem. Slovincem je pripadlo mesto sekretarijata, te skupne vseslovenske katoliške akademske organizacije, takoj za Poljakom. To je visoko odlikovanje in častno priznanje za veliko delo, ki ga vrše Slovinci v uresničitev skupne slovanske cilimethodijske ideje.

Prav tako je bila navdušeno sprejeta resolucija, ki zadeva razmerje do boljševizma. Sprejet je bil sklep, da se odpošlje ta del resolucije vsem protiboljševskim organizacijam in zlasti »Rus-Unions« v Prago.

Ob sklepu je imel predsednik kongresa dr. Fran Stele zaključni govor, v katerem se je zahvalil jugoslovanskemu episkopatu za častni protektorat, dalje Slovenski dijaški zvezi, posebno še g. prof. Niku Kuretu in Etbinu Boju, Sekretarijatu slovanskih katoliških akademskih organizacij, njegovemu dosedanjemu predsedniku Ignaciju Kruzinskemu, prelatu dr. Grivicu in vsem referentom in delegatom.

Kongres je dokazal, da ideja nevdržno napreduje, da se bistrjo pojmi in se idejno poglablja. Pokazal je tudi, da je celo v kočljivih vprašanjih med Slovani možna prava, resnična in tolerantna razprava. Pokazal je dalje, kako močna je ideja katoliške akcije. Naravnost spontano se je po lanskim impulzih od prvem kongresu izrekel za cilimethodijsko ideologijo kot najpraktičnejšo za Slovane. Kongres je prinesel praktično reč: ob štiridnevem skupnem bivanju smo se navdušili za lepoto slovanskih jezikov, kar je nadvse razveseljujo in je ustvarilo tako pogoj za boljše medsebojno spoznavanje in skupno delo.

Pred razhodom so zborovalci še stajali za slovensko himno: Hej Slovani in Sto let nek žije, žije nas!

S tem je bil zadnji dan kongresa zaključen

Ne more priti do moža

Pariz, 26. jul. as. Pariško civilno sodišče je danes popoldne v zadevi nameravane poroke princinske de Broglie s princem Louisom Bourbonškim izdalo razsodbo, s katero se odklanja zahteva nečaka možitve željne starke, vojvode Brissac, ki zahteva, da se starki ženitev prepove. Sodišče je izdalo to razsodbo, ker ni nobene povoda za izdajo take prepovedi. Nasprotno pa je sodišče poverilo trem strokovnjakom misljo, da proučijo vzroke brogljskega rodbinskega sveta, ki govorijo proti poroki. Sodišče je tudi potrdilo, da se postavi princinska upravitelj premoženja. S tem je 73 letna nevesta praktično bila postavljena pod kuratelo. Dasi sodišče ni moglo prepovedati poroke, se poroka vendar ne more vršiti, dokler ne pride mnenje strokovnjakov na sodišče.

Ruska kupčija z žitom

Bukarešta, 26. jul. p. Sovjetska vlada je prodala nad en milijon meterstih stotov žita raznim evropskim državam.

Razburjenje radi smrti Kosole

London, 26. jul. d. Brzojavne vesti iz Helsingfors pravijo, da se nahaja Finska v nemirnem pričakovanju nadaljnega kmečkega gibanja. Lapovci so trdno prepričani, da je povzročil nenadno smrt njih voditelja Kosole po komunistih podtaknjen strup. Uradno poročilo o smrti še vedno ni objavljeno, kar kaže, da vlada okolice te tajnostne smrti preiskuje. Razburjenje med kmetiskim prebivalstvom zaradi smrti nadarjenega in nad vse energičnega voditelja je nepopisno. Ugotovljeno je, da so Kosola in drugi voditelji kmetov dobivali zadnji čas vse polno grozilnih pisem. Radi smrti Kosole lapovski pokret ne ostane brez voditelja, pač pa grozi ogroženost kmetkega ljudstva poostriiti pokret.

Egiptovski nacionalisti hočejo proglasiti republiko

Kairo, 26. jul. AA. Nacionalisti se trudijo na vse načine uplivati na armado. Cilj njihovega delovanja je odstraniti kralja Fuada in postaviti republikanski režim.

London, 26. jul. AA. Po vesteh iz Egipta se mir še vedno ni povrnil v deželo. Odkrili so tajno organizacijo nacionalistov, ki je delovala na to, da organizira parlamentarno zasedanje pod milim nebom na trgu v bližini parlamenta.

Kairo, 26. jul. AA. Vlada je podzvela vse, da zabrani eventualno zborovanje poslancev nacionalistične stranke WAFD. Vlada je razpostavila po mestu 2000 vojakov, ki so zasedli vse važnejše trge. Danes je v mestu normalno življenje. Vsi uradi in trgovine so odprte.

Tardieu se bo popolnoma oprl na desnico

Pariz, 26. jul. b. V političnih krogih se zelo komentira izjava »Echo de Paris«, da namerava ministriški predsednik popolnoma izmeniti dosedanjo stalno delegacijo za Društvo Narodov. Tardieu je še vedno računal s tem, da se bo opozicija radikalovomehčala, ali zadnja izkustva so ga prepričala, da tam ne sme iskati svojih prijateljev. Tardieu namerava na jesen, ko se parlament zopet sestane, jasno pokazati da se naslanja na desnico, ki ga je vedno zvesto podpirala.

Veliko štrajkovsko gibanje v sev. Franciji

Pariz, 26. julija. as. Stavka v severnem industrijskem revirju v Franciji začenja vedno večji obseg. Število stavkujočih kovinskih delavcev je prekorajšilo 15.000. 70% vseh tovarn je ustavilo delo. V tekstilni industriji se je od 8700 delavcev pridružil stavki 7000 delavcev. Dalje se poroča, da se tudi v Roubaix Tourcoin stavka naglo širi. V Lilleu so že komunistične strokovne organizacije prevzele vodstvo stavke. Za danes so sklicale velika zborovanja v Lilleu. Komunisti napenjajo vse sile, da bi se jutri proglasila generalna stavka. Oblasti so odredile obsežne varnostne odredbe. Delodajalci so poskusili, sprejeti v delo belgijske delavce, ki so jih prepeljali preko meje. Ta njihov poskus pa je smatral za ponesrečen, ker so domači delavci v Baillleulu sprejeli stavkokaze s kamenjem, pri čemer so bili štirje belgijski delavci ranjeni, pet stavkujočih delavcev pa je bilo aretiranih.

Srečna Francija!

Pariz, 26. julija. AA. Francoski preokooceanski parnik »Paris«, ki je prispel v Havre, je pripeljal 77 zabojev zlata v vrednosti 5 milijonov dolarjev. Zlato je bilo takoj odpravljeno v Pariz.

Ljeninova mumija se razkraja

Moskva, 26. julija. Ljeninovo nabalzimirano truplo se radi vlažnosti mavzoleja ob Kremeljskem zidu tako razkraja, da je grob zdaj za obiskovalce zaprt. Strokovnjaki so izjavili, da tudi galvanizacija ne bo zadržala razkrajanja. Radi tega je vlada sklenila ostanke vpepeliti in na sedanjem kraju razstaviti samo žaro s pepelom.

Boljševiške »hierarhe« je to dejstvo zelo potrla, ker je znano, da so uganjali z Ljeninovim truplom pravi kult. »Ljeninove ogle« imajo celo na bojnih ladjah, kjer je nastavljen poseben »oficir« po primeru bivših vojnih svečnikov, ki prihaja pred Leninovo »ikono« električne žarnice, drži s tega »oltarja« na moštvo govore in tolmači Ljeninove izreke.

Ljudske komisarije zelo skrbi, da ne bi Ljeninov kult upadel, ako bo namesto trupla za stekleno krsto, ki mužike spominja na relikvije svetnikov, razstavljena samo žara. Ta problem je predmet resnih posvetovanj in razgovorov v Kremlju.

Tardieu pozdravlja versko-moralno vzgojo mladine

Pariz, 26. julija. Ministriški predsednik Tardieu je osebno izročil v glavnem stanu francoskih gozdovnikov v Parizu listino in znake Častne legije kanoniku Cornettesu, glavnemu duhovniku francoskih skavtov. Po izročitvi in čestitkah slavljencu je imel Tardieu velik nagovor na navzoče skavte ter povdarjal zasluge zdrave versko-moralne vzgoje francoske mladine, a v duhu ljubezni do domovine.

V Nemčiji bo nastopilo 25 strank

Berlin, 26. jul. as. Znak velike razcepljenosti v volivnem boju je, da je bilo že sedem tednov pred volitvami vloženi 17 volivnih list. Domneva se, da se bo volivnega boja udeležilo okoli 25 strank. Bivši württembergški predsednik državnega zbora, poslanec Bacille, ki spada med najbolj znane voditelje nemškonalionalne ljudske stranke, se je sedaj ravno tako kakor voditelj Landbunda, državni minister za prehrano Schiele, odpovedal Hugenbergu in njegovi frakciji.

Potres na Bolgarskem

Sofija, 26. jul. as. Včeraj in danes so bili v južni Bolgariji v onem ozemlju, kjer je bil velik potres pred dvema letoma, zopet močni potresni sunki, ki so se večkrat ponavljali. Posebno močne sunke so javili iz vasi Skobelevo, kjer je bilo poškodovanih več hiš. Prebivalstvo je v strahu zbežalo iz hiš in biva ponoči in podnevi na prostem. Smatra se, da je ta potres v zvezi s potresom v Južni Italiji. Človeških žrtv do sedaj ni bilo.

Čičerin pride v Pariz?

Pariz, 26. jul. p. V tukajšnjih političnih krogih se potrjuje vest, da je dosedanji sovjetski poslanik Dougalevski odstopil in da pride na njegovo mesto Čičerin.

400 milijonov mrčesov uničenih

Trst, 26. jul. p. V furlanijski ravnini so se pojavile velike jate kobilic, ki so pokrile vsa polja. Oblasti so takoj ukrenile vse potrebno, da se kobilice uničijo. 800 oseb je uničilo nad 800 kvintalov kobilic, to je nad 400 milijonov eksemplarov mrčesa. Škoda, ki so jo povzročile kobilice, je zelo velika.

Tekma za Davisov pokal

Pariz, 26. jul. AA. V današnji tekmi doublev za letošnji Davisov pokal med Ameriko in Francijo je zmagal francoski par Cochet-Brugnon nad Američanom Van Ryn-Allison 6:3, 7:5, 1:6, 6:2. Po stanju drugega dne vodi Francija 2:1.

Gradba mostu Belgrad-Zemun

Belgrad, 26. jul. z. Danes so se pričela pospešena dela na obeh straneh Save, radi zgraditve velikega mostu Belgrad — Zemun. »Batignol« je že pričel z deli za sondiranje terena za glavni steber, ki bo držal most in ki je naročen iz Nemčije. Materijal je po veliki večini že tu. V par dneh pridejo kesoni in dva glavna stebra, ki bosta držala most na obeh straneh.

Priprava zakona o delniških družbah

Belgrad, 26. jul. z. V trgovinskem ministru se pripravlja zakonski načrt o delniških družbah in o bančnih zbornicah, ki bo v najkrajšem času dovršen in predložen interesiranim gospodarskim organizacijam v proučevanje. Nato se bo uredilo njegovo končno besedilo. To sta dva zelo važna zakonska načrta, zlasti zakon o delniških družbah.

Predsednik Vseslov. gasilske zveze odlikovan

Belgrad, 26. julija. AA. Z ukazom Nj. Vel. kralja in na predlog predsednika ministrskega sveta in ministra notranjih zadev generala Petra Zivkovića je odlikovan z redom sv. Save III. Sajda L. Adolf, upokojeni učitelj v Pragi in predsednik vseslovenske gasilske zveze.

Za asanacijo vasi

Belgrad, 26. jul. z. Za asanacijo vasi je ministruvstvo odobrilo nove kredite. Banske uprave bodo stavile predloge radi razdelitve teh kreditov interesentom. Ministruvstvo za socialno politiko je storilo potrebne korake za zdravstveno ureditev naših vasi. V ta namen se bo v najkrajšem času pričelo z ustanavljanjem zdravstvenih postaj po celi državi, ki bodo imele nalogo skrbeti za zdravstveno stanje vasi. Ministru za socialno politiko so potrebni krediti že odobreni.

Načrt za kolonizacijo

Belgrad, 26. jul. z. V kmetijskem ministruvstvu je izdelan podroben načrt za kolonizacijo v naši državi, posebno za pomoč kolonistom v prvem času naselitve. Kolonistom se bo poleg zemlje dalo vse tisto, kar potrebujejo za prvo potrebo. Ministruvstvo je na račun reparacij naročilo premične hiše, ki jih bo razdelilo kolonistom. Največ pozornosti se bo posvečalo kolonizaciji južni in meje proti Madjarski, kjer bodo v prvi vrsti naseljeni optanti iz Madjarske. Ves ta načrt in proučevanje mora odobriti ministriški odbor. S kolonizacijo se bo pričelo prihodnji mesec.

Za povzdigo perutninarstva

Belgrad, 26. jul. z. V kmetijskem ministruvstvu se izdeluje pravilnik, po katerem se ima v najkrajšem času pri vsakem okraju otvoriti moderna perutninarska postaja, ki bo imela nalogo, da goji v dotičnem kraju najboljše vzorce perutnine.

Nova razdelitev Sibirije

London, 26. julija. pp. Iz Moskve se poroča, da je sovjetska vlada izdelala načrt za novo administrativno razdelitev Sibirije. Po tem načrtu bi se Sibirija delila v zapadno Sibirijo, vzhodno Sibirijo in v ozemlje Tihega oceana. Vsaka enota bi dobila tudi svojo gospodarsko opredelitev, tako bo recimo zapadna Sibirija, ki bo segala do Krasnojarska, tržila z žitom in premogom, vzhodna Sibirija se bo pečala predvsem z lesno trgovino in s prodajo kožuhovalin, medtem ko bi se ozemlje Tihega oceana osobito pečalo z ribolovstvom in s pridobivanjem petroleja.

Srebrni bolgarski denar

Budimpešta, 26. jul. p. V madjarski kovnici denarja so pričeli za Bolgarijo kovati srebrne novce in sicer 10 milijonov no 20 levov, 19 milijonov po 50 levov, in poldrug milijon po 100 levov. Skupaj 16 vagonov. Kovanje bo trajalo nad eno leto.

Lavantinski škof dr. Andrej Karlin zlatomašnik

»Posvečuj petdeseto leto, ker je leto jubileja (III. Moz. 25, 10), je zapisano že v starozakonskih knjigah. V razmeroma kratkem človeškem življenju je sploh petdesetletnica častljiva in velepomenljiva, posebno pa še za duhovnika. Bliiskovito hitro je švignilo v nepovrat pet desetletij od onega trenutka, ko je šibki mladenič, novoposvečeni mašnik stopil prvič pred oltar in izrekel one pomenljive besede: »Stopil bom k oltarju Gospodovemu, ki razveseljuje mojo mladost.« Čez petdeset let ponavlja iste besede; fizična mladost je zdavna minula, glavo mu krijejo sivi lasje, toda v višjem, moralnem oziru tudi sedaj lahko s polnim srcem ponavlja besede, »ki razveseljuje

Na polju cerkvene glasbe je marljivo sodeloval pri Cecilijinem društvu kot tajnik, pozneje predsednik in 1905—1910 urednik »Cerkvenega Glasbenika«.

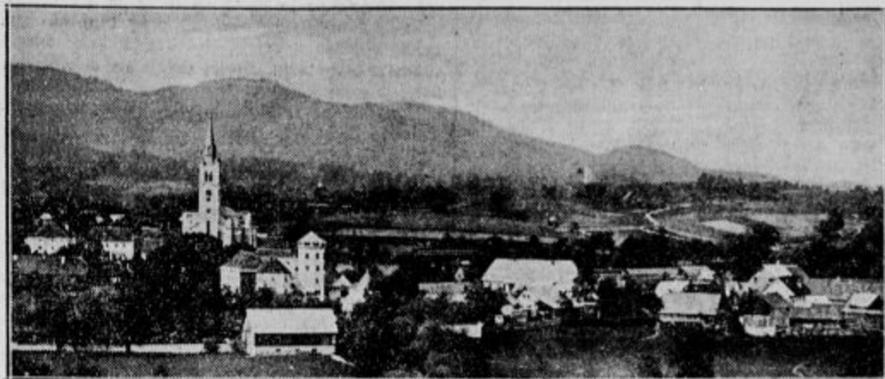
S svojim mirnim delovanjem in koncilijantnim nastopanjem je obrnil nase pozornost, ko so po odhodu škofa Nagla iz Trsta iskali novega škofa za stolico sv. Justa. Na podlagi predhodnih dogovorov med avstrijsko vlado in sv. stolico je bil dr. Karlin 21. decembra 1910 imenovan za škofa tržaško-koperskega. Posvetil ga je na praznik sv. Jožefa 19. marca 1911 v tržaški stolnici njegov prednik Nagl, takrat že nadškof dunajski. V Trstu je našel težavne politične razmere, ne samo narodnostne boje, temveč v vsaki narodnosti zopet razne stranke, ki so se med seboj strastno napadale. Na teh vročih tleh je bilo treba veliko takta, previdnosti in potrpežljivosti. Najhušji kelih trpljenja mu je pa v Trstu prinesla vojna. Kot pravi pastir ni zapustil svojega mesta, dasi mu je granata priletela v lastno hišo. Ko so po zlomu Italijani zapustili mesto, ostal neločljaj za škofa še bolj mučen. Tržaška iredenta je prirejala zoper njega demonstracije, da ne marajo »jugoslovanskega škofa«. On pa je tudi sedaj vztrajal in izjavil, da se ne umakne, dokler mu zakonita višja oblast tega ne zaukaže.

Ker so postajale razmere vedno težavnejše, ga je papež v jeseni leta 1919. razrešil zveze s tržaško škofijo in ga imenoval za naslovnega škofa v Temiširi — onstran Črnega morja. Obenem ga je imenoval za svojega hišnega prelata in prestolnega asistenta. Tedaj je zapustil Trst in se preselil v Št. Vid nad Ljubljano, kjer je prevzel vodstvo škofovih zavodov. Po 14 mesečni vakaturi lavantinske stolice je papež 6. junija 1923 imenoval monsignora Karlina za lavantinskega škofa in je bil kot tak ustoličen v Mariboru 29. julija istega leta.

Minulo je torej le še sedem let, kar vlada lavantinsko škofijo, vendar so v tem, razmeroma kratkem času, zaznamovali važna dejstva, ki ostanejo pomenljiva v zgodovini te škofije. Predvsem si je kmalu pridobil srca vernikov in duhovščine, ker je nastopal ne kot mož, ki ima oblast, ampak kot dobrohotni oče z milobo in prijaznostjo. Za prvo leto njegovega vladanja je sledila važna sprememba glede razsega lavantinske škofije, od časov Jožefa II. že tretja. V jeseni leta 1923. je sv. stolica izročila upravi lavantinskega škofa sekovske župnije, ki so po st. žermenskem miru prišle v našo državo, enako 13 župnij od krške škofije in dve dekaniji v Prekmurju iz somboteljske škofije, ki so po trianonskem miru prišle v Jugoslavijo. S tem se je obseg škofije znatno povečal; obenem pa tudi skrbi, zlasti vsled občutnega pomanjkanja duhovščine.

Zelo važna sprememba je sledila leta 1924. Z odlokom 1. maja je sv. stolica izročila lavantinsko škofijo iz solnograške metropolitanske zveze in jo neposredno podredila sebi. S tem je prenehala za Slovence tako usodna nadtsotsletna zveza s Solnogradom. S tem je tudi ugasnila pravica solnograških nadškofov, imenovati, potrjevati in posvečevati lavantinske škofe. To pravico izvršuje sedaj sv. stolica, kakor je določeno po običnem cerkvenem zakoniku.

Leta 1928. je Prezvišeni in slovesen način proslavil 700 letnico ustanovitve lavantinske ško-

Stara Loka — rojstni kraj jublanta.

želji Lavantincev in sploh Slovencev, da je storil potrebne uvodne korake za kanonizacijo našega nepozabnega Slomšeka.

Prezvišenemu jubilarju želimo iz srca, da bi v krepkem zdravju in pod božjim varstvom še dolgo gledal rastočo setev na njivi poverjene mu škofije, da bi užival vidnih uspehov v kanonizacijskem procesu svojega velikega prednika Antona Martina.

Dr. Fr. Kovačič.

Dr. Jožef Mirt:

Škof dr. Andrej Karlin in dijaško semenišče v Mariboru

Ako se ob današnjem zlatomašniškem jubileju z veseljem in hvaležnostjo spominjamo dosežane vlade škofa dr. A. Karlina v lavantinski škofiji, moramo med velepomenljivimi dejstvi zaznamovati tudi njegovo veliko skrb in ljubezen do mariborskega dijaškega semenišča. Ta zavod, ki je v smislu cerkvenih predpisov ustanovljen, da se v njem vzgaja duhovski naraščaj, je med svetovno vojno silno trpel. Glavnico, ki je dajala obresti za vzdrževanje, so uničila vojna posojila, tako, da je bil zavod ogrožen v svojem nadaljnjem razvoju. V zavodu je bila nastanjena vojaška bolnišnica, gojenci so morali stanovati izven zavoda, prejemale so v zavodu le hrano oziroma denarno podporo. Takoj po prevratu je zavod zopet začel zbirati svoje stare gojence ter sprejemati nove, vendar le v najhujem številu, pri tem pa je povojna miselnost in psihoza zajela vsa mladinu, nastale so poleg materialnih še težkoče vzgojnega značaja.

V teh razmerah je nastopil vlado mariborske škofije leta 1923. današnji jubilar, škof dr. Andrej Karlin. Takoj ob svojem nastopu je obrnil pozornost na dijaško semenišče ter ga od leta do leta čedalje bolj urejal in spopolnjeval, tako, da se danes ob svojem jubileju lahko z zadovoljstvom ozira nazaj na sad svojega truda in dela. Pomagala mu je pri tem njegova velika rutina, ki si jo je pridobil kot prefekt in ravnatelj

škofijsko semenišče!... Želim pa, da se dohodko dijaškega semenišča stalno uredijo. Naj bo torej vsako leto ob vseh kvaternih nedeljah, ko se po dosedanjim navadi moli za dobre dušne pastirje, v vseh župnijskih cerkvah darovanje okoli oltarja za dijaško semenišče.

Pa tudi pozneje je škof dr. A. Karlin porabil vsako priliko, da opozori svoje vernike na veliko važnost tega zavoda. Naj navedem samo še, kaj piše v svojem postnem pastirskem listu leta 1925. »Tako, ko sem bil ustoličen na lavantinsko stolico sv. Andreja v Mariboru, sem opazil, da je svetovna vojna tudi našim škofijskim zavodom zaspekala mnogo občutljivih ran. Med vsemi pa je najbolj zdelala naše škofijsko dijaško semenišče. Ostala je — hvala Bogu — hiša z vrtem, vsa druga sredstva pa je svetovna vojna vzela... Ko se Vam danes vsem in vsakemu posebej zahvalim za vse dobrote, ki ste jih lansko leto žrtvovali škofijskemu zavodu, moram takoj dostaviti svoji zahvali tudi prošnjo za bodoče...«

Tudi v svojih drugih nadpastirskih poslasticah, kakor tudi ustmeno na duhovniških zborovanjih ter kanoničnih vizitacijah je visoki jubilar budil smisel za duhovske poklice in zanimanje za osrednje škofijske zavode.

Zavod sam pa je prezvišeni Nadpastir uredil, kakor to zahteva moderni čas ter sodobna miselnost mladine. Kljub temu, da se čuti v naši škofiji pomanjkanje duhovščine, je vendar nastavljen poleg ravnatelja še tri prefekte, da se vzgoja v zavodu lahko pravilno vrši. Zavod ima že tudi skozi dve leti lastnega učitelja petja in glasbe, da se gojenci sistematično uvajajo v petje in glasbo, kar je gotovo velikega pomena za bodoče dušne pastirje. Zavod do sedaj ni imel svoje dvorane za razne nastope, akademije in prireditve. Take prireditve so se do sedaj za silo vršile v obecnici, kjer se je postavil zasilni oder. Ko je škof-jubilant gledal te razmere, je takoj občutil, da mora zavod dobiti lastno dvorano, kakor jo imajo drugi zavodi. Lansko leto je dal napraviti načrte ter je sam naložil prvih sto tisoč dinarjev; sedaj je stavba že pod streho. Ko bo čisto gotova, bo res nekaj lepega ter bo pomenila lep napredek v razvoju dijaškega semenišča.

Škof dr. A. Karlin rad zabaja med svoje gojence ter jih opazuje pri učenju in pri igri, ali pa jih vzpodbuja k vztrajnemu delu za izobrazbo uma in značaja. Redno pa prihaja vsako leto na god sv. Maksimilijana, sv. Viktorina, ter na določeno nedeljo vmaju, ko se vrši slovesni sprejem v dijaško kongregacijo. Ti obiski so za škofa in za gojence dnevi veselja.

Treba je pa tudi poudariti, da prošnje in vabila za podporo dijaškemu semenišču, ki jih je prezvišeni jubilar pošiljal duhovščini in vernikom, niso ostale brez odmeva. Kljub temu, da je hudo za denar, so se tekom 7 let Karlinovega škofovanja zbrale velike vsote, ki so se uporabile za redno vzdrževanje zavoda ter za razna izredna popravila. Očividno je, da je ljubezen in skrb ljubljenegega Nadpastirja za zavod prešla tudi na duhovnike in vernike!

Seveda razvoj dijaškega semenišča s tem še ni zaključen! Sedanje število gojencev se je povzpelo na 100, kar pa je premalo za razsežno lavantinsko škofijo. Ko bo dozidana dvorana, se bo to število v dosedanjem posloppju lahko zvišalo na 130, pa bo še vedno premalo. Več pa jih v sedanje posloppje ne gre. Škofija bi potrebovala najmanj 200 gojencev; kandidatov je vsako leto veliko, pa se jih mora vedno mnogo odkloniti, ker ni prostora. Radi tega je škof dr. A. Karlin že večkrat poudaril, da bo treba zavodu prizidati nov trakt, da se tako dobijo prostori za nadaljnjih 100 gojencev. Visoki jubilar tudi trdno zaupa, da bo lahko to izvedel s pomočjo svoje požrtvovalne duhovščine ter dobrih in radodarnih vernikov. Kadar se bo to zgodilo, da bo dogotovljeno v svojem razvoju dijaško semenišče ter pozidano novo bogoslovje, bo izpolnjena morda najiskrenejša želja škofa-zlatomašnika.

Lavantinci pa hočemo svojega škofa pri njegovih velikih načrtih za prosep lavantinske škofije podpirati, in ne bomo se ustrašili žrtve, kadar bo šlo za procvit in duhovni blagor lavantinskih vernikov!

Jubilantovi starši.

fije, ki je v zadnjih stoletjih kakor mati zbrala pod svoje okrilje ogrožene obmejne Slovence. Istega leta je dosegel v Rimu, da mu je dal pomožnega škofa, ki ga lavantinska škofija ni imela več od časov škofa Lenarta L. Peverl (1508—1536). Od leta 1923. se je premisijonirala skoraj cela škofija in tako vsaj nekoliko zacelila hude moralne rane, ki jih je vsekala svetovna vojna. V svrhu umstvenega in moralnega podviga duhovščine je bil ustanovljen priporočilni tretjeredno duhovniško skupščino in »Unio Apostolicae«. Dvignila in obnovila se je v tem času tudi od Slomšeka ustanovljena bratovščina sv. Cirila in Metoda.

Za Karlinove vlade se je ustanovila nova župnija v Cezanjevih pri Ljutomeru ter ekspozitura v Poljani in Hotizi v Prekmurju, pa posebna dušnopastirska postojanka za delavstvo v Hrastniku.

Sedanji nadpastir je tudi ustregel davni žihovniki in dragi verniki, vsak po svojih močeh

Alojzijevišča v Ljubljani ter rektor zavoda sv. Stanislava v Št. Vidu.

Da dijaško semenišče gmotno podpre, je škof Karlin takoj v prvem letu svoje vlade, dne 4. oktobra 1923, naslovil na svoje škofljane nadpastirsko prošnjo za podporo dijaškemu semenišču. V tej prošnji pravi med drugim: »V srčnem hrepenenju, delovati v Vaš dušni blagor kot zvesti pomočnik in naslednik Kristusov, mi je ena glavnih škofovskih nalog, da poskrbim za doseganje zadostnega duhovniškega naraščaja... Po zasledbi starodavne lavantinske stolice sem se zato z vneto zavzeval za malo ali dijaško semenišče v Mariboru... Pri občni draginji zadnjih let je zavod, katerega lastno premoženje je prav malenkostno, zabredel v precejšnje dolgove... Sedaj pa prosim Vaš nadpastir: Podpirajte vsi, ljubljeni duhovniki, učitelji, duhovniki in dragi verniki, vsak po svojih močeh

mojo mladost«. Leta so sicer potekla, a mlada in sveža je ostala njegova vnema in ljubezen do službe Gospodove.

Tudi lavantinskemu nadpastirju je božja Previdnost dala učakati petdeseto leto njegovega mašništva, posvečen je bil namreč 27. julija 1880. Po tem dejstvu samem mu Bog kliče z besedami Mozesovimi »Posvečuj petdeseto leto! Mariborska stolnica se drugokrat pripravlja, da sprejme v svoje svete prostore svojega škofa kot zlatomašnika. Pred 42 leti je namreč 2. avgusta 1888 takratni knezoškof Jakob Maksimilijan Stepišnik obhajal svojo zlato sv. mašo, sicer v dolgi vrsti lavantinskih škofov ni znan noben slučaj, da bi kateri učakal petdesetletnico svojega mašništva, bolj ali manj gotovo je le pri Stobeju, ki je učakal visoko starost 86 let (umrl leta 1618).

Lavantinski škof-zlatomašnik lahko pač z Marijo zapoje veličastni »Magnificat«: »Moja duša povečuje Gospoda, in moj duh se raduje v Gospodu mojem Bogu, ker velike reči mi je storil On, ki je mogočen in sveto je njegovo ime.« Če pregleda prezvišeni jubilar leta svojega svečeništva, bo pač opazil tu dogodke in doživljaje častitljive in vesele, pa tudi žalostne, slično kakor jih vsebuje Marijin rožni venec. Drugače tudi ne more biti v življenju duhovnika Gospodovega.

Priključimo si v spomin glavne momente njegovega življenja! Narodil se je v Stari Loki na Gorenskem 15. novembra 1857.; bo torej letos dokončal 73. leto. Bil je najmlajši, osmi otrok globokovernih staršev Florijana in Terezije, roj. Hartman. Ker sta starejša brata že bila v šolah, je bil Andrej prvotno določen za gospodarja na domovini, vendar je oče ustregel njegovim prošnjam in ga poslal v Ljubljano v latinske šole. Leta 1876. je končal gimnazijo in potem stopil v ljubljansko bogoslovnico. Kot novomašnik je bil poslan za kaplana v Smednik, ož. redovnikabjca, eniatrxdgvoc je bil prestavljen k Sv. Juriju pri Kranju, odtod je pa jeseni leta 1885. prišel za mestnega kaplana in kateheta k Sv. Jakobu v Ljubljani. Leta 1890. ga je knezoškof Missija poslal v Rim na višje študije. Kot kaplan v zavodu Sv. Maria dell' Anima je študiral pravo na vseučilišču sv. Apolinara ter leta 1892. napravil doktorat iz cerkvenega in civilnega prava. Vrnivši se v domovino, je postal profesor verouka na (sedaj II.) državni gimnaziji, katero službo je opravljal do leta 1900., ko je postal stolni kanonik ljubljanski. Leta 1892. do 1894. je bil obenem prefekt v Alojzijevišču. Kot kanonik je bil škofijski nadzornik verouka na učiteljskih, meščanskih in ljudskih šolah.

Za časa svojega bivanja v Ljubljani je tudi zven šole mnogo deloval v socialno-gospodarskem, literarnem in glasbenem področju. Sodeloval je pri Ljudski posojilnici, Vzajemni zavarovalnici, pri raznih delavskih in prosvetnih društvi. Kot profesor je spisal učno knjigo za zgodovino starega in novega zakona; za Mohorjevo družbo je poslovenil »Prilpavo na smrti Alfonza Ligvorskega in potopis v »V Kelmoraj« (1903), v »Dom in Svet« je pričel potopis po albanskih gorah, skupno z Zlogarjem je izdal knjižico »Mestnofarna cerkev sv. Jakoba v Ljubljani«.

Dr. Cukala:

Mariborska bogoslovnica in škof dr. Karlin

Iz večstoletnih izkušenj, ki si jih je nabrala sv. Cerkev pri vzgoji lastnega duhovniškega naraščanja se je slednjim izoblikovalo prepričanje, da za vzgojo religioznega in naobraženega duhovništva ni prikladnejše institucije kot »Semenišče«. Zato je določil tridentinski cerkveni zbor (l. 1563) v svojih reformatoričnih odlokih, ki še danes veljajo, da mora imeti vsaka večja škofija za vzgojo lastnega duhovniškega naraščanja poleg Duhovniškega še Dijaško Semenišče, kjer bi se vzgajali pod neposrednim škofovim nadzorstvom izbrani mladeniči za vzvišeno duhovniško službo.

Dolgih 300 let je škofija lavantinska škofija radi svojih izrednih razmer na lastno Duhovniško Semenišče kot ga odreja tridentinski koncil ter bila prisiljena med tem vzgojevati svoj duhovniški naraščaj v tujini, bodisi na škofijskih, bodisi na osrednjih Semeniščih. Šele škofu Slomšek se je posrežilo utemeljiti v lavantinski škofiji domače Duhovniško Semenišče. Dr. Kovačič opisuje v »Zgodovini lavantinske škofije«, koliko ovir in težav je bilo premagati Slomšku, predno je pridobil in preuredil nekdanjo jezuitsko rezidenco sv. Alojzija v Mariboru za lavantinsko Duhovniško Semenišče. Ko pa je bilo 14. oktobra 1859 Duhovniško Semenišče otvorjeno, se je z verno trudilo uresničiti veliko

Dr. Karlin — abiturijent.

nalogo, ki mu jo je v semeniškem statutu začrtal Slomšek z besedami: »Ut pili et docti Ecclesiae ministri educantur« — vzgajati pobožne in naobražene služabnike Cerkev. — Ko je zavod lani — 1929 — obhajal sedemdesetletnico svojega obstoja, so mariborski bogoslovni profesorji poslali v svet informativen zbornik »Spomenica ob sedemdesetletnici lavantinskega bogoslovnega učilišča«, ki sumarično opisuje, kaj je storil zavod v tej dobi za lavantinsko škofijo. Knjiga je najrealnejša apologija potrebe in solidnosti mariborskega Duhovniškega Semenišča in bogoslovnega učilišča, ki je v tesnih in ne-prikladnih prostorih in večkrat ob pomanjkanju materialnih in moralnih sredstev vršilo svojo pomenljivo vzgojno nalogo. Zgodovina lavantinske škofije potrjuje dejstvo, da v tem zavodu vzgojena, disciplinirana in naobražena duhovščina ni samo ohranila lavantinske škofije na visoki in kulturni moralni višini ampak je ohranila tudi slovensko narodnost! Slabo uslugu bi storil ne le Lavantincem ampak Slovincem sploh, kdor bi zagovarjal ukinitelj škofijskega semenišča mariborskega iz samega obudovanja in precejevanja teološke fakultetne izobrazbe. Vsaka škofija ima svoje samobitne tradicije in potrebe, za katere skuša v svoji semeniški vzgoji duhovniški naraščaj. Osrednja oziroma skupna semenišča so je surrogat za lasno škof. Semenišče, ki ga ne morejo odtehtati!

Trije škofoje so odločno posegli v razvoj lavantinskega Duh. Semenišča: škof Slomšek, ki je ustanovil Duh. Semenišče; škof dr. Napotnik, ki je l. 1892 razširil bogoslovniške prostore s pridobitvijo »starec« gimnazije ter l. 1911 uvedel v bogoslovno učilišče isti učni načrt, ki je bil uzakonjen za teološke fakultete bivše avstro-ogrske monarhije — in škof dr. Karlin, ki je raztegnil študijski čas na mariborskem bogoslovnem učilišču na petletno dobo.

Mariborsko bogoslovje. Na desni strani vhod v Alojzijevo cerkev.

»Računajte vedno na mojo pomoč« je dejal škof dr. Karlin vodstvu Duh. Semenišča, ko si je ob nastopu lavantinske škofije ogledoval prostore Duh. Semenišča in se dal poučiti o udnem redu bogoslovnega učilišča. — Duh. Semenišče je bilo vedno in bo ostalo njegova srčna zadeva: Zavedajoč se, kolikoga ljudskovzgojnega pomena je asketično in znanstveno dobro kvalificirana duhovščina, je škof dr. Karlin izvedel naročilo Pija XI. z dne 1. avg. 1922, določil petletni bogoslovni študij ter ustregel želji Pija XI., pa razširil študij kršč. filozofije na štiri semestre. Leta 1928 so šli že prvi gojenci bogoslovnega učilišča v dušno pastirstvo, ki so dovršili petletni bogoslovni študij.

Za razširjeni filozofični študij je postala samostojna profesorska stolica za kršč. filozofijo nujna potreba. Doslej mariborsko bogoslovno učilišče namreč še nima posebne filozofične prof. stolice. Zato je škof ne samo enkrat ampak ponovno trkal pri

stojnih oblasti v Belgradu, naj se dosedanja skupna prof. stolica za kršč. filozofijo in osnovno bogoslovje razdeli na dve samostojni profesorski mesti. Upajmo, da bo ministristvo prosvete v bližnji bodočnosti priznalo filozofiji na mariborskem bogoslovnem učilišču samostojno prof. mesto!

Uspelo pa je škofu, da so se na bogoslovnem učilišču uvedli poleg obveznih predavanj tudi seminarji, kjer se navajajo slušatelji k samostojnemu znanstvenemu delu. Doslej deluje na mariborskem bogoslovnem učilišču: seminar za biblične študije S. Z., seminar za moralno teologijo in seminar za vzhodno bogoslovje.

Poleg praktičnih vaj v katoliški askezi se gojenci Duh. Semenišča uvajajo zadnja leta v posebnih predavanjih tudi v sistematični študij kršč. asketike in mistike.

Znana je skrb lavantinskega nadpastirja za solidno izobrazbo bogoslovnih profesorjev. Navzlic občutnemu pomanjkanju dušnopastirne duhovščine pošlje vsako leto posebno nadarjene absolvente mariborskega Duh. Semenišča na višja teološka izobraževališča v inozemstvo! Ko pa se profesorski kandidati vrnejo iz univerz, skušajo s podvojenim dušnopastirskim in znanstvenim delom nadomestiti v škofiji, kar so za svojih študij zamudili.

Mariborska bogoslovnica je starinsko poslopje, ki že dolgo ne odgovarja več ne vzgojnemu in zdravstvenim zahtevam vzgajališča duhovniškega naraščanja. Toda tudi notranjščina bogoslovnice je dobila na vzpodbudo Nadpastirjevo zadnja leta prijaznejše lice. Obnovila in izpopolnila se je oprava po učilnicah, v učnih sobah in spalnicah. Zavod ima sedaj svojo »Auloc« za skupne sestanke vseh slušateljev bogoslovja; bogoslovci pa so dobili svojo »Čitalnico«.

Toda lavantinski Nadpastir je sam čutil nedostatnost bogoslovniških prostorov, ki nimajo, ne solnca, ne vrta, ne igrišča, ne telovadišča, ne zdravega zraka; zato je ob proslavi 700letnice obstoja lavantinske škofije sprožil zamisel nove bogoslovnice, ki naj bo najprimernejši spomenik za sedemdesetletni jubilej lavantinske škofije! Ta akcija je našla topel odmev širom lavantinske škofije. Ob petdesetletnici škofovega mašništva bo zbran prvi tisoč temeljnih kamnov; prišel bo pa dan, ko se bo pričela graditi in se bo dogradila nova bogoslovnica.

Škof Karlin se živo zanima za veselje in stremenje svojih bogoslovcev. Pri sru mu je vreden teološki študij duhovniških kandidatov in kadar koli nanese govor na bogoslovni študij, vsigdar povdari, da škofija prav tako ne more rabiti teološko ko asketično nesolidnih duhovnikov.

Petdesetletni mašniški jubilej prevz. nadpastirja lavantinskega velikega pokrovitelja Duh. Semenišča, pa naj vzbudi pri duhovnikih kakor pri vernikih lavantinske škofije tisto znamenje in ljubezen do lavantinskega Duhovniškega Semenišča, ki ga zavod zasluži! Na drugi strani bo pa zavod tudi v bodoče se trudil, da ostane hiša molitve, resnega študija ter vladna npravnopolnosti, samozatajevanja in poštrevnosti.

Marko Krajnc:

Vladika dr. Karlin za mladino in krščansko prosveto

Ljubezen do mladine ter očetovska skrb za njeno vzgojo in prosveto v katoliških organizacijah je značilna odlika prevzvišenega jubilarca. Ze v svojem prvem »pozdravnem pastirskem listu« z dne 18. julija 1923 ne pozabi pristržno pozdraviti tudi vsa naša društva prav posebno naše mladeniške organizacije, »ki so za današnji čas tako potrebne, da nam ohranijo naše vrle mladeniče zdrave na duši in telesu, navdušene za vse, kar je dobro, lepo in pravo, zlasti pa zavzete za krepost in pa čednost, kar tako lepo pristojno mlademu junaku«.

Ko kmalu nato poroča o svojem službenem škofovskem romanju v Rim ter o avdiciji pri sv. očetu, zopet poudarja, kako mu je sv. oče zlasti naročil naj ne zabi na vzgojno delo mladine. »Za mladino — je dostavil — Vam bodi prva skrb! Zlasti dandanes hoče vsak imeti mladino zase, da bi mu bila bodočnost ugodna; tembolj moramo mi skrbeti za mladino, si jo osvoboditi, vzgajati in v dobrem utrjevati, mi, ki je ne pripravljamo le za častni blagor, ampak za večno srečo. Mladini in njeni društveni organizaciji v prvi vrsti s svojimi duhovniki vso skrb in marljivost posvetiti.«

Ko je naslednje leto 1924 Prosvetna zveza skupno z mladinskimi organizacijami pripravljala mladinske dneve, je tudi Prevzvišeni izdal posebno »Vabilo na mladinske dneve v Mariboru«. V mladnikonavdušenem vabilu je živo predložil izredni pomen mladinskih dnevov: »Pravega mladoljublja srce boli — piše — ko opazuje npravn propad mladine.« Dobra slovenska mladina naj, kakor pred 300letni prvi Marijini družbeniki, s svojim vzgledom vpliva na vse druge, da bodo zapustili slaba pota in se povrnil k Tistemu, ki je Pot, Revnica in Življenje. V prepričanju, da more in mora naša dobra in nepokvarjena mladina rešiti druge, ki so se zgubili, vas vabim vse, mladeniče in mladenke, na vaše mladinske dneve v Mariboru. Mladina, ti up boljše bodočnosti, pridi! Tu boš dobila potrebna in zanesljiva navodila, kako samega sebe posvetiti in obnoviti v sv. veri, kako se ustavlja zlu, pohujšanju in grehu, kako se utrjevati v krščansko čednostnem življenju. Tu se vam bo odkrila vsa sreča in zadovoljstvo, ki prihaja iz vernega srca, vsa blaženost stanovske, mladeniške in deklishe neomadeževanosti in brezgrajnosti, vsa čistost mladine, ki se zna zatajevati in premagovati, ki ima sebe v oblasti glede na besede in dejanja, ne le pred ljudmi, marveč tudi pred Bogom. Na mladinskih dnevih se bo slovenski mladini na novo pokazal tisti studenec, iz katerega naj zajema moč za velika dela.«

Izobraževalno in vzgojno delo naše Prosvetne zveze, posvečeno predvsem mladini, je Prevzvišeni ves čas pazno zasledoval in vneto podpiral. Ko je leta 1928 s posebno okrožnico priporočil njene resolucije zoper kravro preganjanje katolikov in Mehiki, je opozoril tudi na krivdo tamošnjih katolikov, ki so premalo skrbili posvečali krščansko usmerjenemu časopisu in krščanski prosveti; ako hočemo, da bo naše ljudstvo dobro poučeno v sveti veri in o svojih državljanjskih pravicah, je katoliška prosveta in krščansko usmerjena žurnalistika neobhodna potreba.

Dr. Karlin kot gimn. profesor v Ljubljani.

Prosvetno zvezo je podpiral tudi s posebnim priporočilom pri organiziranju njenih vsakoletnih skupščin, združenih z romanji na Brezje.

Ponovno je povdarjal važnost društvenih domov. »Poleg vsake župne cerkve društveni dom« je njegova deviza. Osebo je blagoslovil društvene

Tabor belokrajnskih fantov

Mirna gora pravijo Sv. Frančišku, pa naj jim bo mirna Ampak 20. julija bi tega imena ne zaslužila. Sama je sicer stala pokojno in mirno, toda po njenih bokih in po njenem temenu je vse gomezelo in vrvelo, besedovalo in vriskalo, pelo in kričalo — kar pač znajo mlada grla.

Se preden je pokukalo jutranje solnce izza hrvatske Vivodine, so že prihajali prvi izletniki tam dol od Semiča. Pripeljal jih je rani vlak iz Novega mesta in še odhod drugo. Ob 5 zjutraj se je vila dolga vrsta fantov s postaje Sela pri Otrovcu in jo ubrala navkreber. Prihajali so fantje od Metlike in Radovice, Suhorja in Semiča, kot zadnji pa so se začeli vsipati od Crnomlja.

Na Planini — Kočevarji ji pravijo Stokendorf — smo čakali presvetlega škofa dr. Rožmana. Ko je prišel, so ga pozdravili otroci in šopek so mu dali, šopek naših planinskih rož, skromen sicer, toda izbrano cvetje naših gora. In še g. župan je izrekel svoj pozdrav in metliška tamburica je zaigrala, potem pa smo se spustili v goro. Kakor dolga pisana kača smo se vili po rebru navzgor, pred nami pa je vstajala izza gozdov Bela krajina in se odpirala bolj in bolj na široko, dokler nismo vtonili v prijetni senci podvrhnega gozdička.

V cerkvi se je nabralo vse polno žensk. Ko so pa videle, da je ta dan določen samo za fante in može, so se pomaknile nižje in fantje in može so napolnili vso cerkev. Kakih 500 fantov in nekaj mož je poslušalo njegovo besedo, ki je bila tako prijetna in topla, da so bile oči vseh uprte v pridigarja. Iz vsake besede je dihala ljubezen do fantov in globoko umevanje fantovske duše, tako da je marsikdo našel v njegovih besedah sebe in odkrival svoje boje.

Cankarjev spomenik

Vrhnika, 26. julija.

Delo pri Cankarjevem spomeniku, žigar odkritje, kakor tudi odkritje spominske plošče se bo vršilo 10. avgusta t. l. dobro napreduje. Ozadje bo skoraj dovršeno, stopnišče pri podstavku je že vzidano; druga dela bodo prihajali tedaj dogotovljena. Z narejenega se vidi, da bo spomenik v ponos in v povzdigo Cankarjevega rojstnega kraja, kakor tudi v ponos vsega naroda in v zadoščenje onim, ki so zanj prispevali. Upamo in smo globoko prepričani, da se bomo s spomenikom vsaj nekoliko oddaljili svojemu velikemu sinu in mu s tem izkazali svoje spoštovanje in ljubezen. Iz pietete do umrlega genija vabimo vso široko javnost, vse njegove prijatelje, ljubitelje in častilce, društva in korporacije, da ga na dan odkritja počaste s svojim posepom. Predvsem pa najvljudnejše vabimo naše ameriške rojake, ki so za spomenik prispevali največ. Proslavimo ta dan skupno Ivana Cankarja, umetnika in človeka.

Pevske zборе, ki žele pri proslavi sodelovati, vlijudno prosimo, da prijavijo svoj spored odborov vsaj do 8. avgusta. Narodne noče se naprošajo, da se udeležijo slavlja v kar največjem številu.

Belokrajnski kotichek

Smrtna kosa. V sredo, dne 23. t. m. smo položili v naročje zemlje telesne ostanke najuglednejšega in najpremožnejšega moža najlepšega koticheka belokranjske zemlje — tih, solnčne Vinice — gospoda Jurija Sterka. — Nekaj silno prikupljivega in privlačnega ima na sebi Vinica za vsakega, ki jo je kdaj spoznal. Mimo nje šumi srebrna Kulpa, nad njo se dviga tajinstveni Zežel s slavoznanim svetliščem Matere Božje, slovenski in hrvatski hribi jo objemajo od vseh strani, in v njihovem naročju sanja ona o prošlih časih, o hudih napadih Turkov, o svojih slavinih sinovih, o svojem pevcu Zupančiču, ki ga je rodila, in sedaj tuguje za pokojnim Jurijem Sterkom, ki ga je bila nekdanj posinovila, in ki je poleg naravne lepote v velik meri tvoril njeno privlačno moč. — S pokojnim Jurijem Sterkom se je zrušil drugi od treh stebrov, od treh Jurijev, ki so nekdanj pokonci držali Vinico. Pred desetimi leti je nehalo utripati od žalosti potrto srce gospoda Jurija Kötiga, ki je tam župnikoval osemtrideset let.

Dražba

dne 28. julija 1930 ob 8. uri **Cesta na Rožnik št. 1**

Prodajo se na javni dražbi sledeči predmeti:

glasovir, preproge, knjige, servise, umetne slike, obleka, karnise, železna blagajna, kozuhovine, gramofon, šivalni stroj, pisalne mize, starinske ure radioaparati, mala in velika kredenca, steklene garniture, srebro i. t. d

K draženju se bo začelo pozivati šele pol ure po zgoraj navedeni uri, medtem pa se lahko ti predmeti ogledajo.

Okrajno sodišče v Ljubljani odd. V., dne 10. julija 1930.

domove v št. Petru pod Sv. gorami, v Šoštanju, št. Vidu pri Ptuj. Dobro je vedel, kako potrebni bodo ti domovi, ko se razmahne po naših župnijah katoliška akcija: V njih naj se naša mladina potom duhovnih vaj duhovno obnovi. To bo najtrdnější temelj za katoliško akcijo.

Katoliški akciji je zlasti zadnja leta posvečal posebno skrb in vneto. Na dekanjskih pastoralnih konferencah se je lansko leto po njegovem naročilu obravnavalo vprašanje: »Katoliška akcija pri nas in drugod.« Potrdil in razglasil je »Pravila katoliške akcije za Slovenijo«, obvezna za lavantinsko škofijo. Na tozadevni konferenci v Ljubljani je njegov zastopnik kanonik dr. Franc Cukala, počel o vprašanjih: 1. Kako se katoliška akcija uvede v posamezne župnije? 2. Kako naj se postopa, da akcija doseže vse vernike? 3. Kako naj se posamezne osebe za delo usposobijo?

Povabil je vse centrale katoliških organizacij, da se pridružijo katoliški akciji ter v njej prav živahno sodelujejo. Pred nedavnim je ustanovil v Mariboru »škofijski svet katoliške akcije za lavantinsko škofijo«, ki šteje 32 članov. Ravnokar pa v posameznih župnijah že pripravljajo ustanovitve »župnijskih svetov katoliške akcije.«

Vse delo katoliške akcije pa bo — tako Prevzvišeni vedno povdarja — brezplodno, če se ne bo neprestano poživljalo v duhovnih vajah. Duhovne vaje morajo neprestano spremljati katoliško akcijo in prodrati v najširše sloje vernikov! Za pionirje katoliške akcije po župnijah namerava že letos prirediti duhovne vaje.

Z izvedbo katoliške akcije prevzvišeni jubilarca nadeva najlepšo krono svojemu delu za mladino in krščansko prosveto.

Med škofu sv. mašo je prepeval združeni fantovski zbor pod vodstvom g. Tomca.

Popoldanska slovesnost se je pričela ob pol 2. Zborovanje je otvoril dekan g. Bitnar z željo, da bi s te Mirne gore odnesli s seboj pravi srčni mir, da bi kakor ta gora kljubovali vsem viharjem in nevihtam.

Sledili so pozdravi fantov. V imenu Crnomaljeve je pozdravil Skubic Jožef, ki je priporočal, da se zvesto držimo Cerkev Kristusove. Drugi je pozdravil v imenu metliških fantov in mož Nemanič Tone z Lokvice, ki je svetoval, kaj naj ponese mo fantje domov dekletom za odpustek. Iz Suhorja se je oglasil Eršte Anton, ki je pokazal, kje naj fant išče najboljšo družbo. — Cesar Jože iz Radovice je sprožil misel, naj bi tudi fantje poskusili z duhovnimi vajami. — Miko Tomc iz Podzemlja je priporočal, naj bomo drug drugemu misijonarji s srcem in darovi. — Evgen Gorše iz Dragatua je giral postajanje fantov okrog cerkve med sv. obhajilom.

Fantje so z velikim zanimanjem poslušali, kako so njihovi tovariši govorili. Govornikom je treba priznati, da so svojo nalogo dobro izvršili Metliški g. kaplan, je pozival fante, naj se oklenejo svojih dušnih pastirjev in jim zaupajo.

Zaključno besedo je pa govoril presvetli g. škof ki je s toplo in ljubezni polno besedo govoril o pravem veselju, tako da se je marsikatero oko zasolilo in je v fantih vstajala tiha želja: o da bi bil te sreče tudi jaz deležen. Bila je beseda, ki je rastila iz resničnega življenja.

Prelep je bil ta dan in vsi fantje ga bodo obdržali v trajnem spominu. Dal Bog, da bi obrodil obilne sadove.

Za obema pa žaluje osamljeni gospod Jurij Benetič. »Priprosti trgovčič« sem, tako je pravil večkrat sam o sebi pokojni gospod Jurij Sterk. Dovolil je samo tri razrede ljudske šole; govoril pa je poleg slovenske tudi hrvaško in nemško in bil je tak trgovski talent, da mu niso bili kos ljudje, ki so dovršili trgovsko akademijo. Iz nič je začel; toda s svojo pridnostjo si je pridobil veliko premoženje. Bogat je bil in bogato je bilo tudi njegovo srce; njegovo bogastvo mu ni zatrdilo srca, da ne bi dal kaj ubogemu Lazarju, ki ga je prosil v bogajne na pragu njegove hiše; njegovo bogastvo mu ni zaslepilo njegove oči, da ne bi videl večnosti pred seboj. — Priden je bil, in Bog mu je dal srečo, in on se je tega dobro zavedal in Njega ni pozabil; v najizdatnejši meri je pomagal dvigniti iz razvalin viniško župno cerkev, v senci katere sedaj počiva. Bogu je pomagal pripraviti na zemlji prijetno in dostojno prebivališče, in zato upamo, da je Bog tudi njemu pripravil v večnosti prijeten stan. — Bil je mož širokega pogleda in veliko veselje je imel, kadar je videl kak napredek na gospodarskem ali prosvetnem polju, in tudi tukaj je priskočil na pomoč z svojim nasvetom in bogato podporo. Zato naj ostane njegov spomin trajen ne samo sedanjemu rodu temveč tudi njihovim potomcem. Njemu naj vsi večna luč in naj uživa v večnosti zaslužno plačilo za vse, kar je dobrega storil.

Dvojno slavo ugledne hiše

Slov. krajina, 24. julija.

Pretekla nedelja (20. jul.) je bila za Vojkovičovo hišo najlepši dan v življenju. Praznovala je dva vesela dogodka. Oče in mati sta obhajala 25letnico zakonskega življenja, edini sin Jožef pa je kot novomastnik ta dan opravil Bogu prvo daritev in podelil ob tej priliki srečnima staršema srebrnoporočni blagoslov. Teh dveh dogodkov se ni veselila samo Vojkovičeva hiša, marveč vsa župnija in sploh vsa okolica. Na tisoče ljudstva je privrelo od vseh strani, ki so s srečno družino delili veselje.

Vojkovičeva hiša je ena najbolj vzglednih krščanskih hiš, kar potrjuje dejstvo, da ima duhovnika in eno redovnico. Oče je bil odbornik bivše ljudske stranke, cerkveni ključar ter občinski odbornik itd. Družini, ki v polni meri zasluži, da ji posvetimo par vrstice, na tem mestu želimo tudi za bodočnost mnogo zadovoljnosti.

Tretji dan kongresa slovanske katoliške akademske mladine

Kongres slovanske katoliške akademske mladine, ki se drugi vrši letos v beli Ljubljani, poteka v duhu edinosti, složnosti in bratske krščanske in slovanske ljubezni. Bratje iz severa in vzhoda se seznanjajo z brati juga in zapada v toplih pogovorih, polnih slovanske odkritosrčnosti. Ob predavanjih Rusa, Poljaka, Čeha, Slovaka, Ukrajince, Hrvat ali Slovenca uživajo poslušalci dvojno: na eni strani krašno vsebinsko zamisel, ki jo podajajo drug za drugim referati, na drugi strani pa zvočnosti in lepoto slovanskih jezikov. Na prijateljskih večerih ali po zborovalnih sejah ori iz vseh slovanskih src prekrasna slovanska pesem, ki oživlja duha v veselost in ustvarja nadvse lepo razpoloženje.

Ves kongres prepletajo tri glavne ideje, ki so tako vitalne važnosti za vse Slovanstvo. Ena je vloga Slovanstva v svobodni kulturi. Slovanstvo je tako silno in močno, v njem je toliko zdravega duha, da mora nujno zavzeti prvo mesto kot nosilec kulture in vsesplošnega napredka.

Druga ideja je vloga Slovanstva v Cerkv. Tu so Slovani poklicani kot pionirji, da postavijo in zgrade most, da se bo spojil katoliški Zapad s pravoslavljem Vzhodom.

Da se bo to zgodilo, je treba vsem slovanskim narodom močnih organizacij, iz katerih bodo izhajale osebnosti, ki bodo dajale Cerkv in zgodovini svoj neizbrisni pečat.

To je tretja ideja, ki jo je obravnaval tretji dan zborovanja.

Dopoldansko zborovanje

Zjutraj ob 8 se je vršila za kongresne služba božja, ki jo je opravil vladika jugoslovanskih unijatov križevski škof g. dr. Nyaradi. Mnogo zborovalcev je pristopilo k sv. obhajilu, ki jim ga je podelil pod obema podobama sam prevz. g. škof.

Ob deveti uri je otvoril zborovanje, ki se je vršilo v beli dvorani »Unions«, predsednik kongresa dr. France Stelčič in uvodoma prebral pozdrav, ki ga je poslalo bolgarsko: »Katoliško društvo ot istočno-slavinski obredi sv. Kirilii i Metodii iz Sofije. Predsednik dr. Angelov in tajnik Nečnov želita kongresu najboljšo uspehe in obžalujeta, da se ni moglo društvo udeležiti tega zborovanja. Zborovalci so sprejeli ta pozdrav bratov Bolgarov izredno toplo in z veliko simpatijo.

Kot drugi je poslal svoj pozdrav zborovanju provincialni frančiškan, province p. Regalat Cebulj, ki je opravil svojo odsotnost radi bolezni, a se za to spominja zborovanja v goreči molitvi, da naj bo prineslo polno nadvse zaželjenih uspehov.

Medtem je prišel v dvorani križevski škof dr. Nyaradi, katerega je predsednik toplo pozdravil. Udeleženci kongresa so sprejeli odličnega zastopnika grkokatolikov in znanega delavca za cerkveno zedinjenje z velikimi ovacijami.

Nato je prešel predsednik kongresa na dnevni red in podal besedo prvemu referentu, predsedniku celokupne poljske katoliške akcije

dr. Lewandowiczu,

ki je referiral o vlogi izobražencev v slovanskem katolištvu.

Človek je animal rationale. Ta oznaka človeškega elementa kot razumsko bitje tvori glavno razliko od drugih bitij. Danes, ko prihaja ljudstvo do oblasti, ko ima dostikrat docela neizobraženo ljudstvo pravico do odločanja usode svojega naroda, je vrednost razuma tem važnejša, ker očuva moderno kulturo zablod in propada.

Izobraženci, ki morajo točno poznati svojo vzvišeno vlogo, čeravno je mogoče masa nerazumljiva, ne smejo popustiti s svojim vplivom in se odpraviti svojim pravicam. Imeti morajo vedno odprte oči in morajo vedno in povsod ceniti razum. Ne smejo vstvarjati kast in se zapirati v svoja področja, nasprotno, treba je obvladovati vsa vprašanja kar najtopleje, živo in močno. V to nas vzbuja katolicizem. Sv. Avguštin, sv. Tomaž Akvinski in sv. Anselm dajejo v svojih spisih dovolj idej, ki morajo biti vodilo našega bodočega dela.

Katolicizem nas sili, da se bavimo s socialnim vprašanjem vseh socialnih slojev ne iz usmiljenja niti motreč iz viška, ampak tako, da jih dvigamo do našega kulturnega nivoja kot posledica in v smislu bratske ljubezni.

Laični apostolat je zapopaden samo v katoliški inteligenci. V laičnem današnjem svetu, ko je laicizirano vse: zakoni, mnenje, tisk, je največja naloga, da skrbe za preroditev kat. miselnosti. Da pride do tega je treba organizacije. Moramo se organizirati, razumevajoč in uvažujoč visoko vlogo teorije moramo posvetiti svoje srce praktičnim prizadevanjem. Katolicizem je božja religija.

Katoliška akcija odklanja odločno politiko, hoče le uresničitev svoje velike zamisli po verski preobnovi vsega človeštva.

V slovanskih deželah, kjer so izobraženci igrali do sedaj majhno vlogo, morajo začeti uresničevati svoje veliko poslanstvo in se posvetiti skrbi za svoj narod in povečanju njegovega moralnega in materialnega blagostanja. Dežela bo pokazala neizbrpne zaklade katolištva in ustvarjalno silo, ki jo vsebuje. Mi rabimo danes katoliških zdravnikov, juristov, inženirjev, ki se bodo praktično udeleževali v smislu katoliške akcije, katere namen je tudi, da ustvari državi najboljše državljane, človeštvu odlične učejake in najboljše ljudi.

Predavanje, ki je nadvse praktično zagrabilo naloge katoliškega izobraževanja zlasti slovanskega, je sledil koreferat

prof. dr. Sužnika.

Kot katoličani imajo izobraženci v večji meri kot ostali dolžnost, da žive vzorno katoliški. Samo

s svojim vzglednim življenjem, ki ga dišijo krščanske čednosti, morejo res uspešno vršiti svoj apostolat med množicami. Njih posebna naloga je, dajati ljudstvu prave smernice. Zato naj se trudijo predvsem pojačati svoje delovanje na znanstvenem, prosvetnem in šolskem polju, da tako skrbe za odgojo številnega naraščaja. Kajti dobro drži dejstvo, da, kakršna je šola in kakršni so šolniki, taka je tudi mladina.

V isti meri mora katoliško izobraženstvo posevčati skrb za zboljšanje gmotnega položaja trpečih slojev naroda.

Kot Slovani se morajo zanimati pobilže za kulturno življenje pri drugih slovanskih narodih in v srho boljšega medsebojnega razumevanja in ožjega sodelovanja. Pri tem naj vodi vse resničnobraški duh! Nič več ne sme biti med nami razcepljenosti, povsod moramo iti složi za naše skupne cilje.

Zelati je da se organizirajo pri slovanskih narodih vse posamezne vrste katoliške inteligence, narkar naj se med zadevnimi združenji oživotvorijo primerne medslavenske zveze.

V debati je spregovoril prelat dr. Grivec, ki je poudarjal, kam naj bo usmerjen naš pogled. Rusija nam mora biti pred očmi; šestino vsega sveta pomeni in ta šestina sveta je sedaj v nevarnosti protiverske boljše akcije, da ne zapade boljšešvemu materijalizmu. Katoliški inteligentje morajo skrbeti, da ubranijo pred to nevarnostjo ostali slovanski proletarijat. Prelat Jemelko je poudaril veliko važnost molitve. Poljak Sobanski opozarja na defenzivnost in neorganiziranost slovanske inteligence. Dr. Kneblewski poudarja važnost slovanskih katoliških mladinskih organizacij. Hrvat dr. Kolarik je proti vsaki izolaciji, ki bi morda vladala med enim ali drugim slovanskim narodom. Akcija vseh katoliških slovanskih narodov mora biti usmerjena v veliki cirilmotodijški ideji.

Po tej debati je sledilo mesto referata zadržanega Poljaka Orlikowskega predavanje podpredsednika »Pax Romanae«.

g. Sobanskega.

Naši pogledi morajo biti uprti v katoliško organizacijo. Treba je katoliško mladino kakor ves ostali katoliški svet organizirati, da se more izpeljati velika ideja sedanjega papeža Pija XI. katoliške akcije. Akademskemu življenju morajo prinesiti organizacije novega duha, silne volje in moči za velikansko delo, ki čaka rešitve. Vsak katoliški akademik mora biti apostol katolištva, zlasti pa še slovanski katoliški akademik, ki ima častno pa toliko odgovornejšo nalogo pri delu za zedinjenje vzhodne in zapadne Cerkve.

Koreferiral je

Niko Kuret.

Vloga kat. akad. društev zavisi predvsem od dveh činiteljev: od dobe, v kateri se izživljajo, pa od specialnih razmer v posameznih visokošolskih središčih. Katoliški akademik ne bo samo reagiral na okolnosti, ki jih prinaša doba, ne se slepo predal lokalnim razmeram in tradicijam, ampak bo v dobi katoliške akcije stopil v ofenzivo za zmago kraljevstva Kristusovega.

Važno sredstvo za to je organizacija.

Poznamo dvojni tip sodobnega študenta: delovnega študenta in meščanskega. Vloga, ki jo igra eden in drugi je silno različna. Delovni študent pomenja nositelja novih idej, meščanski pa

Kranjska deca na Sv. Joštu

Kranj, 25. julija.

Sv. Jošt, privlačna točka pobožnih romarjev, navdušenih turistov in obiskovalcev, je v začetku julija dobil živahno in glasno kopico mladih letoviščarjev. Marijin vrtec v Kranju je v letošnjih počitnicah priredil na sv. Joštu prvo poskusno planinsko letovanje, ki je vsestransko prav odlično uspelo. Poglavar teh letoviščarjev je bil vikar g. dr. I. Poganič, ki je vodja vrta, pomagale pa so mu pri vodstvu še nekatere gospodične. Prva skupina skupaj okrog 50 dečkov in deklic je bivala na sv. Joštu od 7. do 12. julija, druga skupina okrog 40 udeležencev pa se letovala od 14. do 21. julija. Mali letoviščarji so se naselili v mežnarji, kjer so imeli preprosta ležišča in prehrano. Zjutraj so se najprej zbrali vsi pri sv. maši, nato so pa ves dan porabili za življenje v prosti naravi v svežem in zdravem gorskem zraku. Priredili so tudi večje izlete, kot v Besnico, na Planino, k sv. Mohorju itd. Hodili so v gozd po jagode, ali so priredili doma razne igre. Da pa niso povsem zanemarili brihtnih glav, so žitali povesti in pravljice. Imeli so zadostno hrano, veliko spanja, vodstvo je pa skrbelo, da je vladala med njimi vedno židana volja. Otroci so bili silno zadovoljni in veseli in le prehitro so minili prelepi trenutki. Da se je omogočilo letovanje tudi revnim in bolehnim otrokom, je vodstvo vzdrževalo 15 otrok popolnoma brezplačno, 9 pa po polovični ceni. Posnemanja vredno dobrodelno akcijo so podprli: Hranilnica in posojilnica v Kranju, Vincencijeva družba in dobri ljudje.

Motreč to poskusno letoviščno akcijo kranjske dece s socialno-karitativnega ko zdravstveno-pedagoškega vidika v luči enakih pojavov in dejanj večjih ali bolj industrijskih mest in krajev se lahko reče, da predstavlja ta poizkus izhodišče za še bolj intenzivno morda celo od mestne občine podprto udejstvovanje na tem področju, ki pripada v enaki

Sjaj in barvno razkošje

so znamenja v Persilu opranega svilenega perila. — Pa kako lahko je to pranje! Kos perila menceate previdno in lahko v mrzli Persilovi raztopini. Nato izpirate v mrzli vodi in dotate pri zadnjem izpiranju nekaj kapljic jesiha. Sušite na ta način, da zavijete oprano perilo v belo blago, ki rado vsrkava vlogo. Z zmerno vročim likalnikom likate na levi (notranji) strani. To je vse!

Barvano blago preizkusite najprej z ozirom na pristnost barve. Pomočite najprej rob blaga v čisto vodo in stiskajte ga med belim blagom.

Persil

je posebljena tradicijonalnost, brez slehernih idej.

Velika je vloga katoliških akademskih društev: oblikovati inteligenco, ki bo prerodila svoj čas v duhu katoliške akcije. Glavno je, da se ustvarja katoliška osebnost inteligenta.

Katoliško slovanstvo pa ima baš po svojih inteligentih svoje specijelno poslanstvo v bodočnosti evropske kulture. Prav posebna naloga slovanskih katoliških akademskih društev je torej, da pomagajo mlademu slovanskemu inteligentu pri gradnji njegove katoliške osebnosti v smislu katoliške akcije, v duhu Cirila in Metoda.

K debati sta se oglasila dr. P. Issaič in ing. Julo Stano, ki sta naglašala važnost medsebojnega spoznavanja, ki se more rešiti le potom skupnih organizacij.

S tem je bilo dopoldansko zborovanje zaključeno. Po zborovanju se je vršila seja zastopanih slovanskih akademskih katoliških organizacij.

Koledar

Nedelja, 27. julija 7 pobinkoštna nedelja): Pantaleon, mučenec.

Jutri: ponedeljek 28. julija: Viktor (Zmagoslav) papež.

Osebnosti

Poljedelski inženjer je postal v ponedeljek 21. t. m. na vis. gospodarski šoli na Dunaju dr. p. Stanislav Dostal, duhovnik križ. reda.

Iz vojaške službe. Imenovani so za poveljnika broda »Dalmacija« kapetan bojnega broda Edgar Vasič in za vršilca dolžnosti upravnika moravske konjske bolnišnice veterinarski kapetan I. razreda Franjo Brauner.

Napredoval je v čin inženjerskega podporočnika absolutno nižje šole vojne akademije Maks Pahor.

Iz železniške službe. Nameščena sta za zvanika II-3: Hafner Alojzij, progovni čuvaj, progovna sekcija Ljubljana gor. dol. proga; Konič Frančišek, progovni čuvaj, progovna sekcija, Zidani most. — Stalnost je priznana zvanikom II-3: progovnim čuvajem: Kolar Martin, progovna sekcija Zidani most; Jagodič Janez, progovna sekcija Zidani most; Gavez Franc, progovna sekcija Zidani most; Dujakovič Janez, progovna sekcija Zidani most; Zima Ivan, progovna sekcija Jesenice; Zima Anton, progovna sekcija Jesenice; Verbec Josip, progovna sekcija Ljubljana glav. proga; Straus Ivan, progovna sekcija Maribor glav. proga; tovornim sprevodnikom: Gregore Benjamin, Ljubljana glav. kol.; Zorc Franc, Rakek, Ul Janez, Maribor glav. kol.; Stritof Alojzij, Ljubljana gor. kol.; Rajar Rudolf, Ljubljana gor. kol.; Sušnik Janez, Ljubljana gor. kol.; Rok Jožef, Rakek; Pajer Josip, Ljubljana gor. kol.; Dolinar Jožef, Ljubljana gor. kol.; Dolničar Jožef, Maribor glav. kol.; Lah Mihael, Pragersko; Marat Jožef, Maribor glav. kol.; Kozjek Franc, Rakek; Kovšca Anton, Rakek; Krumpak Miroslav, Maribor glav. kol.; Zagoričnik Matija, Rakek; Kralj Andrej, Ljubljana, glav. kol.; Marinič Franc, Maribor glav. kol.; Koprivec Franc, Ljubljana glav. kol.; Kopač Jožef, Ljubljana glav. kol.; Benčan Janez, Rakek; Bračko Ivan, Maribor glav. kol.; Bule Jožef, Ljubljana glav. kol.; Čolnik Janez, Maribor glav. kol.; Dimnik Ivan, Ljubljana glav. kol.; Gerbec Jožef, Ljubljana glav. kol.; kurjači: Jazbec Janez, kurilnica Maribor; Potisk Jožef, kurilnica Maribor; Jesenko Janez, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Jeklič Jakob, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; Jančič Jernej, kurilnica Ljubljana I. glav. kol.; Skumave Jakob, kurilnica Ljubljana II. gor. kol.; desetarji: Lešnik Tomaž, progovna sekcija Jesenice; Lubej Janez, progovna sekcija Celje; Gavez Martin, progovna sekcija Ptuj; Lahovnik Ivan, progovna sekcija Maribor kor. proga; Wesiak Janez, progovna sekcija Maribor glav. proga; Vasle Alojzij, progovna sekcija Celje; Knezetič Stefan, progovna sekcija Novo mesto; Klinc Jernej, progovna sekcija Celje; Turek Tomaž, progovna sekcija Ptuj; Tavčar Ivan, progovna sekcija Ljubljana glav. proga.

Novi grobovi

Smrtna kosa. V slovenjgraški bolnici je umrl za hudimi notranjimi poškodbami 22letni Kert Luka, lesni delavec pri tvrdki »Kortanc« v Prevaljah, stanujoč v Farni vasi pri Prevaljah. Prepeljan je v Prevalje, kjer bo v nedeljo dopoldne pogreb na pokopališče k Dev. Mariji na Jezeru. Pokojni je bil dober mladenič in član Kat. prosvetnega društva na Prevaljah, kjer se je z vso vno udeleževal društvenega življenja. N. p. v m!

Mnogo misli

imate pri nakupu kuhinjske posode, zato si prej oglejte bogato zalogo katero Vam nudi po najnižjih cenah tvrdka s železino

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA Sv. Petra cesta 35

Schmolli Creme

v tubah v 6 barvah

za modne čevlje

Dobro in zdravo osvežilo v vročini

je čaša. Radenske mineralne vode same ali pa s sadnim sokom. — To Vas osveži na duhu in telesu!

V juliju

ko se perilo najbolj zamaže, Vam bo pri
trudapolnem pranju najboljši pomočnik

Kako se bomo vozili na gasilski kongres

Da bode železniška uprava zamogla izvršiti prevoz množic za omenjeni kongres, je neohodno potrebno, da se udeleženci držijo točno razporeda, ki ga je železniška uprava določila v sporazumu s kongresnim odborom Jugosl. gasilske zveze v Ljubljani železniškim odsekom.

Razpored prevoza je sledeči:

1. Udeleženci proge Maribor gl. kol.—Celje in udeleženci proge Cakovec—Pragersko ter Murska Sobota—Ljutomer, Gornja Radgona—Ljutomer in Ljutomer—Ormož se morajo odpeljati v soboto zvečer z zadnjim večernim potniškim vlakom. Za te udeležence vozi od Zidanega mosta do Ljubljane posebni vlak, ki dospe v Ljubljano ob 2.42. Za povratek teh udeležencev vozi v ponedeljek dne 4. avgusta posebni vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 0.40.

2. Udeleženci proge Prevalje—Dravograd in Dravograd—Slovenjgradec odpotujejo v soboto, dne 3. avgusta z zadnjim potniškim vlakom do Slovenjgradca, odkoder vozi do Celja odnosno Ljubljane posebni vlak za vse udeležence proge Dravograd—Celje (Savinjska dolina) in za Celje loke posebni vlak, ki odhaja iz Slovenjgradca ob 21.10, iz Velenja ob 22.52, iz Zauca ob 0.25, iz Celja ob 1.10 ter dospe v Ljubljano ob 4.09.

Za povratek teh udeležencev je predviden poseben vlak od Ljubljane do Velenja s priključkom v Velenju na prvi jutranji mešani vlak proti Dravogradu ter odhaja iz Ljubljane ob 23.40.

3. Udeleženci iz proge Zidani most—Ljubljana prevozi prvi jutranji potniški vlak, ki odhaja iz Zidanega mostu ob 5.37 in prihaja v Ljubljano ob 7.21. Za povratek naj uporabijo udeleženci nedeljski izletniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 22.18, ki bode imel postanke v vseh postajah in postajališčih ali pa nočni potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 0.55.

4. Udeleženci proge Dobova—Zidani most se odpeljejo z izletniškim vlakom št. 628, ki odhaja iz Dobove ob 0.15, iz Brežic ob 0.28 in ima postanke v vseh postajah in postajališčih do Zidanega mosta. Za povratek za te udeležence je določen nedeljski izletniški vlak kakor za skupino III.

5. Udeleženci proge Rakek—Ljubljana uporabijo prvi jutranji potniški vlak, ki odhaja iz Rakeka ob 5.56 in prihaja v Ljubljano ob 7.12. Za povratek je določen zadnji večerni potniški vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 23.05.

6. Udeleženci proge Kamnik—Ljubljana se vozijo s prvim jutranjim potniškim vlakom, ki odhaja iz Kamnika ob 5.42 in prihaja v Ljubljano gl. kol. ob 6.55. Za povratek vozi poseben vlak z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 22.

7. Udeleženci proge Metlika—Novo mesto se odpeljejo v soboto z zadnjim večernim mešanim vlakom do Novega mesta, kjer prenočijo v vagonih ter se peljejo jutraj iz Novega mesta ob 3.30 s posebnim vlakom. Ta posebni vlak morajo uporabiti tudi vsi udeleženci iz Novega mesta in cele proge Novo mesto—Grosuplje izključno. Ta vlak odhaja iz Trebnjega ob 4.15, iz Stične ob 5.02 in dospe v Ljubljano ob 6.30. Za povratek vozi poseben vlak z odhodom iz Ljubljane ob 22.25 do Novega mesta.

8. Za udeležence proge Kočevje—Grosuplje in Grosuplje—Ljubljana vozi posebni vlak, ki odhaja iz Kočevja ob 4 uri, iz Ribnice ob 4.36, iz Grosuplje ob 6.05 in prihaja v Ljubljano ob 6.44, istočasno vozi za povratek poseben vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 21.40.

IX. Udeleženci iz proge Kranjska gora—Jesenice uporabijo zadnji večerni potniški vlak do Jesenic, kjer prenočijo v vagonih ter se odpeljejo jutraj s posebnim vlakom, ki odhaja iz Jesenic ob 4.45, iz Radovljice ob 5.13, iz Kranja ob 5.47 in prihaja v Ljubljano ob 6.41. Ta vlak naj uporabijo tudi vsi udeleženci na progi Jesenice—Ljubljana. Za povratek vozi posebni vlak za udeležence iz Radovljice župe oziroma za progo Podnart Kropa—Jesenice—Kranjska gora in Jesenice—Bistrica Bohinjsko jezero z odhodom iz Ljubljane ob 21.45 in prihodom na Jesenice ob 0.02. Za udeležence proge Kranj—Ljubljana in Kranj—Trzin vozi poseben vlak z odhodom iz Ljubljane ob 23, ki vozi samo do Kranja.

10. Udeleženci proge Trzin—Kranj uporabijo prvi jutranji nedeljski mešani vlak, ki odhaja iz Trzina ob 5.23 od Kranja do Ljubljane pa se vozijo s prvim jutranjim potniškim vlakom (št. 921). Za povratek iz Kranja vozi posebni vlak, ki odhaja iz Kranja ob 0.10 in ima zvezo v Kranju na posebnem vlak, ki odhaja iz Ljubljane gl. kol. ob 23.00 (kakor pod 9).

★ Osebe, ki trpe na žolčnih in jetrnih boleznih, žolčnem kamnu, preobili tvorbi kisline in napadnih protina, uredijo lenivo delovanje črev z rabo naravnega »Franz-Josef«-grenčice. Možje zdravniške prakse so se prepričali, da je »Franz-Josef«-voda za neslajno in zelo milo učinkujoče salinično odvajalno sredstvo, ki se more priporočati tudi pri kifah, ranitvi črevesa in prostatah hipertrofiji. »Franz-Josef«-grenčice se dobiva v lekarnah, drogerijah in spec. trgovinah.

— PEOE —

odstrani tako in brez sledu »Creme Orizol«
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Zalo-
ga: »Cosmochemia«, Zagreb, Smičklova 23. Telefon 49-99

Mala kronika

★ Počitniški dom kraljice Marije na Pohorju, Družba za zdravstveno zaščito mladine je včeraj prejela od dvornega maršalata obvestilo, da je Nj. Vel. kraljica Marija blagovolila odobriti, da se naj novozgrajeni dečji dom pri Sveti Marjeti na Pohorju imenuje »Počitniški dom kraljice Marije«. Tudi je kraljica prevzela pokroviteljstvo ob priliki otvoritve omenjenega doma, ki se bo na svečan način izvršila 3. avgusta. Svečane otvoritve se bo kot zastopnik kraljice udeležil general, ki se bo v ta namen določil.

★ Sedmina po č. g. župniku Janku Šiška bo v sredo, 30. t. m., ob 10 na Rovih, kjer je pokopan.

★ Ban g. inž. Sernee v Slovenjgradu, V petek 25. t. m. je prisel v Slovenjgradec z avtom na potu iz Maribora g. ban inž. Sernee. Sprejel ga je okrajni podnačelnik, višji pristav g. Leop. Eiletz. Ogledal si je pisarne okr. načelstva ter se razgovarjal s posameznimi referenti. Višji pristav g. Eiletz pa mu je referiral o gospodarskem, kulturnem in splošnem položaju v okraju, nakar se je odpeljal proti Celju. Med potjo iz Maribora v Slovenjgradec se je ogledal tudi pri okrajnem načelstvu v Prevaljah. Spremljal ga je njegov sekretar g. Suša.

★ Slovenski izseljeniški duhovnik Drago Oberžan, ki se nahaja na posetu v domovini, se vrne 29. julija zopet nazaj na svoje službeno mesto Heerlen na Holandskem. Pred odhodom bo v torek 29. julija ob 4 popoldne dajal o razmerah v Holandiji pojasnila v pisarni družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev na Miklošičevi cesti 24 v Ljubljani.

★ Delavski tabor pri Sv. Magdaleni nad Grižami v Savinjski dolini bo 3. avgusta. Ob 10 bo sv. maša. Na taboru govori Langus Joža in Mikeln Fric. Vabimo vse prijatelje. Tabor se vrši ob vsakem vremenu.

★ Tabor viničarske mladine bo na Gorici pri Sv. Petru niže Maribora dne 3. avgusta. Po sv. maši ob devetih bodo govorili Rozman Peter, Knuplež Marija in Kores Martin. Vabimo vse prijatelje krščanskih delavskih organizacij, da pridejo ta dan med nas.

★ Ljubek praznik je v stolnem Belgradu praznoval te dni obče znani naš »Mark Ivanič«, gospod Marko Garapič, ki ima tamkaj že deseto leto elegantno in obenem domačo restavracijo »Rusko liros«, kjer se zbira najboljša belgrajska družba in kjer se tudi Slovenci ob ljubeznivosti takega moža od sveta kakor je gospod Mark Ivanič dobro počutili. Gospod Garapič je županec, ki je pred mnogimi mnogimi leti odšel v matuško Rusijo, kjer se je s svojo izredno pridnostjo, poštenostjo in širokosti duše povzpela do najuglednejšega položaja. Veliki knezi, vrhovni ruske aristokracije, meščanstva pa tudi mnogi Jugoslavlani, naj je bil Srb, Hrvat ali Slovenec, ki jih v zlati Moskvi v gospodu Garapiču vedno našel velikodušnega prijatelja, ki ga je v potrebi za božji lon nastanil in nahranil pa mu še naprej pomagal — vsi se danes veselo in ginjavo spominjajo »spoda Marka Ivaniča iz »Jara«! Bil je tudi predsednik društva »Križanič« in navdušen Slovan prav iz stare šole, ki je v ideale res verovala ter je med vojno bodril naše dobrovoljce, ki so k njemu hodili. Gospodu Marku Garapiču želimo iz srca, da ga Bog še dolgo počivi in mu bogato vrne dobroto, ki jih je svojim rojakom izkazoval in jih izkazuje.

★ Cerkevna umetnost na Slovenskem. Opozarjamo, da naš češki katol. Atelier »Ars sacrae« propagacijo cerkvene umetnosti, izvršuje sedaj slikanje župnijske cerkve sv. Kancijana v Rečici ob Savi pri Celju. Naš Atelier je pripravljen slikati in restavrirati v letu 1930 in 1931 na Slovenskem eno cerkev ali oltarno sliko strokovno in umetniško le za povrnitev režijskih stroškov. Naš Atelier je pripravljen ogledati cerkev in ponuditi povoljne pogoje brezplačno. Podrobna pojasnila daje župnijski cerkveni urad Rečica ob Savi pri Celju, ali naš zastopnik prof. akad. slikar Franjo Martinu, v cerkvi v Rečici, ali Atelier »Ars sacrae«, Praga XII., Američka 10, Češkoslovaška.

★ Najdenček Jokce. Povest s podobami za naše malčke. Napisal Mirko Kuntič, založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena 26 Din. vezana v celo platno s krasno večbarvno naslovno sliko Din 36. V zbirki »Iz torbe Kotičkovega stručka« je izšla kot prvi zvezek povest o najdenčku Jokcu, ki je že svojčas zbudila med mladino toliko zanimanja. Knjižico krasi nad 160 krasnih slik, ki predstavljajo našega junaka Jokca in njegova neločljiva prijatelja kozo Mežo in Muca. Pridnim otrokom bo ta knjižica najlepše darilo.

★ Zoper mole — TARMOL! V vseh lekarnah in drogerijah. Proizvajalec: »CHEMOTECNA« družba z o. z., Ljubljana, Mestni trg 10.

★ Največji reveži so slepi. Spominjajte se jih! »Dom slepih« ima položnico 14672.

★ Okuženja se najbolje ubranite s sredstvom SANOFORM. Zahtevajte v drogerijah in lekarnah le zaščiteno znamko (trdke »CHEMOTECNA«, Ljubljana, Mestni trg 10).

★ Opozarjamo na oglaš Spodnještajerske Ljudske posojilnice na zadnji strani današnjega »Slovenca«.

★ Perilo se poleti izredno hitro zamaže, zato je v tem času tudi največ pranja. Izdatno olajša to delo le Terpentinovo milo »Gazela«.

★ Nagrobne spomenike najceneje v najnovjših oblikah dobite pri kamnoseško-kiparskem podjetju Franjo Kunovar, pokopališče Sv. Križ, Ljubljana.

★ Ant. Ruđ. Legat v Mariboru otvoril 2. septembra 1930 enoletni trgovski tečaj. Opozarjamo na tozadovni današnji oglaš Legatovega zavoda.

★ Novootvorenja restavracija »Martinec« v Zgornji Šiški, toči fina štajerska in dolenska vina.

★ Preselitev obrta. Strojno pletenje M. Lazar, Ljubljana, Gradišče 10, se je preselilo v lastne prostore ob Rimski cesti (poleg trdke A. Marčan) in se svojim cenjenim odjemalcem uljudno priporoča.

★ Da se počutite dobro v domačem krogu, pomaga prijetna godba na domu, po delu v hiši in na polju. Meinl & Herold nudi veliko izbero glasbenih instrumentov za vsak namen in za vsako potrebo.

Rentgenolog dr. Hebein
sanatorij Leonišče
zopet redno ordinira

Dr. Robert Blumauer
radi preselitve ne ordinira od 28. julija
do 11. avgusta.

Naročajte »Slovenca«!

Od solnca zarjavelo zdravo kožo dobiti,
ako Vaše telo pred zračno in solnčno kopeljo nadrgnete z

NIVEA-CREME

tudi pri oblačnem nebu, kajti tudi veter in zrak ožgata telo. Toda telo mora biti s uho, ko je direktno obsevano po solnčnih žarkih. Poprej pa se treba dobro nadrgniti z Nivea-Creme. S tem si znatno zmanjšate nevarnost pekoče solnarice. Vseled samo v njej vsebujočega Eucerita prodrje Nivea-Creme z lahkoto v kožo in šele pronikla krema more popolnoma uveljaviti svoj blagodejni učinek.

Proizvaja v Jugoslaviji: Jugosl. P. Beiersdori & Co., d. s. o. j.
Maribor, Meljska cesta 56

Doze po Din 3, 5, 10 in 22, tube po 9 in 14

Ljubljana

Vseslovanski gasilski kongres

V dneh od 1. do 4. avgusta t. l. se vrši v Ljubljani Vseslovanski gasilski kongres, združen s proslavo 60letnega obstoja Prvega prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani. Nj. Vel. kralj Aleksander I. je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo nad tem kongresom. Po dosedanjih prijavah se udeležijo tega kongresa odlični zastopniki inozemskih gasilskih federacij, tako Češke, Poljske, Bolgarske, Francije, Anglije, Portugalske, Belgije, Estonske, Latvije in Avstrije. Poleg tega se udeležijo kongresa vse Jugoslovanske gasilske zveze kot Hrvatsko-Slavonska vatrogasna zajednica, Savez vatrogasnih četa za Bosno i Hercegovinu, Bački vatrogasni savez, Zajednica Požarnih družina za Srbiju i Južno Srbiju. Brezdvomno je, da se bodo te dni zgrnile v Ljubljano velike množice tuzemskih in inozemskih gostov. Neobhodno potrebno je, da vse te goste sprejme Ljubljana pod svoje okrilje žim slovesneje. Povdarjati važnost in pomen bi bilo odveč. Vsakdo ve in zna ceniti prekoristno in nesebično delovanje gasilstva, ki je izključno usmerjeno le v korist splošnosti in posameznika.

Podpisani ošek najljubnjeje naproša ljubljansko meščanstvo, da blagovoli v zgoraj navedenih dneh okrasiti poslopja in okna stanovanj z državnimi zastavami, prepogami in cvetjem. Prosimo ljubljansko meščanstvo, da tudi to pot sprejme drage slovske in tuje goste žim slovesneje.

Dolžnost vsakega Ljubljančana naj bo, da izkaže ob priliki Vseslovanskega gasilskega kongresa gasilstvu vsu pažnjo in naklonjenost.

Apeliramo torej na že večkrat izkazano in dokazano gostoljubnost ljubljanskega meščanstva in prosimo, da blagovoli ugoditi tej naši želji in prošnji.

Kongresni odbor Jugoslovanske gasilske zveze —
Olepševalni ošek.

○ V Ljubljani se je včeraj mudil g. Demetriji Sreprovič, novi generalni direktor železnice. Na železniški direkciji je imel od pol 11 do 1 sejo s predstavniki mestne občine. Zbornice za TOI in ljubljanske železniške direkcije o važnih železniških vprašanjih Slovenije: O tem poročamo na drugem mestu.

○ Obvestilo. Druga skupina otrok (dečki) iz počitniške kolonije na Ilomcu se vrne v Ljubljano v nedeljo 27. t. m. ob 3 popoldne. Stariši oziroma sorodniki naj jih pričakujejo pred Akademskim domom, Miklošičeva c. 5. — Slov. krošnarska ženska zveza.

○ Pokojniški zavod za nameščence v Ljubljani nam sporoča: Ker so dela pri soudiranju terena na stavišču Pokojniškega zavoda ob Dunajski cesti in Gajevi ulici tako napredovala, da je način fundiranja dognan, so se težaška, zidarska in železobetonska dela že oddala. In sicer bo izvršila gradbo Ljubljanske gradbeno družba v Ljubljani. Z izkopom se prične že jutri, v ponedeljek, 28. julija.

○ Sprejem v vojno obrtno šolo v Kruševcu. Na magistratu je objavljen konkurz za sprejem 12—15 letnih dečkov v »Vojno zanatlijsku školu zavoda Obilicevo« v Kruševcu. Prošnje je do 5. avgusta vpsolati upravniku te šole. Oprema prošnji ud je razvidna iz razglašene konkursa.

○ Dunajska cesta, takšna kot je, vse od sv. Krištofa pa do Ježice, je upravičen povod za ponovne očitke in zabavljanja. Zlasti avtomobilisti so reveži, ko je na cesti jama pri jami in vse nasipanje v malem nič ne zaleže. Kakor smo zvedeli, bo pa Dunajska cesta še to jesen popolnoma na novo urejena in popravljena. Na cesto bo navoženega 2000 kub. metrov trdega gramoza ter se bo cesta nasula približno 10 cm na debelo in potem z valjarjem utrdila vse do Ruskega carja na Ježici.

○ Sobotni živilski trg je bil zelo dobro založen, spet so prevladovala gobe vseh vrst. Bilo jih je okrog 250 košar, do 2000 kilogramov. Cene so bile uradno določene: 3 Din merica ali 8 do 10 Din kilogram. Organi tržnega nadzorstva so izvajali včeraj na trgu strogo kontrolo. Vse premajhne merice iz gline so pobrali in zaplenili, skupaj več desetih takšnih posodic. Ugotovilo se je tudi par slučajev gnilih in črvinih gob, ki jih je kontrola takoj uničila. Tudi nad drugimi živilski se je vršila kontrola z ozirom na kvaliteto ter posebno glede higijenskih predpisov, ki morajo vladati na trgu. Zlasti mlečni izdelki kot smetana, maslo so preveč izpostavljeni; organi tržnega nadzorstva so zahtevali od prodajalk, da te izdelke slejkoprej pokrivajo. Mnogo je bilo na trgu tudi borovnic, lepih, zrelih in sladkih, po 2 Din liter. Rdeče maline so se prodajale po 8 Din kilo, črne po 5 Din liter. Krompir velja 150 kilogram, strožji fižol 6—7 Din kilogram, paradižniki po 6 Din kilogram, jajca po 1 Din krog, lepša 2.25 par. — Pri branjevkah se je pojavilo prvo grozde po 24 Din, marelice po 22 Din in več, breske po 24 Din.

○ Umrli so v Ljubljani v času od 18. do 25. t. m.: Anton Kristan, minister n. r., 49 let, Miklošičeva c. 13; Janez Rudolf, hlapec, 65 let, Vidovdanska c. 9; Peter Selok, železniški kurjač v p., 59 let, Železnikarjeva ul. 5. — V bolnišnici so v istem času umrli: Josip Sodar, polir, 44 let, Zavoglje 6; Marija Djopič, žena narednika, 36 let, Dolenjska c. 15; Ivan Dobrota, zidarski pomočnik, 20 let, Moste; Marijana Čizman, žena tesarja, 55 let, Tacec; Franc Likar, železniški uradnik, 34 let, Zalog; Janko Repovšek, sin kotlarja, 8 let, Vrtno 22; Adela Rizzi, zasebna učiteljica, 53 let, Bleiweisova cesta 15; Antonija Škrjanec, žena zel. kurjača, 22 let, Vidovdanska c.; Martin Randelj, sin posestnika, 39 let, Št. Lovrenec; Frane Kopitar,

delavec, 46 let, Ježica 45; Franja Trinker, žena natakarija, 38 let, Št. Vid pri Mariboru; Anton Banko, čevljarjski pomočnik, 22 let, Zg. Šiška 184; Bogomil Zierfeld, sin uradnice, 5 mesecev, Moste; Drago Čuden, sin zidarja, 2 meseca, Drenov grič; Mihael Škulj, 31 let, Iška vas 56.

○ Posledica strele. Med viharjem, ki je divjal predsončnim v Ljubljani, je pogosto tudi treščilo v poslopja. Vendar ni strela skoro nikjer napravila škode po zaslugi strelčevodov. Treščilo je tudi v streho Pavle Batičeve na Cesti v Rožno dolino št. 3. Strela je udarila v streho in od tam šla po stevi in električni napeljavi. Strela je pokvarila omet, napeljavo in seveda razbila tudi varovalke. Škode je okrog 500 Din.

○ Kradejo vsepovsod. V gostilniške prostore restavracije Lloyd je hodil ta mesec neznan tatinski gost. Pouzmal je en ključ sistema Wertheim, vreden 200 Din, koščene domine, vredne 400 Din, šah, vreden 100 Din in ene karte, tako da trpi restavratore France Bučar 730 Din škode. — Čuden okus ima neki tat, ki je izmaknil upokojencemu šolskemu upravitelju Ivanu Petriču v hiši za artilerijsko vojašnico blagajniško knjigo bivše radikalne stranke. Bog ve, zakaj mu bo? — Delavec Dragotin Hanžek je spal te dni pri nekem svojem prijatelju v Vodmatu, v podstrešno sobico pa se je nekdo svlrazil in izmaknil Hanžku iz listnice znesek 170 Din.

○ Lekarne. Nočno službo imajo: Dr. Piccolli, Dunajska cesta 6, in Mr. Bakarčić, Sv. Jakob trg 9. — V ponedeljek: Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Ustar, Sv. Petra cesta 78, in Mr. Hočevar, Šiška.

○ Parna in vročežarna kopel Okrožnega urada za zavarovanje delavcev je do prekluka odprta samo dvakrat na teden od 14 do 18 in sicer ob sredah za ženske in ob sobotah za moške.

○ Ohladimo se na krasnem, senčnatem vrtu pri »Majaronček«.

Danes v hotelu »Bellevue«

mladi prešiček na ražnju, mlade račke itd. — Priznana izborna vina, pivo in prvovrstna kuhinja. — Godba, koncert in prijetna zabava. — Najlejša razgledna točka v Ljubljani. — Krasne sobe za letoviščarje.

Pension od Din 65.— Interurban-tel. 3042

Kranj

Himen. Danes popoldne ob 4 se bosja v farni cerkvi poročila med. univ. dr. g. Janko Kalan, okrožni zdravnik v Grosupljem in gospodična Dragica Kušanova, hčerka uglednega trgovca in tovarnarja g. Jerneja Kušana. Simpatičnemu mlademu paru izrekamo ob tako važnem z obnem veselem življenjskem trenutku naše prisrčne čestitke in želimo obilo srečnih, rožnatih dni na vsej nadaljnji življenjski poti.

Sprememba avtobusnega voznega reda. Elegantni in udobni novi avtobus »Saurer« bo vozil na splošno željo potnikov s ponedeljkom dne 28. julija naprej jutraj ob pol osmi uri iz Kranja v Ljubljano in ne več ob četrta na 9, kot dosedaj. Popoldne bo odhajal iz Ljubljane ob 6.05. — »Saurer« avtobus vozi na progi Kranj—Ljubljana dvakrat dnevno in stane enosmerna vožnja 15 Din. Da pa se omogoči potujočemu občinstvu čim cenejša vozna zveza z Ljubljano in da se pridobi čim več potnikov za domači kranjski avtobus, izdaja avtoprometna družba za imenovano progo blok karte. Vsak blok vsebuje 10 kart za enosmerno, sicer pa poljubno vožnjo in stane 125 Din, torej vsaka enosmerna karta le 12.50 Din. Na ta način je cena kartam reducirana skoro na železniško tarifo. — Avtobus »Saurer« se priporoča v poslužitev. — Nadaljna sprememba se tiče voznega reda na progi Kranj—Jezerko. S ponedeljkom dne 28. julija naprej, bo odhajal avtobus iz Jezerkega ob 6 pop., zato da bo imel zvezo z avtobusom, ki odhaja ob pol 8 zvečer v Ljubljano.

Kranjska gora

Karamboli. Kakor drugod, se tudi pri nas dogajajo karamboli, toda so več ali manj lažje vrste in rekel bi slučaj, kjer imajo prizadeti več sreče, kakor nesreče. Pred kratkim je zavozil Janenovo avto s petimi potniki preko cestne ograje pod čuvajnico št. 20 v Gozdu tako, da se je kar trikrat prekučnil, toda vse osebe so ostale nepoškodovane. Bilo je sicer nekaj prask in nekaj krvavih nosov, v splošnem je pa odneslo vozilo veliko materialno škodo. Preteklo nedeljo sta trčila skupaj g. carinik Jarc in orožnik podnarednik g. Kemperle. Prvi na motorju s prikolico, drugi s kolosom. G. Kemperle se je precej pretresel in poškodoval, toda je upanje, da skoro okreva. Kako je nastala nesreča in kdo jo je zakrivil, bo pojasnila preiskava. V terek je zopet neki motociklist tako nesrečno zavozil v cestni jarek, ob vhodu v vas, da se je motor popolnoma razbil, sam je pa ostal nepoškodovan. So avtomobilisti, ki se ne drže predpisov in brezobzirno drve skozi letovišče, kar bomo skušali v vsemi pripomočki odpraviti, ker pred takimi vozniki ni varno življenje sprehajajočih se gostov.

KNJIGARNAR

s tuzemno in inozemno prakso
išče vodilno mesto.
Izodbe na upravo lista pod
»Liber«, Za diskrecijo se jamči.

Maribor

Na predvečer zlatomašniškega jubileja vladike dr. Andreja Karlina

Prisrčen je bil uvod v slovesnost zlatomašniškega jubileja lavantinskega knezoškofa dr. Andreja Karlina. Stolno župnišče, kapiteljsko poslopje, zlasti pa škofijska palača so praznično okrašeni z venci in papeškimi zastavicami. Nad vhodom v škofijsko palačo blestijo sveto-pisemske besede iz III. knjige kraljev: »Posvečuj 30. leto, zakaj to je sveto leto!« Takoj proti večeru se je na Slomskem trgu jela zbirati velika množica občinstva, da prisostvuje uvodnim jubilejnim slavnostim. V okolici so tedaj zagoreli kresovi, ki so jih v proslavo zlatomašniškega jubileja zažgala frančiškanska prosvetna društva. Raza mestnega stolpa pa je po pozdravu »Zdrava Marija« razleglo slovesno zvonjenje. Združeni moški pevski zbori mariborski so pred škofijsko rezidenco pod vodstvom kapelnika Janeza Ev. Gašpariča za-

pelj Novakov »Gorski kraj«, »Čolnčuk« ter visokemu jubilarju posebno ljubo »Jadransko morje«. Godba katoliške mladine je zasvirla nekaj lepih komadov. V toplih besedah se je Prezvišeni zahvalil prirediteljem. Navzoče občinstvo je priljubljenega nadpastirja živahno in toplo pozdravljalo. Ob uvodu večerajšnje slovesnosti se je pokazalo, kako globoko je ukoreninjena ljubezen in spoštovanje, ki ga gojijo verniki do svojega prevzvišenega in ljubeznivega nadpastirja.

Danes ob 10 dopoldne bo slovesen vhod visokega jubilarja v stolnico, nato bo slovesna pridiga in zlata sv. maša. Pri njej bo pel pomnoženi cerkveni zbor s sodelovanjem orkestra in solistinje gdne Clarici ter solistov gg. Živka in Neraliča Schubertovo »Mašo v g-duru«.

□ Ni ga dneva brez nezdode. 66 letni delavec Ivan Šilak iz Pobrežja je padel z drevesa ter si pri tem zlomil levo nogo. Tudi je zadobil pri padcu občutne poškodbe na glavi. — 8 letnemu posestniškemu sinu Petru Slapinsku iz Žerjavcev pa je zmečkalo zaradi nepredvidnega ravnanja pri mlatičnici vse prste leve roke. Oba ponesrečena so prepeljali v tukajšnjo splošno bolnišnico.

□ Cirkus »Krone« v Mariboru. V kratkem prispje v obdravsko prestolico cirkus »Krone«, ki je glede potrebnih predpriprav že navezal stike z mariborsko mestno občino. Za zabavo in sprejembo Mariborčanov; če ne pride seveda kaj — vmes.

□ Kamnica in -mamul. Včeraj je posetil gospod, ki ne želi biti imenovan, naše uredništvo ter prinesel pokazat 1.60 kg težak zob, ki so ga našli te dni v globini 8 m v znani prodnici g. J. Haasa v Kamnici, ki leži kakor znano v strugi »stare« Drave. Zob je zelo ohranjen ter izvira po mnenju mariborskih strokovnjakov od — slona mamula. Pred leti so v tamošnji bližini izkopali ogromno kost iste živali. Oboje je lastnik izročil mariborskemu pokrajinskemu muzeju.

□ Diplomiral je na vseučilišču v Nancyju za komerc. inženjerja Milan Potočnik, sin ravnatelja tukajšnjega drž. moškega učiteljskega dr. M. Potočnika. Naše iskrene čestitke!

□ Trgovska akademija na -cesti. Z dne 22. t. m. je dobilo vodstvo tukajšnje trgovske akademije odpoved dosedanjih učnih prostorov v poslopju na Zrinjskega trgu 1. Zadevečina je precej nerodna in koščljiva: pod obokom drž. mostu v smislu mariborske »mode« zavode vendarle ne more. Ne bo lahko našli izhoda iz zagate in: bogve, če je bila odpoved zares nujna.

□ Konec letalskega sporta v Mariboru? Z ozirom na članek, ki je izšel pod gornjim naslovom v petkovi številki nekoga tukajšnjega popoldnevnikarja, moramo pač priznati, da je položaj, v katerem se nahajajo trenutno mariborska »Naša krilca«, zelo težak in nezaviljiv. Dvomimo pa, da bi bil tako obupen. S korajžjo naprej pri delu za popularizacijo naše civilne aviacije.

□ Blagoslovitev novih zvonov. V soboto, dne 2. avgusta, se bo ob 17 pred frančiškansko cerkvijo izvršila blagoslovitev novih zvonov, ki se nato prepeljejo v prenovljeno kapelico Matere božje na Aninem hribu v Krčevini. Danes teden ob devetih pa bo blagoslovitev kapele in prenovljenega oltarja z novim tabernakljem.

□ Gostovanje članov tukajšnjega gledališča. V prvi polovici avgusta priredijo nekateri člani tukajšnjega Narodnega gledališča, še nadaljnja gostovanja v nekaterih večjih krajih dravske banovine.

□ Letovanje v Martinščici pri Sušaku. Skupina za avgust odide iz Maribora dne 31. julija z vlakom ob 17.20. Zbirališče glavni kolodvor pol ure pred odhodom vlaka. Četrtniška voznja do Sušaka stane 35 Din. Oni, ki reflektirajo na četrtinsko voznjo morajo vstopiti na glavnem kolodvoru v Mariboru, ostali se lahko pridružijo skupini med potom.

□ Utonila bi bila kmalu včeraj proti večeru doli od Meljskega otoka 22letna zabeznica F. N. Na njene klice na pomoč se je posrečilo nekemu delavcu, da jo je rešil sigurne smrti v dravskem valovju. Ni znano, ali gre za nesrečen padeč v vodo ali pa za poizkus samomora.

□ Smrtna kosa. Umrli so: 10 letna železnica čarjara hčerka Ljudmila Tkalič, Dogoš 32. Pogreb pridne deklice bo danes ob pol 17 na magdalensko pokopališče. — Franc Vande, sin ključavničarja, Meljska 39. Pogreb jutri ob 15 iz mrvašnice na mestno pokopališče v Pobrežju. — Karla Pipa, soproga tukajšnjega glavnega revizorja Pipe, Magdalenska ulica 25. Blaga pokojnica je uživala v vseh tukajšnjih primorskih krogih zaradi svoje ljubeznivosti, vsesplošno spoštovanje. Pogreb bo jutri ob 16 na magdalensko pokopališče.

□ Drava silno narašča. Zaradi velikih naličev na Koroškem in Tirolah je Drava te dni narastla za tri metre nad normalno vodostajo, tako da je pri Sv. Petru in na drugih mestih Dravskega polja prestopila bregove. Zaradi tega se je tudi moral v petek popoldne ukiniti na Dravi promet z motornim čolnom.

□ Kakor na divjem zapadu... 24letno viničarjevo hčerko Marijo Krajnc iz Dragučove so med delom, ko je kosila travo, in pri belem dnevu napadli trije neznan fantje ter jo z nožem prizadeli več ran na levi roki. Njeno stanje je zelo resno; leži se v tukajšnji bolnišnici. Za skrivnostne napadače polzvedujejo varnostne oblasti. Kaj je v ozadju, se ne ve.

□ Tovorni avto v plamenih. Okoli polnoči je včeraj pričel goreti na dvorišču v Vrbanovi ulici 10 tovorni avto, last g. A. Copic. K sreči so sosedje ogenj opazili ter je bila o tem obveščena tudi požarna bramba, ki ji pa ni bilo treba intervenirati, ker so medtem sosedje že sami pogasili ogenj. Navzlic pozni uri se je na omenjenem dvorišču zbralo vse polno ljudi iz koroškega predmestja.

□ Obnesejo se -gledališki večeri v kavarini Astorija. Pokazal je to včerajšnji večer v polni meri. Pester spored in natlačeno — občinstva.

□ Obilo blaga je bilo na večeršnjem sobotnem trgu. Slaninarji so pripeljali 65 zaklanih svinj, kmetje pa 95 vreč krompirja, 47 čebule, 22 pšenice, 16 ječmena, 14 ovs, 18 koruze, 8 ajde, 8 prosa in 5 fižola. Na perutninarskem trgu: 110 kokošk, 1354 piščančkov (sv. Ana!), 52 rač, 22 gosk, 6 purančkov in 73 zajčkov. Cena grozdjev se drži še na dostojni višini — 24 Din. Breskve 12—18, hruške 6 do 10, jabolka 5—8, marelice pa 14—16 za kg.

□ Na delovnem trgu. Nujno išče tukajšnja Borza dela: 1 kuharico, 1 mizarja, 1 mesarja, 1 slaščičarja, 1 peka, 3 ključavničarje, 1 železolarja, več vajencev, služkinj, kuharic ter poslužkinj in 2 šiviljski vajenki.

posebno pa še prebivalstvo spodnjega dela župnije, ki gravitira na Celje. Vsi se z navdušenjem pripravljamo, da ga čim lepše sprejmemo. Slovesen sprejem se bo vršil 2. avgusta okrog četrti na 7 zvečer na Brezje in meji župnije v Šmarjeti, okrog pol 7 pa pri župni cerkvi v Vojniku. Slovesna instalacija bo v nedeljo, dne 3. avgusta ob 10 dopoldne. Novemu župniku veselih src kličemo: Dobrodošel, delavec miru in milosti! — Za romanje na Brezje se je pri vojniškem župnem uradu prijavilo 55 oseb.

□ Iz Pariza se je prošli teden vrnil celjski gimnazijec Ladislav Koželj. Kakor smo bili že v marcu poročali, je mladi dijak prejel posebno priznanje za nalogo: »Kako bi jaz delal za svetovni mir?« Za nagrado ga je z drugimi jugoslovanskimi za isti tema odlikovanimi dijaki poslal Fidak ob priliki francoskega narodnega praznika za 14 dni na svoje stroške v Pariz. Ostali odlikovanci so bili: dijaka Kušič iz Čačka in Pavič iz Banje Luke ter dijakinja Kosanović iz Karlova. Kopunović iz Slavonškega Broda in Kipre iz Beograda. V Pariz so potovali v spremstvu soproge generala gospe Stefanovičeve. V Parizu je bila delegacija gost Fidaka, ki je omogočil, da so si razgledali vse znamenitosti mesta. Delegacija je bila skupno z onimi iz drugih evropskih držav sprejeta na francoski narodni praznik dne 14. julija pri predsedniku republike g. Gastonu Doumergueu, ki je jugoslovanskim odlikovancem posvetil posebno pozornost. Dalje je bila delegacija objavljena tudi v senat in v Hotel de Ville, kjer jim je bila prirejena zakuska, mestni župan g. Castelan pa je vsakemu podelil spominsko medaljo. Ob slovesu iz Pariza je priredila princesa Cantacuzene vsem delegacijam banket, ki so se ga udeležili številni ministri in pariški poslaniki raznih držav. Razumljivo, da je Pariz zapustil v mladih srečih silne vtise.

□ Umrli je v petek 25. julija ob pol 22 gospa Karolina Gajšek, soproga višjega oficijala v pokoju, na svojem stanovanju v Zavodni pri Celju. Dosegla je starost 65 let. Pokojnica je bolehalo zavratni boleznijo, za katero je bolehalo več let. Naj počiva v miru, preostalim pa naše iskreno sožalje!

□ Srašen naliv je bil na Jesenicah v četrtek zvečer. Deževalo je skoraj ves dan, zvečer okrog devetih pa se je vilo tako, da je bil vsakdo prepričan: oblake se je utrgal. Sploh tožijo ljudje, da je dežja že davno preveč in kar je suša v juniju še pustila na polju, bo v zela juljska mokrola.

□ Skropilnica. Kdor dolgo čaka, gotovo pričaka. Zelo dolgo smo čakali na cesto skropilnico, končno je prišla. A zdaj, ko je tu, pa zopet ni nitič zadovoljen, kajti skropilnica je predraga. Samo prevoz in carina baje stane toliko, da bi se tudi doma dobil enak »fazole« za ta denar. Kdaj pride prvikat na cesto, se še ne ve, kajti zdaj so ilak ceste vsak dan več kot pa namočene.

□ Zmaj. Onkraj Možaklje po dolini Radovni grade krasno cesto, po kateri bodo vozili avtomobilni lovec v dvorno lovišče Krmo, kamor je zdaj vodila je kolovozna pol, deljama pa tudi sama steza. Cesta je takorekoč dograjena in kot zadnji pride pri takih gradbi v pčestev: čestni valjar. In res je prisipihal v sredo proti večeru proti Radovni. Počasi seveda, zato pa s tem hujskim truščem in hruščem. Bruhal je iz sebe ogenj, sikal paro, trl kamenje in se s težavo poganjal naprej. Ondotno prebivalstvo seveda še nikdar kaj takega ni videlo. Zato pa, s strah in groza, ženske so letele vkup, pustile na ognjiščih večerje, tako da je kmalu zadušalo po prismojenem »smornu«, prekipečem mleku in slinčnih večernih dobrotah. — »Hudič gre po Radovni.« so vpile nekatere, druge si jih mirile, da je le »linterne«, ki bruha ogenj in kamenje žre. Treba je bilo dokaj prepričevalnih besedi, predno so verjele moškim, da je ta stvar le parni čestni valjar. Sedaj pa tare tam debelo kamenje, da odmeva od bregov Možaklje.

□ Šenčur pri Kranju

□ G. Siška Janko, ki so ga v četrtek na Rovih pokopali, je bil 11 let tudi šenčurski župnik. Pustil je v Šenčurju tri spomenike, ki še danes pričajo o njegovem delu. Prvi spomenik je »Ljudski dome«. Zgradili so ga na njegovo pobudo. Tudi gmotno je dokaj prispeval s tlako in denarjem. Drugi spomenik je »Kmetijsko društvo«. On ga je ustanovil ter mu koj ob rojstvu tako imenično poslal, da še danes po 30 letih krepko raste in cveti. Najlepši spomenik pa mu ostane kapelica presv. Srca Jezusovega, ki kraljuje ravno na središčni točki šenčurske vasi in cele fare. Za hvaležen spomin mu je v fari po vseh cerkvah zvonilo. Kmetijsko društvo se vsled neljube pomoči ni moglo pogreba udeležiti. Pač pa bo imelo skupno sveto mašo za dušni blagor rajnega župnika. Naj mu Bog neskončne ljubezni bogato poplača vse, kar je dobrega storil za Šenčur!

□ »Neznani« ponočnjaki so se razpaljeni od hude pičaje znosili nad okni v župnišče. Drugo noč so izbruhali svoj črni žolč pred cerkveno hišo ter jo počrnili od vrha do tal. Zaključili so svoje umazano delo na šoli z lastnim podpisom »Kozuc«, ki je kaj mireren zanjet! Ta srditi gnev velja učitelstvu in duhovstvu, cerkvi in šoli, ker hočeta biti šenčurjanom žarišče srčne in umske omike. Nekli mož si je ogledal te grde sledove nizke kulture, pa pristavil: »Šenčurski učitelj in duhovniki

□ Spomenik Srečku Puncerju. V Braslovčah pri Celju pokopanemu Srečku Puncerju, stud. iur., ki je kot urednik »Jugoslovanskega Korotana« padel leta 1919 v Vovbrah na Koroškem za svobodo naše zemlje, nameravajo njegovi prijatelji postaviti nagrobni spomenik. Naprošeni so pokojnikovi znanci in vsi, ki cenijo žrtev mladega življenja, da blagovolijo v ta namen zbrane prispevke do 20. avgusta nakazati Celjski posojilnici v Celju. Prvi prispevek po Din 500 je daroval g. Zvonko Puncer. Seznam darovalcev objavimo. — V imenu in po naročilu pokojnikovih tovarišev: Fran Roš.

□ Iz Vojnika pri Celju. Pišejo nam: Vest, da je celjski mestni kaplan g. Anton Lasbacher imenovan za vojniškega župnika, smo tukaj sprejeli z največjim veseljem in zadoščenjem.

zaslужijo prav za prav dvojno plačo, ker se upajo pogumno ustavljati tolikim navalom podvijanosti! Skoro ima mož prav! No, pa niso vsi šenčurjani tak! Premnogi so odločno obsodili sramotno početje »neznane« klike! In šenčurska hranilnica se je takoj ponudila, da na svoje stroške popravi storjeno škodo in zadoščenje oblateni cerkvi in šoli. Lepo!

□ Pelisočglave občine obetajo. Če se obel izvrši, dobi šenčurska občina še štiri občine: Hraščje brez Črčič, Voglje, Veleosvo, Predoslije brez Primskovega in Rupe. Iz petih občin ali treh farar se nova impozantna občina zvari s približno 5800 prebivalci. Kranj dobi od vzhoda mečan obroč, čigar pritisk se ne bo lahko ustavljati! Ze danes prožimo prijateljsko roko: »Predoslije, Velešani, dobrodošli!»

□ Vesela vest. Namreč za šenčurskega dopisnika! Povabljen je na počitnice. Dopisnik se je seveda z navdušenjem odzval. Tedaj zdravstvujte do jeseni!

□ Vrhnika

□ Grobove na bivšem vojaškem pokopališču so začeli odkopavati. Med vojno so imeli pri nas vojniki svoje pokopališče. Ravno tja so zakopavali tudi vojaške ujetnike. Sedaj bodo odkopali italijanske ujetnike in jih prepeljali v svoje rojstne kraje. Pozna se pa, da je zob časa tudi pri mrtvih napravil svoje. Drugega ni kot kosti, krste so pa še dobro ohranjene. Poleg vojakov bivše avstroogrške armade so bili na tem pokopališču pokopani tudi italijanski, romunski, ruski in drugi ujetniki.

□ Stavbno gibanje. V sredo se je vršil komisionelni ogled pri g. Stefanu Jurjarcu, ki bo zidal na svojem vrtu gospodarsko poslopje. Med Orozovo in Malavaščevo vilo bo gradil novo vilo g. Grom Ivan.

□ Kino. V juniju smo imeli pri nas kino Rdečega križa. Ko je šel od nas nam je pustil na sejnišči dva osebna voza ali kakor pravijo »kemedijontarski voze«. Kino igra sedaj po Notranjskem, ko se bo vrnil bo pa gotovo tudi vozove seboj vzel.

□ Naš trg ali »Krišpot« dobiva novo lice. Radi spomenika je potrebno, da se sosedne hiše prebelijo. G. Dolenc, lastnik gostilne Mantua, je popravil svojo vrtno ograjo. Tudi drugi naj pogledajo, da bodo popravili, kar je treba.

□ Cankarjev spomenik. Ta teden je bila dozidana ograja, ki bo lepo ozadje za spomenik. Visoka je ta ograja v sredini 4 metre in je iz samega kamna. Tudi na betonski temelj so že postavili dve stopnici. Podstavek, ki je iz granita, bodo postavili prihodnji teden. So to 4 veliki kvadratni kamni in vsak tehtja čez 2000 kilogramov. Te kamne bodo postavili z graničarjem. Odbor je v zadnjem času živahno na delu. Na predvečer slavnosti bo v Rokodelskem domu slavnostna akademija. Na dan odkritja spomenika 10. avgusta — bo do pol 10 zbiranje gostov, ob 10 bo pri sv. Trojici sv. maša. Od tu bo po maši odhod do rojstne hiše, kjer občina odkrije spominsko ploščo. Pri odkritju spomenika bo govoril pisatelj g. F. S. Finžgar. Popoldne bo na vrtu g. Lenarčiča ob Novi cesti velika veselica. Sodelovala bo domača godba.

□ Črnuče

□ Zalostna obletnica. Leta 1880. je zadel Črnuče požar, ki je upepelil devetim gospodarjem dva gospodarska poslopja. Bil je, kakor pripoveduje starejši ljudje, zelo vroč dan, preje že dolgo zelo suho vreme, pred mlačvijo pšenice (torej približno isti čas kot sedaj), ko je po nesreči pričelo goreti pri Brencetu, od koder se je ogenj razširil z veliko naglono na bližnja poslopja. Da je požar zavzel tak obseg, je bil vzrok poleg suše tudi v tem, da niso še poznali gasilne brizgalne in da so hiše, s siamo krile, stale blizu druge druge (tvorile so središče nekdanjih Črnuč). Da pa so bili pogoreli še bolj prizadeti, je nato pričelo neprestano deževati, tako da so morali v dežju staviti poslopja in je pšenica v kozoletih zrastle ped visoko.

□ Lukmanovo posestvo. Na prejemnem Lukmanovem posestvu so se izvršile spremembe, ki so lice Črnuč v par letih močno spremenile. Novi lastniki so posekali drevje na hribu, ki je tvoril lepo ozadje vasi in posebno spomladi s svojim bukovim zelenjem bil pravi okras vasi. Sedaj pa je popolnoma gol in se zelo neprijetno dojmi i domačinov i tujcev. Toda gospodarstvo in pozemlja je nekaj različnega. Tudi drevje, ki je rastle okoli Lukmanove hiše je posekano in se je s tem tej največji in nekdanj najimennitnejši hiši na Črnučah odvzela vsa lepota. Mnogo drevja je bilo ekoliščne vrste in je bilo zasajeno baje še za Marije Terezije. Lukmanove hleve so tudi že skoraj vse razrušili in material porabili za nove hiše. Ti hlevi so bili zelo veliki in so služili v prejšnjih časih, ko še ni bilo železnice, voznikom, ki so vozili skozi Črnuče iz Trsta v avstrijsko prestolico in druga mesta blago na parizirjih. Pozneje so stali hlevi večinoma prazni, prav pa so prišli posebno pogorelcem Črnuč pred 50 leti, ko so lahko semkaj prignali živino pod »reho«. V svetovni vojni so pa bivali v njih skraj vedno vojniki in konji. S tem poslopjem izginja dobršen del starih, patriarhalnih Črnuč.

□ Cerhnica

□ Sporil. Tukajšnji SK Javornik je odšel danes v Domžale, kjer bo odigral s tamkajšnjim SK Diskom nogometno tekmo za provincijalnega prvaka. Ker so se naši igralci vneto vadili in tudi pripravili za to tekmo, pričakujejo upravičeno zmage. Obilo sreče! Zmagovalec v tej tekmi se bo meril nato s SK Elanom iz Novega mesta.

□ Les. Rуска konkurenca se čuti v občutni meri tudi v naši dolini, ki je bil les važen vir dohodkov. Italijanski trgovci pošljejo vsak dan šest do dvanaest vagonov lesa nazaj v Jugoslavijo. Kakor hitro ni les popolnoma v redu, ali če vagon ni popolnoma pravilno plombiran, pošljejo les, ki je že itak padel v ceni, nazaj. Žage, ki so bile včasih kar založene z lesom, sedaj počivajo, ali pa le prav malo žagajo. Velike kopice lesa — desk in hlodov — leže na veliko žalost in škodo lastnikov po žagah in lesnih skladiščih, ker ni kupecv. Projšnja leta je bila lesna trgovina v naši dolini zelo živahna, sedaj nam pa preti popoln razpad in uničenje te vrste trgovine, ki je v veliki meri držala pokoncu večino naših ljudi.

□ Tunjice pri Kamniku

□ Cerkev sv. Ane, ki jo je lanski velikonočni ponedeljek zadela velika nesreča, da je uničil požar vse, kar je bilo lesenega na njej, je sedaj za svoj god skoraj popolnoma dogotovljena, za kar se moramo posebno zahvaliti g. župniku Jakobu Razboršku, ki je z njemu prirojeno spretnostjo vodil in dovršil tako ogromno delo. V znak hvaležnosti ga je občinski odbor izvolil za častnega občana in mu je na predvečer njegovega godu (sv. Jakoba) izročil občinski odbor z županom na čelu častno diploma.

INSULITE

Izolirna plošča iz lesnih vlaken

proti mrazu, vročini, ropotu, vibraciji in vlagi. Velikost: 1'22 × 3'66 m. Vodič toplote št. 0,034 Koal.

13 mm Insulite je = 280 mm opeke = 66 mm betona.

Nameravamo poveriti prvovrstni tvrdki

izključno zastopstvo za Slovenijo

Ponudbe poslati na:

REICHRAMINGER HOLZINDUSTRIE A. G.

Wien I., Gauer mannsgasse 2

Ježica

Dež na dež. Pred dobrim mesecem smo imeli neznošno vročino, ki je presedala kmetje pa so celo tožili, da se radi nje pojavlja grozota nevarnost vse, ki utegne uničiti dober del letine. No, vreme se je spremenilo in zdaj nas preganja dež. Dan na dan, zdaj dopoldne, zdaj popoldne, največkrat pa ponoči. Noče jenjati in ne pridemo ven iz teh puščobnih deževnih dni. Pri mestnih ljudeh prej vročina do neznočnosti, zdaj deževje do iste neznočne mere; pri kmetih prej nevarnost suše, zdaj nevarnost prevelike moče. Delo po polju zaostaja, žito, v kolikor še ni in ga niso že poželi, ne zori kot treba, kjer pa je požeto, se ne suši in ga ni moč pripraviti za mlače. Tudi za razna stavbna dela, ki se pridno nadaljujejo, tako v Ljubljani sami kot v vsej bližnji okolici, to deževje ne vpliva ugodno.

Svarimo... Ni še teden od grozne avtobusne nesreče v Šiški, vsemu so še v spominu njene težke posledice. Zdi se, da vse to in že mnoge druge avtomobilske nesreče niso izmordale nekaterih šoferjev. Pravimo: so izjeme, zelo redke izjeme, ki se jih to tiče in ki so v vožnji očitno in od sila nepredvidni. Opozarjamo s tem Maloželezniško družbo; je tam uslužben šofer, priden fant, toda neprimerno ogujevit in sprično odgovornosti za avtobus in za potnike nikakor ne dovolj previden. V svojem pretiranem ponosu in samozavesti se hoče izkazati do skrajne mere, ki meji že na očitno nevarnost. Najrajši drži volan z eno samo roko, drugo si naslanja kam v stran, zraven pa avto do skrajnosti podi — na drugi strani pa je znana reč, da je Dunajska cesta do skrajnosti izžrpana in da so jo sploh same jame; avto skake po njej ko mala igračka! Svarimo pravčasno in resno; potnikom ni do tega, da jim šofer izkazuje svoje umetnosti, ampak hočejo predvsem varne vožnje. Takšne nesreče, kot je bila zadnja v Šiški, izpricujejo upravičenost teh želj, oziroma zahtev.

Rakek

Stavbeno gibanje. Lansko leto so precej zidali, letos manj. Stavba g. Cabraja, s katero je kolodvor mnogo pridobil, je sedaj gotova in se je vanjo preselila tudi pošta. Kolodvor so letos precej razširili in ga še širijo. To je bilo že skrajni čas; zakaj promet stalno narašča in je manipulacija pri sestavljanju vlakov vedno težavnejša, posebno v zadnjem času, ko so začeli Italijani vračati kar cele vlake našega lesa, češ da niso pravilno naloženi. Včasih vrnejo nekatere vozove kar po dvakrat. Ko so širili postajo, so morali odstraniti skoro ves hrib. Zgradili so tudi okretnico za lokomotive, ki je bila neobhodno potrebna. Sedaj že obratuje. Tudi načrt za podvoz na zapadni strani postaje je že gotov, kdaj pa začno z deli se še ne ve.

Nova carinarica. Carinarino in 4 stanovanjske hiše bodo menda vendar gradili. Celo leto se je občina borila za posojilo pri Drž. hip. banki. Po mnogih situacijah je posojilo sedaj dovoljeno v znesku 1.800.000 Din. Vse zgradbe bodo stale 2.400.000 Din. Dela bodo baje razpisana že v avgustu.

Elektrika. Najbolj zanimivo je z elektriko. Čakamo, čakamo... nič. Vsako leto parkrat čujemo: »Elektrika bo v par mesecih svetila.« In res so že parkrat popisovali, koliko žarnic bodo posamezne hiše naročile. Posebno letos se je zdelo, da bo šlo zares, ko smo zvedeli, da bo elektrika svetila že 1. septembra. Tudi o najmodernejši razsvetljavi žel. postaje se je precej govorilo. Sedaj pa je zopet vse tiho. Rakovci zopet čakajo. Da pa težko čakajo, se najbolj vidi iz dejstva, da ima že precej hiš vso napeljavo montirano. Tudi okretnica je na električni pogon, seveda jo še vedno obračajo na roke.

Šmartno pri Litiji

Proslave pevskega društva »Zvon« v Šmartnem pri Litiji so se udeležila bratska pevska društva iz Ljubljane: »Slavec«, »Kraško Trnovsko«, »Slovenski vokalni sekstet«, »Kvartet Glasbene Matice« in oddelek »Zvona« z sodelovanjem g. Julija Betetta. Opevo so zastopali: gg. Rijavec, Beietto in g. Lovšev. Izmed podeljenih društev: »Lipa« iz Litije, »Zvon« iz Trbovelj in »Zora« iz Ježice. Jubilantu so čestitali osebno gg. Adamič, Prelovec in Jereb, znani slovenski komunisti. Izmed bivših družinskih pevovodij pa gg. Premič, Pleskovič in Pirnat Rajko. — Brzojavne čestitke so poslali: g. Matej Hubad iz Ljubljane, pevska društva: »Sava« in »Kolo« iz Zagreba, »Prvo pevsko društvo Beograd«, Glasbeno društvo »Ljubljana«, »Lira« Kamnik in »Loški Glas« Loke. — Pozdravne nagovore so imeli gg.: Tomažin Ferdo, okrajni načelnik Podboj Franc, župan Drčar in dekan Gornik Anton. Za Hubadovo župo g. dr. Svigel-Drenovec za »Ljubljanski Zvon« za »Slavca« Hladnik — za Celje — Kovač in zastopniki pevskih društev »Cankar« in »Zora« z Ježice. Zastopani so bili tudi bivši pevci Rusi in Vožli. Jubilantu »Zvonu« so poklonili: »Slavec« iz Ljubljane in »Šmarčani« krasna spominska traka, »Ljublj. Zvon«, Spominsko knjigo s sliko zbora, »Glasbena Matica« sliko zbora in sorojakinja ga. Hvala iz Ljubljane krasen venec. Z denarnimi darovi se je oglasilo več častilcev »Zvona«. Poleg navedenih so se udeležili pevske proslave vsi bivši člani in članice »Zvona« iz krajev izven Šmartna. — Za zunanji okras vasi in veselice prostora so skrbeli vsi Šmarčani, za sijajen nastop »Zvona« pa naš vrli pevovodja g. Maks Kovačič, dame in gospodične za oskrbo vencev in postrežbe v paviljonih. — Prav vsem, ki so sodelovali na uspehi prireditvi iskrena hvala in pevski pozdrav »Zdravo!«

Mirna peč

Naša parna žaga na postaji. Lastnina lesne trgovske družbe Krivic in dr., je kar čez noč ustavila svoje obratovanje; podjetniki so namreč napovedali konkurz, vzrok: kriza v lesni trgovini. Pomilovanji vredni so družabniki, ki so lepe vsote prinesli seboj, drago plačali stroje in dobro plačevali les, sedaj so pa odšli praznih rok. Stroji so sami na sebi jako dobri in bi obratovanje veliko manj stalo, če bi bilo v neposredni bližini dovolj vode, kajti stroje je gnil vodnik plin in je bilo treba vsak dan vode dovažati iz precej oddaljene Temenice. Običajno so prizadeali tudi naši domači delavci. Bilo je okrog 30 oseb zaposlenih pri tem podjetju, sedaj so brez kruha. Delavci so še dovolj redno dobivali svoje plače.

Dva požara. V kratkem času smo imeli dva požara v občini. Pred enim mesecem je strela udarila in užgala kozolec-dvojnik posestnika Janeza Jarca v Hrastju, in je vse do tal pogorelo. Škoda je zelo občutna za gospodarja, ker je pogorelo okrog 20 voz sena in vse letošnje žito v snopih. Zavarovan je bil za okrog 5000 Din. — Pred enim tednom je pogorel Kolenčev kozolec in z njim vred 11 oken (stanov) žita; kdo je zažgal, se ne ve, najbrže zlobna roka ali pa kak nepredviden kadilec s cigareto, ker je kozolec stal ob poti.

Hiša in gospodarsko poslopje z zemljiščem umrlega gostilničarja Franceta Zupančiča pri postaji Mirna peč je bilo sodniško dražbenim potom prodano dne 13. julija, kakor je bilo v oporoki določeno. Denar se razdeli med sorodnike, za dobre namene in ostanek med občinske reveže, v smislu oporoke. Vse posestvo in hišo je kupil g. dr. Globevnik za ca. 220.000 Din. Ko bi se ta dražba vršila vsaj dva meseca po smrti lastnika, bi se vse posestvo za večjo ceno prodalo, ker bi prišli tudi vnunji kupci, morda kak Amerikanec, ker hiša (gostilna) leži v neposredni bližini in na prometnem kraju. Sicer pa želimo, da bi bila ta gostilna, kdorkoli že bo izvrševal gostilniško obrt, še naprej na dobrem glasu.

Št. Jernej na Dolenjskem

Kapelico sv. Jožefa na Pristavici, v kateri je dovoljeno na leto tudi trikrat masluževati, je dal lastnik g. Jože Padaršič, ki je uslužben v sirotišču sv. Jožefa v Ljubljani, skoro za polovico povečati.

Nov, 517 kg težak zvon dobi podružnica sv. Vida na Gor. Mokrem polju prve dneve avgusta. Zvon je naročen v Dunaju in stane 14 Din kg. Je pa vlit iz bron in še neke druge kovine.

Pozor pred sleparji! Ze večkrat je časopisje opozarjalo, da je treba biti napram sumljivim tujcem nadvse previden. Pa so vkljub temu ljudje še vedno preveč zaupljivi, niti žalostna izkušnja jih ne izuči. Na najrazličnejše načine zlorabljajo radodarnost in dobrotljivost priprtolega vernega ljudstva. Tako se je minule dni oglasil pri dobri družini slepar, ki se je izdal za zastopnika Salezijskega zavoda iz Rakovnika. Ponujal je po prav pretirani ceni nekake sveče. Bil je celo tako predrzen, da je na postni dan prosil za meso. Ko mu je gospodinja povedala, da je post in da na postne dni ne uživajo mesa, jo je pohvalil, ker izpolnjuje cerkveno zapoved, da pa ljudje na potovanju, kot je on, smejo uživati postne dneve meso. Ker je bilo že proti večeru, so ga prenočili. Zjutraj pa je lagal, da mu je bilo ponoči ukradenih 120 Din in da sedaj ne more domov v Ljubljano. Obljubil je, da bo takoj poslal zavod denar, čim pride v Ljubljano. Pa so šli denarci po vodi, slepar pa Bog ve kam...

Nesreča. Pri Krhinu na Mihovici so v terek podirali hlev, da bi postavili novega. Pri tem pa se je zgodila nesreča. Domači sin Nace je hotel podreti strop, toda tramovja ni mogel pravčasno zadržati, padlo je nanj in ga precej občutno ranilo, tako da je moral iskati zdravniške pomoči v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji.

Asanacija vasi Dolenje Gradišče se bo nadaljevala prihodnji mesec. Ze lansko leto je državni higijenski zavod pričel to hvalevredno delo. Zgradil je s pomočjo podpore bivšega občastnega odbora in z delom vaščanov več gnojnih jam, gnojišč, vsem higijenskim predpisom odgovarajočih stranišč in eno cisterno, letos pa se bo to delo nadaljevalo.

Vodovod dobi vs Mihovo, če bodo vaščani voljni prispevati 55 odstotkov vseh stroškov. Potrebno je in gotovo se bodo poslužili tako ugodne prilike. Načrt bo izdelal higijenski zavod.

Letošnje vreme je res čudno. Po več kot enomesečni suši smo dobili zadnje 14 dni dovolj dežja, toda vedno smo bili v strahu, da ne dobimo tudi toče. Minulo soboto je padlo med dežjem nekaj ledenih zrn, toda škoda topot ni naredila. Pač pa je v terek v smeri od Novega mesta prišla tudi do Tolstege vrha in naredila po vinogradih precej škode, zlasti ker niso začeljene še rane od lanske toče. Res, v vednem strahu je vinogradnik za to božjo kapljico.

Brežice

Osebnost. Prestavljen je od tukajšnjega okr. glavarstva okrajni poglavar g. dr. Ivan Vidmar za okrajnega glavarja v Radovljico. G. dr. Vidmarju, kateri si je s svojim taktikom in koncilijantnim nastopom med svojim službovanjem v Brežicah pridobil obne simpatije vseh, častitavo k napredovanju. Na njegovo mesto pride g. dr. Fran Maršič iz Laškega. Iz tukajšnje javne bolnice je prestavljen sekundarij g. dr. Pavel Lunaček za sekundarija v bolnico za ženske bolezni v Ljubljani.

Gradbeno gibanje. Kot zadnja leta, tudi letos v Brežicah ne zaostajamo v gradbenem oziru. Poleg bolnice sta vzrastli kar dve novi hiši. Sploh nastajata tukaj res nov del mesta, kar je pa tudi umevno, saj je tukaj najlepši in najprimernejši kraj za graditev stanovanjskih hiš. G. Alojz Struncelj, sreski knačist v p. si je zgradil tu večjo stanovanjsko hišo. Poleg nje pa si je postavil stanovanjsko hišo tukajšnji stavbeni mojster g. Ivan Gabrič. Obe hiši bosta v kratkem gotovi, katero delo izvršuje g. Ivan Gabrič. Na nekdanjem prostoru lesnega trgovca Cajnarja pri mostu se je postavil enodružinsko hišo tukajšnji čevljarji mojster Ivan Čatež in Medvedček Martin, steklar v Brežicah. Delo izvršuje stavbeni mojster g. Ivan Mreschar iz Brežic. Hiši sta že gotovi, in sta se imenovana že vselila v nje. G. Ivan Merlak, posestnik v Sv. Lenartu pri Brežicah gradi poleg stare hiše novo stanovanjsko hišo. Baje namerava imeti tudi trgovino. Delo izvršuje g. Ivan Mreschar. Nov gasilni dom v Zakotu poleg občinske hiše je tudi dograjen in pokrit. Do jeseni bo baje popolnoma gotov. V njem bo tudi večja dvorana z odrom za gledališke predstave in drugo. Nekdanjo tovarno za palce v Sv. Lenartu je kupil opekarinar g. Treppo iz Sv. Lenarta, ter so isto že podrli. Kakor se čuje, namerava g. Treppo tam graditi novo stanovanjsko poslopje.

Sevnica ob Savi

»Nesreča nikdar ne počiva«, pravi pregovor. Tako se je spet oglasila pri nas 24. julija. Tukajšnja parna žaga si je nabavila pred kratkim novo prevozno sredstvo, stroj, ki ga kurijo z nafto. Pri ljudeh ima ime »strahar«. Z njim prevažajo drva s Planine. Nič kaj prijetnega duha ne zapuša za seboj. No, pa saj pri nas smo že navajeni na različne blagodejne duhove od tovarn, od vlakov in od avtomobilov. Če se temu še primežajo oblaki cestnega prahu, je to potem najsigurnejše sredstvo, da k nam ne pridejo jetični ljudje iskat zdravia in ne prinesejo bacilov. Tako mi vidimo protituberkulozno akcijo. Tudi nekaj! — Kako pa je bilo z nesrečo? Omenjenega dne je vozil zopet ta stroj drva. Bilo je že mračno, ko je privozil do Orešja pri Sevnici. Tedaj je naenkrat prišel nasproti neki voznik. Stroj s svojim velikim vozom zadaj, ki je bil poln drv, se je na ozki cesti umaknil vozniku. Pri tem pa je zdrknil voz stroja pod cesto in se prevrnil. To bi še ne bilo tako hudo voz so poslavlili nazaj, prej so seveda morali zmetati drva dol. Nato so jih zopet lepo naložili. Šofer je hotel sedaj spet prikličiti stroj k vozu. Pognal je voz nazaj. Toda šlo je preveč ob strani ceste in stroj se je prevrnil s šoferjem vred preko škarpe v potok, ki teče mimo ceste. Šofer g. Preskar je dobil hude poškodbe, vendar je upanje, da okreva. Stroj pa je ostal nepokvarjen. O ti moderna tehnika, koliko irtev zahtevaš!

Ljutomer

Toča. Danes, 25. julija ob 4 zjutraj je nena doma začela padati toča. Zavzela je vinorodne kraje Moravci, Golemarci, Cezanjevi, Kamenščak, Ljutomer; od tod po Murskem polju v Medžimurje, kjer so največ trpeli kraji Razkrižje in Gibina, v zadnjem kraju je najbolj udrihala, tako da je uničila vse posne poseve, vinograde in sadonornike; grozdje leži po tleh, kar pa ni na tleh, pa je razsekano in bo najbrže gnilo; grozno pustošenje povsod in jadicovanje nad polnega posestnika. Še okrog poldnega so bili celi kupčki toče.

Ptuj

Napredek. Naš trgovski vrtnar g. Ivan Vincokovič na Ljutomerski cesti si je nabavil od tovarne Lochbihler iz Monakovega škropilnico posebne vrste za zalivanje. Škropilnico je postavil na vrtu v Spodnjem Bregu in pri uporabljanju iste je vse polno gledalcev, ki se ne morelo načuditi praktičnosti tega aparata, ki je v veliko korist vrtnarstva. Aparat na električni pogon poseduje štiri cinkaste cevi po pet m dolge in po eno celo debele. Po vrtu so postavljeni hidranti na vsakih 16 m v dolgoti, katerim se priključi 1½ m dolga gumijeva cev, tej pa cinkasta cev. Pri vodnjaku je montiran aparat z najvažnejšim objektom — z vrtilnim strojem, s katerim se poljudno obračajo cevi v katerokoli smer. Vodo meča v največji potankosti do 10 m višine. Vrt je širok 40 m. Za to širokosti so postavljeni 3 hidranti, ki zadostujejo, kajti vsaka cev meče 16 m naokoli vodo. Motor ima štiri konjske sile, na uro porabi 2 kw, vrže na uro 5000 litrov vode in ves ta tok stane 6 Din. Za aparat je treba naštet 18.000 Din.

Hude elementarne nezdode. Prej smo tarnali radi prehude suše. Pridelek je bil radi pomankanja dežja v veliki nevarnosti. Ze smo obupavali, ko nam je Bog v zadnjem trenutku poslal obilo dežja in nam ohranil žito in druge pridelke, seveda ne v celoti, pa vendar v zadovoljstvo, posebno v vinograde je bilo lepo pogledati, katerim suša še ni prišla do živega. Ali šlovek obrača, Bog povrne. V petek v jutranjih urah se je pričelo bliskati in grmeti. Vlija se je močna ploha, ki je precej časa trajala. Bili smo prepričani, da je tudi v okolici padal samo močan dež, na žalost smo pa

zvedeli, da je v okolici padala debela toča, ki je vse uničila. Kolikor smo dosedaj mogli ugotoviti, je toča največ škodo napravila v Pacinju, Sp. Lovlaku, Mestnem vrhu, uničila del Kicarja in v Sv. Bolfenku.

Slovenska Krajina

Amerikančeva nesreča. Iz Amerike se je vrnil Hozjan Martin iz Crensove. Se razume, da je prinesel s seboj dolarje. Zmenjal jih je. Sreče pa ni imel. Na cesti med Beltinci in Crensovi je denarnico izgubil. Razen denarja je bil v tenarnici tudi ameriški potni list in neke druge listine.

Prometni šef v M. Soboju. V terek in sredo se je na postaji v M. Soboju mudil prometni šef g. Vehovec iz Ptuja. Prisostvoval je železniškarskim izpitom.

Zatiranje poljskih miši. Ze leta sem so poljske miši za Slovensko Krajino velikanska nadloga. Letos so se v okolici nekaterih občin tako razpasle, da jih je tudi oblast pomagala zatirati. V ta namen je devetim občinam izplačala 6000 Din.

Pevska zveza

Naročnikom »Pevca« uljudno sporočamo, da smo razposlali te dni opozorila vsem onim naročnikom, ki nam še niso utegnili poravnati naročnine. Prosimo, naj nam nakažejo zneske čimprej, ker jim ne bi mogli več poslati prihodnje številke, ki izide 2. avgusta. Če bi bil dobil kdo pomotoma opozorilo, naj nam blagovoli oprustiti in sporočiti, da je že plačal.

Novi naročniki morejo dobiti še vedno vse številke od 1. do 6. Zborom so priloge še na razpolago po 10 Din za vse leto. Obsegale bodo 30 pesmi za moški, mešani in ženski zbor. Naj ne bo pevca, ki ne bi bil naročnik »Pevca«! Naročila na Pevsko zvezo, Miklošičeva 5, naročnino 30 Din letno na isti naslov ali na poštno-čekovni račun št. 12.141.

Odborova seja Pevske zveze se bo vršila v petek 1. avgusta ob 3 popoldne v Rokodelskem domu v Ljubljani. Naj pošlje vsako okrožje zastopnika, ker bo seja važna.

Pevski tečaj se bo vršil 25., 26., in dne 28. avgusta v Ljubljani. Podrobnosti objavimo radi pomankanja prostora v prihodnji številki. — Odbor.

Autobusi in ceste

Zadnje mesece se je že veliko razpravljalo o vedno močnejšem razvijajočem avtobusnem prometu ter obenem o izredno kvarnem vplivu na stanje avtobusnih cest. Opazil pa sem pri teh razpravah, da se avtobusnemu prometu godi brez dvoma krivica, ko se pripisuje sedanje slabo stanje cest v največji le avtobusom, medtem ko se druge važne okolnosti veliko premalo uvažujejo. Naj mi bo torej dovoljeno, da kot predsednik celjskega mestnega avtobusnega podjetja na podlagi svojih lastnih izkušenj pojasnim razmerje avtobusnega prometa do izrabe cest.

Predvsem je treba poudariti, da so bile ceste, vsaj zanesljivo okoli Celja, na kojih se je začel promet z avtobusi, predno se je promet začel, a priori večinoma v zanemarjenem stanju. Saj se po vojni nikoli ni dalo toliko gramozja na ceste, kakor ga je povojni promet in stanje cest brez avtobusov zahtevalo. Dejansko se tudi svoj čas niso okrajnim zastopom na bivšem Štajerskem oddaljali od strani države oni prispevki, katere je sicer država za ceste pobirala, ni jih pa izročila okrajnim zastopom tako, da je še danes država dolžna več milijonov iz tega naslova.

Res je, da znaša navadna teža avtobusa z obremenitvijo vred okoli 3000 do 5000 kg. Res pa je tudi, da po istih cestah vozi ravnotako neprimerno več težkih tovornih vozov, celo večinoma z ozkimi platišči, ki ceste po mojem prepričanju nič manj ne poškodejajo kakor avtobusi. Tovorni vozovi imajo celo to slabost v primeri z avtobusi, da ceste globoko zrežejo in da gramoz zdrobijo, medtem ko avtobus z značno pnevmatiko gramoz sploh ne razdrobi, ampak ga kvečjemu razmeče, ali odrine ali potlači.

Priznam, da avtobus škoduje cesti bolj kot drugi vozovi v tem pogledu, ker hitreje vozi in z značno pnevmatiko razmeče blato in koplje globoke jame po cesti; to pa radi tega, ker so ceste a priori slabe in kotanjaste. Ako bi bile ceste v redu vzdrževane, osebno zadosti vzbočene ter bi sproti cestno osobe zamašilo vsako luknjo, bi avtobusi napravili le malo škode. Tako pa se cestam godi podobno kakor zanikrnemu gospodarju, ki male luknje v slamati strehi ne zadela takoj, ampak šele, ko so jo vremenske prilike po nepotrebnem dvajsetkrat povečale. Seveda bi moralo vse cestno osobe imeti primerno existenco, ter gramozja dovolj, v primerni kakovosti in o pravem času.

Oddaja in prejem gramozja je združen s prevelikimi formalnostmi ter vse preveč odvden vsako leto od potrditve in izvajanja proračuna. Kakor naš kmet ne sme krmo sušiti, kadar bi se njemu zljubilo, ampak kadar je zato ugodno vreme in kadar je krma dovolj zrela, tako je tudi gramoziranje odvisno od vremena in bi ne smelo biti odvisno od nebroj formalnosti in budžetarnih ovir, da končno pride gramoz navadno prepozno na ceste. Cestar bi moral imeti gramozja na razpolago ne samo ob splošnem gramoziranju, ampak tudi sicer, da bi lahko sproti luknje mašil, tako pa pri najboljši volji ne more vršiti svojega posla, tudi če bi hotel, ker ni materiala. To leto je bil proračun cestnih odborov večinoma odobren šele okoli maja ali junija meseca, vsled česar je naravno vse nadaljnje delo bilo prekasno.

Kako se ceste izrabijo po drugih težkih vozilih, se lahko vsak prepriča, ako primerja državno cesto med Vranskim in Št. Petrom v Savinjski dolini ter cesto med Celjem in Št. Petrom v Savinjski dolini. Po cesti iz Št. Petra do Vranskega tja in nazaj vozi kvečjemu toliko avtobusov kakor na cesti Celje proti Št. Petru v Savinjski dolini. Kljub temu pa se je opažalo, da je cesta med Št. Petrom in Celjem vedno neprimerno boljša, kakor med Št. Petrom in Vranskim. Na železniško stajajo v Št. Petru v Sav. dolini vozi namreč dnevno iz Vranskega izredno veliko vozov lesa in drugega blaga; med tem ko se med Št. Petrom in Celjem sorazmerno manj tovornih vozov prevažata, ker ta posel vrši železnica.

Prerzati tudi ne smemo, da nobeno drugo vozilo ne plačuje toliko raznih davkov, kakor ravno avtomobil; saj imamo v naši državi tako visoke državne dajatve na bencin, da menda v nobeni drugi državi v Evropi ne. Saj plačamo na trošarini 3 Din, carini 1,75 Din in zadnji čas še na bankarji trošarini 1 Din, skupaj torej 5,75 Din na kg bencina. Če vzamemo sedanjo ceno bencina okroglo na 9 Din kg, vidimo, da stane bencin pravzaprav 3,25 Din, med tem ko pobere država oziroma banovina skupaj od kg 5,75 Din. Če vzamemo, da rabi srednji avtobus povprečno samo 20 kg bencina na 100 km — pozimi rabi seveda več — in da prevozi povprečno 120 km na dan, prevozi letno 43.800 km in rabi torej bencina letno 8760 kg. Pri

tej količini bencina je torej avtobus plačal državi oziroma banovini 8760 × 5,75 Din samo na bencinski trošarini in carini, skupaj torej 50.370 Din.

Naša celjska progja Celje — Št. Peter pod Sv. gorami n. pr. znaša enkrat dnevno tja in nazaj približno 100 km, torej na leto 36.000 km in torej 360 × 20 bencina. Plačamo torej na državnih oziroma banovinskih dajatvah 41.400 Din. Ker pa imamo sedaj dve progji, plačamo letno samo od teh dveh prog 82.800 Din le od bencina. Prepričan sem, da sigurno avtobus za tako vsoto na cesti ne naredi škode. Ako bi avtobus sam vozil po tej cesti, sem prepričan, da bi s takšnim zneskom lahko vzdrževali z dobičkom celo progjo.

Sedaj ima naša mestna občina z vsemi rezervami vred devet avtobusov, ki delajo povprečno 1000 km dnevno ter plača torej samo naša mestna občina na državni in banovinski trošarini in carini okoli 614.000 Din. To je pač zelo lep prispevek k vzdrževanju cest; nobeno drugo vozilo, kakor avtomobili, ne daje tako velikih prispevkov državi oziroma banovini. Teža zneska država oziroma banovina ne bi dobila, ako bi ti avtobusi ne vozili.

Pozabiti pa tudi ne smemo, da država pobere pri uvozu avtomobilov od njih tudi carino v višini 30% fiktivne vrednosti. Ako stane terek avtobus okoli 230.000 Din, je pri uvozu enega voza dobila država 69.000 Din. Če vzamemo, da avtobus zdrži pri slabih znanih cestah tri leta, bi odpadlo na eno leto na državo carine 23.000 Din, koje vsoto država ne bi dobila, ako bi ne bili avtobusi kupljeni in izročeni prometu.

Vsak avtobus porabi letno tudi povprečno najmanj dve garnituri pnevmatike. Ena garnitura tehta 124 kg. Od 100 kg pa je plačati na carini približno 1980 Din, torej pri dveh garniturah približno 5000 Din.

Seveda se uvažuje tudi sestavni deli, od katerih je istotako plačati carino poleg dajatve enega avtobusa ca. 80.000 Din. Samo od našega podjetja bo torej dobila država oziroma banovina od osmih vozov — eden je stalno v rezervi — najmanj letno 640.000 Din.

Vsekakor lepa vsota, katere gotovo nobeno drugo vozilo v državi ne plača. Če bi sorazmerno vsako drugo vozilo toliko plačalo za vzdrževanje cest, kakor plačujejo ravno avtobusi in če bi se ta denar vporabljal za ceste, bi se ceste lahko vzdrževale v dobrem stanju. Sicer pa tudi ni pravilno, da bi vzdrževanje cest plačevala izključno samo razna vozila oziroma tozadevni lastniki. Saj plačajo lastniki teh vozil tudi razne druge davke splošnega značaja, od katerih se mora ravnotako izvesten del vporabiti za vzdrževanje cest.

Ko so uvedli 15. maja 1930 1 Din banovinske trošarine, se je vobče mislilo, da se je s tem motorno vozilo oprustilo vsakojake nadaljnje dajatve za izrabo cest v očigete temu, da že itak plačuje, kot zgoraj rečeno, vsako motorno vozilo na trošarini in carini državi izredno velike vsote. Zadnji čas pa se zopet govori, da mislijo avtobuse še višje obdavčiti; govori se celo o 25% od inkasa. Vsako nadaljnje obdavčenje bi bilo absolutno krivično in za avtobusna podjetja nevzdržno. Ako bi se to zgodilo, bi pomenjalo to smrt takih podjetij. Sklicevanje na druge države nikakor ne drži. Če druge države zahtevajo prispevke v tej ali oni obliki za ceste, imajo pa zato bencin skoro polovico cenejši, kakor pa mi. Poleg tega imajo krasne ceste, na kojih pnevmatika gotovo še enkrat tako dolgo drži, kakor pri nas in ima voz minimalne reparature. Ako bi se pa pri naših cestah zahtevale še nadaljnje dajatve, ko imamo toliko izdatkov za reparature in pnevmatiko, bi tako navijanje prispevkov pomenjalo ruino avtobusnih podjetij.

Avtobusni promet se je danes tako vdomačil, da pomeni pravcato ljudsko potrebo. Danes že tudi kmet račun in uvidi, da je bolj pametno se voziti z avtobusi, kakor po nepotrebnem trati čas in denar z nepotrebnim čakanjem ali pehojo. Ako bi se pa sedaj bile dajatve zopet zvišane, bi morala avtobusna podjetja na vsak način cene zvišati. To bi pa pomenjalo manjšo frekvenco in neizogibno pasivnost avtobusnih podjetij.

Avtobusni promet vendar ni samo velikega pomena za naše domače ljudi, t. j. lokalne potnike, marveč baš za Slovenijo še posebno iz tujsko-prometnega ozira. To čutimo posebno mi v Celju, ki predstavljamo nekako tujsko prometno središče, od koder gredo ljudje v Dobrno, Rogaško Slatino, Laško, Rimske Toplice, Logarsko dolino, Pohorje itd. Naša dolžnost je, da naše kraje čimbolj odpremo tujskemu prometu. Ako pa z neopravičeno in premalo prevdarno fiskalno metodo ubijemo avtobusni promet — smo ubili tudi vsak nadaljnji razmah tujskega prometa. Dr. Anton Ogrizek.

Čitateljem „Slovenca“ za nedeljo

Felix Timmermann:

Vitez in vrana

Vrana je preklinjala, da se je ogenj delal. Plemič jo je bil učil.

Ko je popival in se vlačil po bordelih in igralnicah, je vrana plesala na naramni plošči njegovega oklepa in klela, da je vse rožljalo. Najhuje se je drla, če je videla svetniško sliko ali pa če je šel mimo kak pater ali redovnica.

Vitez je bil mnogokrat pijan. Potem so ga njegovi vinski bratje, ki so postrgali iz vrča zadnjo kapljo, z godbo spremili na njegov mračni grad. Pred sliko Naše ljube Gospe je vitez posadil ptiča na konico svojega meča in ga dvignil tik do slike. Potem je vrana začela psovati in kleti, da so se njegovi drugovi držali za trebuhe. Zjutraj ga je zbudil ptič s kletvino.

Lepega poletnega dne je plemič iz krčme izostal. Čedni prijatelji so ga šli iskat. Vrtar jim je ves potan pripovedoval: »Gospod se je vrnil sinoči pojoč in psujoč. V njegovi sobi je nastal hrup, kakor bi grmelo. Potem je bilo zopet nenadoma vse tiho. Šel sem pogledat. Tu pa mi je prišel gospod že na stopnicah nasproti, bel kakor stena, in rekel z železnim glasom: »Jaz grem. Ne iščite me. Hvaljen Bog na vekomaj. Amen.«

Drugovi so obstali presenečeni in strmeli. Eden se je smejal. »To je nova burka. Videli ooste, da nas nočjo preseneti v »Prepovedanem sadu«, razbije vse na drobne kose in pretepe babe.«

»Pa vrana?« je vprašal drugi.
»Ta je psujoč letela za njim. Zamahnil je proti njej, da bi jo prepodil. A bila je previsoko. Nato je na konju odjezdil v noč.«

Zmedeni so se spogledovali in brskali po njegovih izbi. Zdrobljene šipe z oken, razbita posoda in dragocenosti so ležale po tleh.

»Kaj sedaj?« je vprašal eden iz družbe, ki bi bil rad v kalnem lovilu.

»Čakati, dokler se ne vrne, živ ali mrtev,« je rekel vrtar, »in pustiti vse tako, kakor je.« Srditi so odšli, prepričani, da je njihov objestni prijatelj znorel.

Preteklo je pet let. Vitez je domoval v borni koči in molil, sredi divjega skalovja v gori. Bila ga je samo še kost in koža. Vrana je čepela poleg njega, tudi ona shujšana, ter je od časa do časa zaklicala med njegovo molitvijo: »Hvaljen Bog na vekomaj. Ne bom obupal!«

V oni strašni noči je bil odjezdil v gore in jezdil več dni, dokler se konj ni mrtev zgrudil pod njim. Nato je plezal višje in višje, do najdivjevših skalnih globeli.

Tudi vrana se je naučila moliti. Hranil se je s koreninicami in lesnikami in pil vodo iz studenca. Pet let ni bil videl žive duše. Ni več vedel, ali je petek ali svetek. Samo zime je bil štel. Živel je samo še, da bi se spokoril za svoje grehe. Toda trajalo je strašno dolgo, preden ga je Bog vzel in se je približalo odrešenje.

Nobena tolažba ni prodrla v njegovo samoto, ne luč ne veselje nista ožarjala njegove molitve. Večna tema je bila v njegovem kesu. Vendar je zdržal, zdržal z vso močjo in ni hotel odnehati, dokler ga ne reši milost ali smrt. Včasih se ga je lotil obup, mračen in pekoč. Potem je odšel z vrano z doma in hodil iz jutra v noč, po dežju in toči, in se naslednje jutro vrnil: Postal je drobec žive skale in bil podoben jastrebu. Plešast z velikim orlovskim nosom in koščeni obrazom, pogled sršeč in presunljiv od večnega strmenja v eno samo točko. Njegov vrat je bil razguban, rdeč in rjav. Hodil je v cunjah in kožah, kakor bi bil ustrelil medveda.

Podiral je drevesa, valil skalo na skalo, da bi pogasil ogenj svoje krvi, da bi se oslabil in odrevenil. Izpostavljal se je viharju, streli in gromu. Toda ostal je živ, žilav in neugonoljiv kakor korenina vrbe.

Nekega dne, ko je zopet mračen in obupajoč blodil po skalovju, ni našel več poti nazaj. Slednjič se je vdal v božjo voljo in šel na slepo dalje. Proti večeru se je mučno vzpenjal po strmi rebri. Vrana mu je sedela na rami. Ko je splezal na vrh in se ozrl globoko nizdol, se mu je stemnilo pred očmi od presenečenja. Tam v dalji je ležalo mesto, temno in v večernem solncu.

Spoznal ga je po mnogostevilnih stolpih. Mesto s stolpi Ljube Gospe, s kljubovalno bastijo, široko reko polno ladij, pustino in za njo zelenečimi polji! Mesto, obliho z liturgično rdečo barvo poznega sonca! Mesto s svojimi grehi! Vabilo je ljudi od poljskega dela in z gora.

»Proč!« je zaklical, prevzet od strahu in sovraštva. »Proklete! In kakor jelen, ki sliši lovski rog, je dirjal zbehan v gorovje in je v mesečini našel pot do svoje slamnate kože.

Zopet je bil videl mesto! Od ure do ure je slabela njegova volja, njegova odločnost se je majala. Vabeče slike ni mogel več izbrisati. Vedno mu je lebdelo mesto pred očmi. Stari spomini, ki so bili spali, so se zbudili in ruvali v njem. Z vsemi čutili je okušal vonj greha.

»Proč! Proč!« je klical. Toda zle misli so rasle bolesto kakor plevel. Tratil se je in mučil, vrana pa je klicala: »Hvaljen Bog na veke. Ne bom obupal!«

Poželjivo so divjale prejšnje strasti v njegovi silni krvi, pohotne misli so se podile po njegovi ptičji lobanji. Upiral se je! Prosil je,

molil, pel in kričal v odmevajočo tišino nočnih gora: »Gospod, Gospod! Pomagaj mi! Ne izkušaj me!«

Toda pekoča sla se ni umaknila: Plazil se je po tleh, se krčevito obešal po pečinah, da je meso v cunjah viselo z njega, ter stegal krvave roke proti nebu: »Gospod, daj da vztrajam tu. Bodi močnejši v meni nego ono drugo.«

Pogubljačo je rasla tišina okoli njega, v tem ko je vihar v njem divjal dalje. Potem se je ponižan in prestrašen sesedel sam vase. Jokal je v roke kakor majhen otrok. Vrana ga je s svojim brbljanjem zazibala v sen in sladke sanje so ga zopet prebudile.

Bila je preizkušnja, kakor bi ga žgal ogenj.

Kaj naj bi bilo teh pet let izgubljenih? »Glej, o Gospod, kaj sem naredil iz sebe! Cunja, malo kože in borno prgišče kosti. Čemu muke, ki sem jim podvrgel svoje meso, ko sem ga tolkel s kamenjem, trgal z nohtovi, bičal z vrvmi, da bi ga kaznoval zaradi krivice, ki jo je storilo moji duši?«

Njegovi dvomi so rasli, pogrezal se je vanje, globlje od dne do dne.

Slednjič pa je sam sebi prigovarjal in zdelo se mu je kakor razsvetljenje: »Le kar pojdi v mesto. Razočaran boš. Potem se vrneš semkaj in izkušnjava bo za vselej konec.«

Tako enostavna in velika je bila ta misel. Zakaj tega ni že preje uganil! — Misel se je trdno zagrizla vanj in ga vlekla. In ni se ji branil. »Ko se vrnem, si je dejal, postavim tu mirno velik križ, da se bo dvigal visoko v nebo. Iz mesta si prinesem orodje in rezljal bom iz najtršega lesa Kristusovo in svetniške podobe v naravni velikosti. To bo lepo! Bog, to bo lepo!« Tako daleč je prišel, da je svoje plamenče kopnenje po mestu odedval v dober namen. Mimo tega — ali ni čas, da na gradu uredi svoje zadeve? Nenadoma ga je začela peči vest, zaradi njegove družine, na katero doslej ni bil mislil.

»V teku enega tedna bom vse opravil,« si je prigovarjal.

Neke noči, ko so skale od vročine zehtele, se je odpravil, skrivoma kakor zavratni morilec. Ni poklical ptiča, in se tudi ni upal ozreti na leseni križec. Začel je teči, iz strahu, da ne bi zaslišal božjega klica. Pet let je bil hrepenel po tem. Sedaj se je bal, da bi se utegnilo zgoditi.

Zdajci je zadonelo nad njim: »Hvaljen Bog na veke. Ne bom obupal.«

Najraje bi bil vrani zavil vrat. Potem je skomiznil z ramami: »Počasi se odvadi.« Čutil je, kako ga je sram zapel in obrazu, kajti sedaj se je izdal. Nikdar več ne zapusti mesta!

Toda ni hotel priznati. »Vrnem se v gore,« je zakričal. »pa naj me celo peklo zadržuje.« Ves v strahu je drvel dol v mogočno mesto.

Kar je poželel in česar se je bal, se je zgodilo. Pogreznil se je zopet v grešno življenje. Zopet so ga videli hrumeti in iskati pretepev, z vrano na rami. Klicala je »Hvaljen Bog,« vitez je pa dodal gromečo kletve.

Toda zdelo se je, da se vrana ne da več naučiti. To je bilo vitezju neprijetno. Njegovi pajdaši in ljubice so se mu smejali. Potem je ptiča včasih divje opsoval. Pri neki gostiji je stavil, da bo znala vrana v teku enega tedna zopet tako kleti kakor prej. To je hotel za vsako ceno doseči.

Bilo je, kakor da bi bil ptič postal prestar. Odgovarjal je vedno le: »Hvaljen Bog...« »Jaz bom plačal s svojo častjo,« je zarjul nad ptičem, »ti pa z življenjem!«

Posegel je po bodalu. Ptič se mu je izmuznil iz rok in poplesaval po stopnicah nizdol. Vitez besneč za njim. »Dobiti te moram, pa naj bi bilo tudi v peklu.« Vrana je poskakovala dalje in dospela na dvorišče, nekajkratov je s težavo zafrfotala kvišku kakor pišče, se poganjala preko jarkov, dospela do obzidja in od tam na prosto.

Vitez je od togote pihal, bil odločen ubijati in drvel z naperjenim bodalom za njo.

Zlezel je čez zid in ravno se videl, kako je izginila v kapelici, pred katere Križanim je na njegov ukaz mnogokrat preklinjala. Ko je vstopil, je sedela na suhih ramah Kristusa, ki je v nadnaravni veličini prekrival steno.

»Sedaj te zgrabim, umazani nestor! Hočeš me zbabiti nazaj v gore. Takrat sem bil norec. Veter je bil, drugega nič! Pet lepih let svojega življenja sem zapravil. Toda nadomestim jih! Svoje življenje bom sedaj podvojeno živel. V tvoji krvi zadušim preteklost.«

Skočil je na klop in vrgel bodalo proti prestrašenemu ptiču. Predno ga je zadel, je ptič sfrfotal na s trnjem kronano Kristusovo glavo. Bodalo se je zasadilo v prsi, v trdi les razpela.

Najprej je vitez osupnjen zastrmel vanj. Kristus preboden z njegovim bodalom! Pogum mu je upadal. Metež omajane vere, sramu, kljubovanja in obupa se je zgrnil nad njim. Toda sovraštvo ga je kakor plamen zopet razbelilo.

»Bodalo je moje,« je kričal, »da moje!« Divje je potegnil za ročaj. Orožje se ni ganilo.

Neznana jeza je bičala njegovo kri. Vlekel je, majal z vsemi močmi. Preklinjal je, odnehal, pa zopet vlekel in trgal. Križ se je

Claude Farrère:

Dekle na potovanju

(Nadaljevanje.)

Manninga, ki se je ujel v svojo lastno zanjko, se je polastila glasna, pristno britanska veselost:

»Norčujete se in prav imate! In vendar! Moja častna beseda, da ne morem čakati... Kako dolgo ste rekli...? Dvanajst do petnajst dni...? Ne, ne morem, zaradi paroplovnih zvez. Resno tedaj, kaj je stvar?...? Če malo premislite, boste že kaj našli.«

»Zakaj?« je rekla Ko Mi.
»Ker ste resnična businesswoman. Zato znate ceniti vrednost časa.«

Bila je ponosna na to pohvalo. In premišljevala je. In našla je pot. Spretno sestavljene brzokavke v zvezi z brzoseli in na potu nahajajočimi se sampangi so dosegla Fernanda Dubourga tam, kjer se je ravno nahajal: na skrajnem koncu od vsega sveta oddaljenega in zapuščenega okrožja med Mon-Cay-em in Langsonom. In mogel se je, če je pet dni brez odmore potoval, pravočasno vrniti v Hanoj in se sniti z Manningom.

Tako se je tudi zgodilo. Gospod Dubourg je pogodbo prečital, pretehtal, odobril in podpisal. Manning je tik pred svojim odhodom Ko Mi prvič in edinkrat namignil na nekdanje stvari.

»He!« je dejal tik predno je parnik dvignil sidra. »Gospodična Ko Mi! Stavil bi, da se ne spominjate več na moj resni predlog, ki sem vam ga bil ponudil na parniku, ko smo bili prišli iz Francije... Da, da, skupaj z ljubo, staro, napol zmešano gospo Barclay? Pri Jupitru! Spominjate se, spominjate se: zardeli ste...! No matter! Kakor ste sami dejali... kajti bil je v resnici resen predlog... A kar sem vam hotel reči: sedaj mislim, da ste napravili dobro kupčijo, ko ste resni predlog zavrnili.«

»Oh!« je menila Ko Mi redkobesedno.

»Da, da...!«
Iz prevelike radovednosti ni mogla brzdati svojega jezika:

»Zakaj? Ali ste slednjič le uganili, da ta predlog za tako mladega dekleta ni bil pošten...?« Pravi: za tako mladega dekleta?«

»Ej, ne! Vsi predlogi so pošteni, če jih predlagajo pošteni ljudje, kakor sva jaz in gospa Barclay... Sicer smo avstralski businessmani gotovo zelo nevedni. Kljub temu pa vemo, da je star znamenit Anglež, sir Horace Walpole, postavil aksijom: »Vsak človek ima svojo tarifo... samo novce se menja...!« Pri vas je bilo treba najti pravi novce... Ne jezite se, rekel ne bom ničesar več... Ne zato, ker moj predlog ni bil pošten, ste storili prav, da ste sprejeli onega mojega starega tovariša Dubourga...«

»O!«

»Ne. Marveč zato, ker je bil oni drugi predlog, zelo izjemoma, mnogo ugodnejši. Kaj hočete! Vi sami ste zelo izredno bitje, gospodična Ko Mi. In jaz, jaz tega nisem dovolj hitro spoznal in vpošteval. Bili ste trikrat toliko vredni kakor sem vam jaz ponujal. Tem slabše zame! Vam pa mnogo sreče za vse življenje!«

Ong Kop.

»Mala Ko Mi,« je dan po podpisu pogodbe vedro naznanil gospod Dubourg, »s to Manningovo kupčijo ste mi pripomogli do lepega števila tisočakov, ki najino premoženje na čeden način izpopolnjujejo... O, ne imejte me za tako norega, da bi stremil za milijoni, za mnogimi milijoni. Toda slednjič je pri vseh stvareh glavno to, kako se uporabljajo in potrošijo. In kdor se čuti tako blizu starosti kakor jaz in ima le trohico pameti, ni hud, ako ve, da je za zadnjo kratko dobo svojega življenja zavarovan pred mrzlim in grdim zlom, ki mu pravimo beda... in zavarovan tudi

majal, Kristus je hreščal v svojih hrastovih udih. Bodalo je tičalo enako trdo.

»Pa ga vendar dobim!« Potegnil je z obema rokama. V svoji slepoti ni videl, kako se je ena roka odločila od križa in zdajci je celo leseno telo padlo nanj in ga podrlo. S Kristusom na sebi je padel na tla.

Težka glava je pritiskala njegovo krvavo glavo, kakor kdo, ki poljublja mrljica, Prifrftala je vrana in zaklicala »Hvaljen Bog, in tesnobno in proseče je ječal pod Kristusovo glavo: »Ne bom obupal.«

Drugi dan, proti večeru, je prinesel opat Sv. Bruna črno oblačilo.

Vitez je imel okrog glave zavezan krvav robec. Obraz mu je bil bled kakor stena, njerove črne oči so gorele kakor žerjavica. Vrana je ždela na njegovi rami. Ob steni je slonele veliko razpelo.

Vitez je opatu izročil pismo: »Moja zadnja volja. In sedaj me blagoslovite!« Pokleknil je.

Se tisti večer, ko je v gorski puščavi vihljala nevihta, je odšel ognjen v črno oblačilo, z vrano na rami in s križem, ki je bil težak kakor svinca, na hrbitu, za večno v samotno gora.

pred tesnimi razmerami zmernega blagostanja. Muka in nesreča je, ako postanemo manj, nego smo bili. Po zaslugi vaših prizadevanj, mala Ko Mi, mislim, da sem varen pred tako nemilo nevarnostjo, ki je še do večeraj visela nad mojo glavo: da bi postal ubog, ko sem bil prej bogat. Hvala za to gre vam! In ne bojte se, da bi mogel to pozabiti...«

Ko Mi, ki je pozorno in zamišljeno poslušala, je zdajci vrgla glavo nazaj, da so kratke kodri zaplesali:

»Gospod, ne pozabite, da sem storila le svojo dolžnost... čisto enostavno svojo dolžnost...«

In gospod Dubourg se je smehljaj...
»Ne upirajte se! Ničesar nisem pozabil. Vse dobro opažam, izredno dobro!«

Potem:
»In ko jaz opažam dalje, boste vi pripravili najine kovčegje. Takoj se zopet odpeljem, in to pot vas vzamem s seboj.«

»Lepo,« je dejala Ko Mi.
Se tega ni vprašala: kam. Sedaj je bila izsolana, negrajno izsolana.

»Koliko dni bova odsotna?«

»Petnajst do dvajset,« je dejal Fernand Dubourg. »In opozarjam vas, da to pot ne gre za izvide, pač pa za nekaj podobnega: v bližini Mon-Caya pojdeva. In ni popolnoma izključeno, da obiščeva tam predstavniške oblasti. Sicer pa menim, da si na skrivnem mislite, da ste to potovanje prav za prav vi odredili.«

»Jaz?«
»Da, vi. Saj sta se vendar z Manningom dogovorila, da naj angleške ladje, če mogoče, nalagajo premož v Mon-Cayu. Zato je treba v tej zadevi takoj kaj storiti. Organizirajte tedaj celo najino potovanje, moje kakor vaše, v tem pa se bom jaz brigal za druge ljudi, ki jih utegne to potovanje zanimati: inženjerje, podjetnike, pomorščake...«

Ko sta v prvih dneh julija dospela v Mon-Cay, se je Dubourg takoj z lastno mu vnemo lotil dela. Bilo je strašno vroče. In ker je solnce pozno vzhajalo, poldnevne ure pa so bile posvečene neizogibnemu počitku, so se delovne ure omejevale na skrajno majhno število. Ko Mi je bila onemogla, izčrpana in zaradi prekomernega potenja skoraj docela izsušena; niti dihati ji skoraj ni dalo. Vendar je na svoje lastne muke pozabila, ker jo je vso prevzemal strah, da ne bi se njen predstojnik pod bremenom nenadoma zrušil. Sedem in šestdeset let je strašna starost zanj, ki ima pravico in častihlepje, da se imenuje kolonialca Fernand Dubourg je spadal med nje. Njegova železna energija ga ni pustila na cedilu. In po dobroti usode ga tudi njegove moči niso zapustile v teh štirinajstih dneh, ki jih je potreboval, da je vse potrebno spravil v tir. Vse je bilo gotovo in dopolnjeno, ko je Dubourg prišlo na misel, da se je s Ko Mi, ki mu je sledila zvesto kakor senca, vzpel na skalnat hrib, s katerega je bilo mogoče svobodno pregledati na levi strani mesto, na desni pa pristanišče.

»Sedaj, ko je stvar pod streho,« je dejal, »vam pač lahko priznam, dekle: danes mi je mnogo laže pri srcu nego večeraj. Sama med seboj sva, in zato lahko povem, kar mislim: edino jaz sem bil, ki sem mogel spraviti stroj v tek; in če moje stare kosti teh zadnjih štirinajst dni ne bi bile zdržale, potem bi se bilo vse izjalovilo. In to mi morate priznati, da bi bilo le preneumno, če bi se bila ladja tik pred vhomom v pristanišče razbila.«

Ko Mi si je dala videz, kakor da bi se hotela šaliti.

»Hm! Veliko se vam vsekakor ne bi bilo moglo zgoditi.«

(Dalje prihodnjič.)

P. A. Schmitz:

Pauliha

Krivi smo vsi, ki smo posedali na hotelski terasi in se norčevali iz klovnov. Kako velika je naša krivda, ve Bog, toda vse nas peče slaba vest.

Prispel je bil v mesto velik cirkus in dva artista sta se nastanila v hotelu, v katerem sva bila tudi midva s prijateljem slikarjem. Umetna jahačica visoke šole, Marsikak večer sva jo občudovala v areni, ko je podila svojega še-le napol ukročenega vranca, v katerem je še plula divja stepska kri. Njen ognjeno rdeči trikot in plašč enake barve sta se divno odbijala od črnine konjske dlake. Iz tega nasprotja med rdečim in črnim je sijal kakor alabaster bel, odrevenel, zagoneten obraz sflinge, obraz jahačice pod strogo prečo las. Ni bila lepa, toda eksotična posebnost njene rasti in brezdane globoke zagonetne oči so počele obuditi v moškem sanjajočem želje. Spremljal jo je klovn. Utegnila mu je biti usoda. To se je dalo slutiti iz ponižnih pogledov in kretanj, ki so razodevali neizpolnjene želje. Ni bil cden izmed poprečnih klovnov, ki vedno z isto kretinjo in istim dovtipom štegetajo gledalce — ne, enostavna kretinja z roko, mežikanje v majhnih očeh, gib z glavo, beseda, ki bi v ustih koga drugega ostala neopazena — je zblžala resnobo in mir občinstva do opojnega smeha.

Skupno obedovanje in resni pogovori so nas tesneje zvezali in večer za večerom smo sedeli po predstavi na hotelski terasi. Imeli smo čudovit razgled po blestemem nočnem jezeru. Ti večeri so nam prešli v navado in mnogokrat nas je tako zbrane našlo jutro.

Tudi usodnega večera smo vsi štirje sedeli na udobnih stolihih na terasi in izpraznili smo že nekaj steklenic težkega belega burgundca, ki nam, ne da bi opazili, prodre v kri. Lahkotno kramljanje o umetnosti in znanju, umetni in umetni je valovalo od ust do ust. Klovn je molče poslušal, ker je vedel, da ga ne bi jemali resno, kakor ga nismo prejšnje večere. Kajti neopazno, igraje in ne da bi sam hotel, je počel vse resno in zamišljeno ter užgal smeh. Je bil pač klovn in zato je molčal. Morda je počival ta molk na krilih grenkosti, toda midva tega nisva opazila. In kako naj bi tudi? Ali ni veljala najina navzočnost in najin pogovor edino-le oni zagonetni ženi? Kajti sfiniga se je zdela tudi tedaj, ko ni sedela na svojem vranu.

V objestnem razpoloženju je slikar vzel svinčnik in papir in z bežnimi potezami vrgel na list liko jahačice, samovoljno spačeno — tipično karikaturo njenega obraza. Ta prijazenost — par večerov prej jo je bil klovnu odrek — je oba, slikarja in jahačico, v najinih očeh tesneje zblžala, tako da sem tudi jaz spolznil iz pogovora ter so njune kretanje in besede veljale le še drug drugemu... Prav gotovo je bila to le muha enega večera in počoca kri, ki tako rada zazveni v krilatih dušah. Klovn pa se je zdela več, in videl je, kako je nekdo v enem večeru igraje in lahko premeril pot, ki jo je sam mesece in leta, begajoč za zagonetno ženo po vseh peterih delih sveta, sam skušal zmagati.

Toda bil je klovn in to mu je vedno zopet zapiralo pot. Ne, da bi se bila na njegovem obrazu zrealila bes in zavist, ne, še vedno se je na njem pozibavala brezrazna dobrota, samo izraz neizrekljive teže je sanjal v njegovih očeh. Onadva nista opazila ničesar in tudi jaz komaj da... Tako so se igrale ure jutru nasproti, dokler nismo slednjič dvignili svojih po vinu omotenih udov in odšli spat. Jahačica, naslonjena na slikarjevo roko, je šla spredaj, za njima midva; klovn se je lahko opiral na mojo lakt. Ko smo speli po stopnicah, je klovn pomignil proti slikarju in mi tiho dejal: »Srečnik! V enem samem večeru je ležala nasproti stopnicam, je izginil. Mi pa smo poklanjali usoda, za kar sem se jaz leta zaman boril: da bi smel iti tako ob njeni strani.« — Ustrašil sem se in ga pogledal. On pa se je smehljaj s smehljajem, ki je premagal vse globine.

»Marsikaj nam odreče usoda, po čemer frepenimo.« sem ga tešil in ujel njegov smehljaj z zvokom njegovega glasu.

»Ne usoda,« je dejal, »marveč moj nesrečni poklic, ki ga sovražim, ki me pa na krilih odobravanja večer za večerom ponaša v višave sladke radosti. Ne morem ga pustiti, saj mi je kakor življenje samo, a vendar mi je tako težak, tako težak.«

Dospeli smo v naše nadstropje. Onadva sta čakala na naju. Ko sva se vzpela na zadnjo stopnico, nama je žena vrgla tri rože nasproti. Ne vem, ali so veljale meni ali klovn.

nu. Hotel sem jih ujeti, toda klovn je bil urnejši in radevolje sem mu jih prepustil. — Kratko slovo, lahen nagib njene roke, zamah z ugrabljenimi rožami in klovn, čegar soba je ležala nasproti stopnicam, je izginil. Mi pa smo kolovratili dalje proti našim sobam.

Tedaj je padel strel.

»Diky dela neumnost!« — se je smehljala jahačica ob slikarjevi lakti.

»Browning,« je menil moj prijatelj, ki je nekaj razumel o orožju.

R. d. Haas:

NUGET

»In tu, v tej reki je enega obeh požrl aligator?«

»Tu, v tej reki, pred mojimi očmi, kakor ti pravim! Bil je napol mrtev od teka in se je nevtogoma vrgel v vodo. Ni mislil, da bi tu utegnili biti aligatorji. Plavati je znal tako dobro kakor vsak črnc. Drugi ni šel z njim v vodo. Tako je našel svojo smrt. Slišala sva njegov krik, toda pomagati mu nisva mogla.«

»In njegov prijatelj se je srečno vrnil domov?«

»To je bil mož, ki je nocojšnjo noč ušel sovražnikom! Hotel je znova poizkusiti, da bi prišel do luknje z nugeti; zato je pripeljal s seboj še tri svoje ljudi. Sedaj so oni trije mrtvi in četrti gotovo ne bo več prišel. Aligator, ki je takrat požrl njegovega prijatelja, je požrl tudi tisto stvar, ki mu je bila prinesla srečo. Sedaj je konec sreče. Noben človek ne bo več prišel po nugete. Jaz sam se preveč bojim, da bi šel kdaj tje. Ze to pot nisem hotel iti z njimi, ker se bojim sovražnikov; toda rumenokožci so mi dali toliko tobaka in žganja, da sem le šel. Rekli so mi, da mi bodo dajali tobak in žganje, dokler bom živel, vsak dan, če le enkrat srečno spravijo nugete iz hoste.«

Z vedno večjo napetostjo je poslušal Freihold Samovo pripovedovanje.

»Ali misliš, da bi našel zopet mesto, kjer leže nugeti, Sam?« je vprašal z utripajočim srcem.

»Čisto gotovo bi ga zopet našel, če bi hotel; toda za noben tobak in nobeno žganje ne grem še enkrat na tisto mesto! Moje življenje mi je ljubše! Rumeni kameni prinašajo nesrečo, to sem opazil.«

»Ali je od tu daleč do tja, Sam?«

»Tri dni hoda za tistega, kdor ima dobre noge. Kakor sem ti rekel, smo na begu do sem dva dni tekli, gospod; toda tako teči, kakor smo tekli mi, more le tisti, ki je v smrt-nem strahu, drugače ne. Ne hodi tja, gospod, če ti je življenje drago, to ne prinaša sreče! Če ti črnici ne store hudega, moraš vendar umreti, ker ne najdeš vode. Mi smo bili tamkaj začasa dežja, pa sem le po golem naključju in brezskrajnem iskanju našel kotanjo z vodo. Te luknje ne najde nobel bel ne rumen človek; samo črnc jo more najti!«

»Pojdi z menoj, Sam, pa ti bom nekaj pokazal!« je rekel Freihold.

Šel je na najhen grič v bližini, ki je bil najvišja točka na tamkajšnjem ozemlju. Od tod je bil odprt razgled na celo panoramo Normana, ki se je v treh mogočnih ovinkih vil skozi grmičevje.

»Tam-le, levo od prvega ovinka, so črnici ubili trojico rumenih, kaj ne, Sam?«

»Tako je, kakor praviš, gospod!«

»Pičlih 500 metrov dalje, desno od ovinka, je takrat aligator požrl tvojega spremljevalca, ali ne?«

Črnc so iz strahu izstopile oči iz jamic.

»Velik čarodej si, gospod, da veš,« je rekel s tihim glasom. »Nihče ni videl njegove smrti kakor drugi rumeni mož in jaz sam. Gospod, ti veš vse, tebi ni nič skritega, bojim se te!«

»Ne boj se me, ker sem tvoj prijatelj! Rešil sem ti življenje in ti bom pomagal tudi v bodoče. Dobil boš tobaka in žganja, če mi hočeš služiti. Dobro ti bo! Od mene boš dobil, kar si dobival ali kar bi bil dobil od rumenih. Eno pa zahtevam: povesti me moraš do luknje, v kateri leže nugeti. Zakoniti najdnik je mrtev, njegovega prijatelja ne bo nikdar več, čeprav je morda v resnici tudi takrat ušel črncem. Mrtvi pa se mi je prikazal in mi dal svoj lastni nuget in svojo srečonosno čarodejno stvar. Tu si oglej oba predmeta in mi povej, če ju spoznaš! Kdor ju je enkrat videl, ju ne bo nikdar pozabil!«

Sam je z drhtečima rokama segel po obeh predmetih. Komaj pa je bežno pogledal nuget, je oboje spustil iz rok in bled kakor stena padel na kolena.

»To je lastnina mrtvega! Natančno jo spoznam! Kdo si, gospod, da ti Normanovi aligatorji vračajo svoj plen in ti ga polagajo k nogam?«

Trajalo je precej časa, preden se je Freiholdu posrečilo, da je drhtečega črnca pomiril. Sedaj ni imel več nobenega truda z njim, da bi mu služil kot vodnik k votlini, v kateri so se nahajali nugeti.

»Klovn z browningom« — je zopet pel za mano ženin smeh, kajti že sem se bil obrnil in hitel v klovnovo sobo. Ni bila zaklenjena. Klovn je ležal oblečen na svoji postelji, težko oprt ob spodnje posteljišče. »Diky« — se je hotela šaliti artistinja. Toda njen smeh je zamrl. Vraga, na sencih je pronicala kri in na mehki postelji poleg klovn je ležal majhen brownig.

Na klovnovem obrazu je cvetel, čeprav trje nego običajno, njegov ponižni smehljaj. Diky, ti klovn, ki si še v smrti ostal zvest svojemu poklicu, ali si mislil, da je tudi smrt samo umetnija? Pa je umetnost, verjemi, ti pa si se norčeval z ujo. S svojim smehljajem in tremi rožami si se zmaloz... Pred kom? Pred življenjem, pred svojim poklicem ali pred nami, ki si nam bil Pavliha? — Ne vem. Samo Bog ve.

Mi pa imamo slabo vest.

»Tam je vodna luknja, o kateri sem ti pripovedoval!« je rekel Sam popoldne tretjega dne, in pokazal skupino skal, ki se je nenadoma pokazala izza nizkega pogorja in je utegnila biti oddaljena le še pičlo uro. »Ko bova tam, gospod, boš priznal, da jo je le zelo težko najti!«

Črnc je imel prav, o tem se je Freihold takoj prepričal, čim je došel na mesto. V tej sežgani pustinji tudi stari, izkušeni gozdovniki ne bi izlepa slutili vode. Samo avstralski prastanovalec je mogel priti na misel, da bi se mogla v teh čerih, skrita pod poševno visočimi skalami kakor v ogromnem kamenitem lijak, nahajati dragocena deževnica, ki se je, zaščiten v globokem skalovju pred izhlapevanjem, ohranjala od ene deževne dobe do druge.

Zdajci je Sam presenečen zavpil in pokazal na tla. Freihold je ostro pogledal v ono smer, a ni nič posebnega opazil.

»Ubegli Kitajec je bil tu!« je pokazal črnc. »Ali ne vidiš stopinj čudnih kitajskih čevljev? Čisto jasne so! Pa seveda, beli ljudje imate svojo moč v svojem ognjenem orožju in ne v očeh. Vsa črna mož pa bo videl na prvi pogled, kdo je hodil tod!«

»Ali je vedel za mesto, kjer se nahaja voda?«

»Pokazal sem mu ga bil!« je rekel črnc. »Sam bi ga ne bil nikdar našel. Kdor pa enkrat ve zanj, ga prihodnjice čisto lahko zopet najde, zapomniti si mora le skale.«

Freihold se je pohlepno navžil dolgo pogrešane pijače. Ravnodušno je čakal Sam, da se je belec napil, nato si pa še sam v zmernih požirkih ugasil žejo.

»Čim manj se pije, tem lažje je zdržati žejo,« je potem pripomnil. »Beli ljudje pijejo preveč, črnici samo toliko, kolikor potrebujejo.«

»Nocoj prenočiva tu, jutri pa se napotiva do najdišča nugetov!« je dejal Freihold. »Kakor praviš, je do tja še dve uri hoda in tako bi dospela tje kaj šele z nočjo. To ne bi imelo zmisla. Boljše je, da si tu dobro odpočiješ, da se nama jutri zjutraj ne bo treba takoj vračati semkaj.«

Sam je bil enakega mnenja. Poiskala sta si primerno mesto za ležišče, večerjaja, nato pa z zgodaj legla k zaslužnemu počitku. Ure so hitro minevale; k vodi ni bilo nobenega živega bitja.

Po naporni hoji preko grušča in globokih peščenih sotesk sta prihodnje jutro zarana dospela v bližino svojega cilja.

»Tam, kjer se začneja rob posušenega grmičevja, levo od skalnega stožca, je luknja z nugeti,« je izjavil Sam. »Tri luknje so izkopali rumenokožci, a samo v eni so nugeti. Boš že videl, katera je prava, gospod!«

Niti četrte ure nista bila več oddaljena od mesta, ko je Samu nenadoma zastala noga.

»Rumeni je bil čisto gotovo tukaj, kakor sva domnevala, ko sva videla sled njegove stopinje pri skalnem napajališču. Morda še naletiva nanj, veliko pred nama itak ni mogel dospeti. Pogledj, gospod, tu gre njegova sled.«

»In tu je krenil na levo, Sam!«

»Čisto prav imaš, gospod; ni tekla k luknjem, kakor sem si takoj mislil, ampak v smeri, kjer sem ga bil našel, ko sem iskal še drugega napajališča, kako uro od tod ali nekaj več. Nuget ga je bolj vabil nego luknje; večji je od moje glave, kakor sem ti že rekel. Jaz grem tja, da poiščem rumenega moža, ti si pa v tem mirno ogledj luknje. Veliki nuget ne bo ušel, kajti rumeni ga brez pomoči nikakor ne bo mogel izsekati iz stene. V par urah bom zopet tu!«

Freihold se je s tem strinjal in krenil v označeni smeri dalje, Sam je pa šel po Kitajčevi sledi in kmalu izgubil med skalovjem.

V radostnem pričakovanju je korakal zlatokop. Če ga vse ne vara, je bil po tolikih razočaranjih blizu svojemu cilju, o katerem je sanjal še kot deček. Kitajec se ni bil zastoj vrnil s tremi novimi tovariši v to divjino, ki je bila polna smrtnih nevarnosti; imeli je moral za to že najtehtnejše razloge. Najboljši dokaz za to je bilo naravnost neverjetno dejstvo, da se je Kitajec tudi po umoru svojih tovarišev še upal naprej, dasi je pustil na mestu taborišča svoje konje, živež in vse ostale najnujnejše potrebščine. Očividno je vedel, da se mu bo samotna pot izplačala. Noben človek razen žilavega Kitajca ne bi tvegal ta-

kega stradalnega pohoda. Gotovo se je zanašal, da bo ob povratku od zlate žile našel ob Normanu še svoj voz z živežem in drugimi potrebščinami, ker bodo črnici v tem gotovo že davno odšli. Vseh zabojev, skrinj in pločevinastih pušic gotovo niso odprli. Pa še druga rešitev zagonetke je bila mogoča. Morda je že o priliki svojega prvega obiska na ozemlju zlatih rogov skrnil živila v pločevinastih pušicah. Porabiti jih takrat ni bil mogel veliko, saj je moral že tretji dan bežati pred črnici.

Med takimi razmotirvanji je uspešno korakal dalje. Ravno je došel do gozdnega roba, ko se je v skalnem koritu nenadoma odprl pred njim približno tri metre globok rov, ki so ga izkopale človeške roke. Radovedno se je nagnil preko robu, ne da bi bil preje odložil svoj svag, ki ga je nosil na hrbtu. Najprej je bilo treba ugotoviti, če je bil ta rov pravi, če so se v njem nahajale zlate grude. Žal ni vedel, kako oddaljeni so bili vsi trije rovi med seboj; v svojem razburjenju je bil pozabil Sama vprašati po tem; a oddaljenost pač ni mogla biti velika.

Po koritu so bile razmetane velike skale. Solčni žarki, ki so se odbijali od njih, so mu tako migljali pred očmi, da prvi hip ni ničesar razločil. Nehote je za trenotek zamižal. Ko je nato še vedno oslepele oči zopet odprl, je iznenada s presrašenim krikom padel z glavo naprej v rov. Prvi trenotek si ni bil na jasnem, ali so mu bila popustila tla pod nogami ali pa je dobil nepričakovan sunek od zadaj. Se med padcem se mu je zdela, kakor da bi slišal za seboj zasmehljiv krehot.

Ko ga je zbadajoča bolečina na levi rami prebudila iz prve omamice, je slišal težko skalo, ki ga je bila morala pri padcu oplaziti, kako je zagrmela na neki predmet, ki je pri tem zavnel. Čez rob se je sklanjal satansko spačen obraz očividno blaznega Kitajca, ki mu je kričal nerazumljive besede.

Prva Freiholdova misel je bila njegova puška, ki je morala z njim vred pasti v rov. V naslednjem trenutku mu je smrtni strah stisnil srce; orožje je ležalo zdrobljeno pod prvo skalo, ki jo je rumeni vrgel v rov. Bil je izgubljen, ako ne dobi pomoči; toda odkodi naj mu pride pomoč? Edini rešitelj, ki je prihajal v poštev, črni Sam, se povrne šele v dveh urah, in tedaj bo že vse končano. Ze je gmela druga skala v rov, se na sredi odbila od stene in ječé udarila na tla.

V naslednjem trenutku je Freihold, ki se pri težkem padcu po čudnem naključju ni bil poškodoval, potegnil iz prsnega žepa svoj revolver. Za trenutek prekasno. Rumeni hudič se je zopet sklonil čez rob, da bi to pot bolje meril; ko je za zagledal revolver, se je bliskovito umaknil, še preden je mogel Freihold streljati. Prihodnji kamen je na slepo priletel v jamo, ne da bi zadel.

Zlatokop si je strgal svag s hrta in si z njim zavaroval glavo. Rumeni satan se ni več pokazal, toda od daleč je še vedno metal kamenje. Se je bil belec nepoškodovan. Tako so utegnile poteči dve, tri minute najmučnejše napetosti, ko je od zgoraj nenadoma zadonel strašen krik, ki je šel nesrečniku v pasti skozi mozeg in kosti. Takoj nato se je oglasilo tiho ječanje.

Ziva duša se ni več pokazala. Vsak glas je zamrl. Zaman si je Freihold napačen možganje z ugibanjem, kaj se je utegnilo zgoditi. Zaklical je, a nobenega odgovora ni dobil. Bilo ni ne Sama ne kakega drugega divjaka. Tako je poteklo nekaj strašnih ur.

Solnce je stalo že visoko, ko je Freihold nenadoma zaslišal glasne klice. Vsa kri mu je zaplala k srcu. Zbrati je moral vse sile, da se od razburjenja ni onesvestil. Drgetajoč je zavpil »Ku-ur!« — klic domačinov. Takoj nato je pogledal v rov Samov obraz. Četrte ure potem je bil zlatokop s pomočjo suhega debla rešen iz rova.

»O pravem času ga je pičila strupena kača!« je dejal črnc in pokazal na Kitajca, ki je ležal mrtev na tleh. »Najbrže je ležala pod kamnom, ki ga je dvignil, da bi tebe ubil. Le pogledj, gospod, kako strašno je otekel! V desno zapestje ga je popadla.«

V rovu, v katerega je bil padel Freihold, ni bilo zlata. Pravi rov sta nato s Samom hitro našla in uspeh je prekašal najsmelejša zlatokopova pričakovanja. Največja in najdražecnejša najdba pa je bil nuget, ki je kako uro daleč tičal v skalni razpoklini in je bil v resnici večji nego človeška glava. Deloma je bilo čisto zlato.

Konec.

Naročajte 'Slovenca'!

Gospodarska zveza v Ljubljani

ima stalno na zalogi:

Deželne pridelke - žito - mlevske izdelke - specerijsko in kolonijalno blago - sadje - mesne izdelke - južno sadje - semena - seno - slamo - Težakovo

olje za živino - kmetijske stroje in orodja - umetna gnojila - cement - premog itd. - Zastopstvo za prodajo kisovne kisline v Dravski banovini

Z A NAŠE MALE

Mirko Kunčič:

Ptiček z dvema kljunčkoma

Ilustriral J. P.

65.

Starček in pobič sta široko odprla oči in strmela v Terezinko kakor v bitje z drugega sveta.

»Tu ima gotovo hudobec svoje kremplje vmes,« si je na tihem mislil starček in se plašno pokržižal. Pobič pa se je bil medtem že sprizajnil z mislijo, da ima namestu velika drobno deklico pred seboj in jo je zaupno nagovoril:

»Ja, le kako pa si ti sem prišla, punčka? Ali si zrastle iz tal, ali padla z neba — kar koj mi povej!«

»Hihihi,« se je zvonko zasmejala Terezinka, »saj veš, kako ti bom povedala! Take reči se ne povedo kar tako. Mi raje ti povej, pobič, če si kje videl ptička z dvema kljunčkoma.«

»Odkod pa ti tega ptička poznaš?« je zajel pobič in svetlo blisnil z očmi.

Terezinka mu je v kratkih besedah razodela svojo zgodbo in na koncu bridko vzdihnila:

»Tako sama sem na svetu. Očka in mamica sta mi že pred tremi leti umrla. Ptiček z dvema kljunčkoma je posvetil kakor zlata lučka v mojo samotno žalost. Krajsal mi je s svojimi pesnicami dneve zapuščenosti in mi je bil edini zvesti prijateljček na tem svetu. Sam Bog ve, kam ga je poredni Tinč odnesel.«

»O, tudi jaz vem to, punčka, tudi jaz in ti lahko povem,« je sočutno dejal pobič. »Pred nekaj dnevi je prihlačal v našo vas mlad potepuh. V rokah je nosil gajbico in v njej ptička z dvema kljunčkoma. Vsa vas je takrat drvela skupaj, da bi si ogledala to čudo.«

»Pa kam je potem tisti potepuh s ptičkom krenil, kam?« je hotela na vso sapo izvedeti Terezinka.

66.

»Tja gor,« je pokazal pobič z roko na grad, ki se je strmo in grozeče vzpenjal proti nebu z bližnjega griča. »Prodal ga je graščaku za možno denarcev in nato spet izginil iz vasi.«

»O, ti grdun grdi,« se je razsrdila Terezinka. »Da si le upa kaj takega storiti! Pojdem kar koj v grad in zahtevam ptička nazaj.«

»Jezus, Marija, kaj pa misliš, punčka?« jo ves prestrašen posegel vmes starček in jo posvaril: »S kamenjem in psokami te bodo napodili z gradu in še pse bodo nahujskali nate, če boš šla gor! Ta grad je kakor zaklet in ljudje v njem so kakor od hudobca obsedeni. Nimajo srca za nas uboge. Pojdi raje z nama, siročica. Čeprav gleda beda iz vseh kotov naše bajte — toliko se bo že še dobilo v njej, da nasitimo tudi tebe.«

67.

»Lepo zahvalim, očka,« je odklonila Terezinka prijazno starčkovu povabilo, zamahnila z roko v pozdrav — »srečno!« — in odbrzela naravnost proti gradu.

(Nadašjevanje prih. nedeljo.)

Voščilo za god

Očka moj! Za god ti pošlím mnogo sreče in veselja. Naj ta dan se izpolni ti vsaka drobna srčna želja.

Tale skromni šopek sprejmi v znak hvalečnosti globoke za vse, kar storite zame so te tvoje dobre roke.

Očka moj! Ljubezen moja ne usahne kakor cvet; še nad grobom ti bo cvela — Bog te živi še sto let!

M. K.:

Velikan Teleban in Tonček Makaronček

1.

Je živel nekoč na Zalostni gori sredi črne šume velikan Teleban, ki vam je bil hrust, da se je z milinskimi kamni kakor z drobnimi žogami igral in orjaškega slona kakor drobno dete v naročju pestoval. Večji je bil od največjega drevesa, močnejši od najmočnejšega zmaja. Kadar se mu je zahotelo kaditi, je izruval iz zemlje visoko smreko, si sklatil zvezdo z neba in si prižgal z njo pipo deset metrov dolgo. In je kadil, da se je vsa Zalostna gora zavila v gost, neprodiren dim in so se ljudje v dolini plaho križali misleč, da prihaja dim naravnost iz pekla. Drugače pa je bil velikan Teleban kaj dobrodušen možakar in ni nikomur storil zlega.

V vasi pod Zalostno goro pa je živel pobič, ki vam je bil tak malič, da se je komaj na pručko stare mame skobacal in komaj komaj dvignil drobno muco s tal. Ime mu je bilo Tonček Makaronček in je jako rad pasel očetove gosi na vrtu — še rajši pa lenobo za pečjo.

2.

Nekega dne je Tonček Makaronček kakor navadno pasel gosi. A namesto da bi bil skrbno pazil nanje, je brezskrbno legel v travo in zadremal. To so izkoristile tri najlepše očetove gosi, ki so veselo dejale »adijo, zbogom!« — in se niso več vrnille.

Očka se je razsrdil, da nikoli tega. Zgrabil je z levico zanikrnega pobiča za vrat, v desnico pa je vzel tenko leskovo šibo in zapel z njo po zadnji Tončkovi plati ono prelepo starodavno pesemco, ki se s »švrk, švrk« začne in z »veee, veee« neha.

Da Tončku Makarončku ta »prelepa« pesemca ni bila bogve kako všeč, si lahko mislite. Togotno je opletal z rokami in nogami okoli sebe in se na vse načine skušal izviti trdim očetovim pestem.

Ko se je naposled zdelo razjarjenemu očetu kazni dovolj, je posadil malega grešnika v temen kot in mu zagrozil:

»Da se mi ne ganeš z mesta, kujon, če ne bova znova zaplesala!«

Tonček Makaronček je kjubovalno vtaknil palec v usta in trmasto gledal v tla. Ko pa je oče s trdimi, neizprosni koraki odšel iz izbe in osorno zaloputnil vrata za seboj, je Tonček Makaronček planil pokoncu, napravil ljuto užaljen obraz in pokazal jezik rekoč:

»Na, na — boš ti mene kregal in tepel, baraba! Saj veš kako! Nikoli več me ne boš, da veš, nikoli več!«

Ko je tako dal duška svoji strašni togoti, se je splazil nazaj v kot, si podprl glavo s pestmi in jel tiho premišljevati svojo žalostno usodo. Kar milo se mu je storilo pri sre, ko se je spomnil svoje nezgatne, slabotne postavice... Ovbe, ovbe, kako je to hudo! Vsa vas

ga pomilovalno gleda po strani, vsak paglavec se mu smeji; še celo petelinček na gnoju — se mu zdi — ga izzivalno motri od nog do glave in kriči: »Koliko pa te je v hlačah, revšče ubogo?! Pomeri se no z menoj, pomeri, če si upaš, kikiriki!« Oh, le zakaj je tako majhen in zanič? Oh, le zakaj ni velik in močan kakor velikan Teleban? Hu, ali bi se potem maščeval nad to vaško drhaljo — kaj pravim vaško drhaljo; očetu bi šele pokazal, očetu! Z obrestmi bi mu vrnil vse bunke, ki jih je danes od njega prejel...

Tako je kahal Tonček Makaronček sveto jezo in maščevalno naklepe v sebi. Od ljute žalosti vso noč ni mogel zatisniti očesa.

3.

Zjutraj na vse rano, ko so v hiši še vsi spali, je v Tončku Makarončku kar nenadoma dozorel odločen sklep. Neopaženo se je splazil iz sobe na vrt, z vrta na cesto, s ceste pa naravnost na Zalostno goro k velikanu Telebanu, da mu potoži svoje težave in gorje.

Velikan Teleban je ležal vznak na mehkem mahu in piskal in smrčal skozi nosnice in usta, da se je tresla vsa Zalostna gora. Tonček Makaronček je hrabro prihlačal do njega, splezal na njegova orjaška prsa in ga narahlo pocukal za mogočne brke:

»Hoj, hoj, velikan Teleban, zbudi se!«

»Grrr... grrr...« je velikan Teleban nedostojno in nevljudno smrčal dalje.

Tonček Makaronček ga je pocukal močnejše:

»Hoj, hoj, velikan Teleban, zbudi se!«

»Ph!« je velikan Teleban ljuto pihnil predse, misleč, da mu je sedla drobna muha na brke — in Tonček Makaronček je kakor peresce zletel v zrak in obvisel med vejami visoke smreke.

»Ovbe, ovbe,« je začel tam na vsa usta kričati in tarnati, »velikan Teleban, reši me!«

Velikan Teleban je presenečen odprl oči in prisluhnil.

»Hm, hm,« je nato zabrundal z globokim basom in zmaljal z glavo, »hm, hm, kaj pa je to za en ptiček, ki tako čudno poje? Dajmo no, dajmo, pogledajmo!«

In se je vzpel pokoncu in se radoveden nagnil k smreki, na kateri je klaverno čepel naš junak. In se je od srca zagrohotal:

»Ho, ho, ho — sapradimiš, kdo pa si ti, drobljanec, in kaj tukaj delaš?«

»Tonček Makaronček sem,« mu je prijateljsko odgovoril pobič in pristavil: »K tebi sem prišel na obisk in bi te rad nekaj prosil.«

»Kaj pa takega, kaj?« je bil močno radoveden velikan Teleban.

»Tako sem majhen in slaboten,« mu je jel zaupno tožiti Tonček Makaronček, »da me upa že vsak paglavec našeškati. Bi rad postal velik in močan kot si ti. Daj, daj, moj ljubi Teleban, naredi, da bom iz maliča postal velikan! Potem se bom najprej maščeval nad očetom, ki me je včeraj s šibo po zadnji plati namazal. Tako ga bom namlatil, da bo pomnil!«

Velikan Teleban se je najprej strašno zavzel. Potem je malo pomolčal, malo pomislil, par nerazumljivih besedi v brke zamrmral in dejal:

»Dobro, pobič, naj bo! Postal boš velikan. — Če boš pa potem kaj bolj srečen in zadovoljen, kot si bil kot droben pobič, močno dvomim.«

Rekši je zgrabil Tončka Makarončka z eno roko za noge, z drugo za glavo in ga jel tebi nič meni nič kakor harmoniko raztezati. Tonček Makaronček je na vse grlo tulil od bolečin. Čisto razločno je slišal, kako so mu v telesu pokale kosti in postajale vse tanjše. Še preden se je dobro zavedel — je postal velik velik velikan. A strah in groza: sama kost in koža ga je bila. Roke in noge so mu bile tanke kot prekle, v život pa ga je bilo tudi komaj toliko, da bi ga mogel človek z lahkoto s prsti obek rok obséci.

»Ovbe,« je zajavkal in si v studu zakril oči, »ovbe, velikan Teleban, kaj si napravil iz mene! Zdaj sem grši od poljskega strašila.«

»Ne morem pomagati,« je resno odgovoril velikan Teleban. »Kar si želel, si postal. Jaz vendar ne morem iz takega drobljanca napraviti velikana in debeluharja obnem. Pojdi zdaj, suhota — in Bog s teboj!«

4.

Ves strl in obupan je Tonček Makaronček odlomastil z Zalostne gore nazaj v vas. Ko so vaški otročaji zagledali nenavadnega orjaka-suhca, so se jim zajezili lasje. Z divjim truščem so se razpršili na vse strani. Poparjeni Tonček Makaronček je krenil

proti rodni hiši. Srd na očeta se je v njem že davno polegel. Ni mislil več na maščevanje — samo eno prijazno, ljubečo besedo bi mu še rad v slovo izrekel in ga prosil odpuščanja, preden bi odromal naprej v svet. V tistem hipu je stopil oče na prag.

»Očka!« je presrečno zaklicel Tonček Makaronček, ljubeče razprostrl roke in mu hotel planiti naproti.

Oče pa ga ni več poznal. Niti v sanjah si ne bi mogel predstavljati v tem košenem strašilu svojega malega, porednega sina... Pokržižal se je in se ves prestrašen spustil za drugimi vaščani v beg.

Tonček Makaronček je ostal v vasi sam. Do smrti žalosten in nesrečen je sedel na streho rodne hiše, si zakril z dlanmi obraz in se bridko bridko zjokal...

Kdo je že kaj čital od teh?

Malo pomislite, glavnice brihtne, in mi pišite, katere najbolj znane povesti, pravljice, zbirke pesni itd. od spodaj navedenih slovenskih mladinskih pisateljev ste že čitali. Da vam delo olajšam, vam k imenu vsakega pisatelja v oklepaju pripisem zadnji zlog naslova po ene njegove znane povesti, pravljice, zbirke pesni itd. Imena pisateljev so napisana po abecednem redu.

Danilo Gorinšek (—rog), Mirko Kunčič (—kec), Fran Milčinski (—taj), Ksenija Prunkova (—ček), Anton Seliškar (—di), Josip Vandot (—kec), Oton Zupančič (—ban).

Za pravilno sestavo tega seznama sta razpisani dve nagradi. Rešitve pošljite najkasneje do petka, 25. 1. m. na naslov: Količkov striček, uredništvo »Slovenca« v Ljubljani.

71.

Dragi Količkov striček!

V »Slovenca« čitam, da se obračajo nate solarji iz vseh krajev Slovenije, samo iz Maribora se nihče ne oglasi. To izgleda, kakor da bi bili Mariborčani brez solarjev. In še to: oglašajo se večinoma same deklice, kakor da bi dečki ne znali pisati.

Povedati Ti moram, da imamo Mariborčani na »Mariborskem otoku« krasno kopalnišče, kakršnega vi Ljubljančani nimate in tudi nikdar imeli ne boste. Jaz se hodim tja pogostokrat kopat. Pa še nekaj imamo v Mariboru, kar v Ljubljani nimate: motorni čoln, ki veselo in hitro kot strela po Dravi brečči. Za 10 dinarjev te popelje na Otok in nazaj v pristanišče. Pridi sem dokler je še toplo, se bova skupaj peljala na Otok in se tam kopala. S šolskim spričevalom se ne bom bahal. Rečem Ti le toliko, da sem z njim zadovoljen, očka in mamica pa še bolj.

Kadar se bodo začeli oglašati klopotci po vinskih goricah, se bom zopet oglašil tudi jaz. Te lepo pozdravlja

Ivan Ribič, učenec III. razr. v Mariboru.

Odgovor:

Dragi Ivan!

Se motiš, dragi moj. Tudi iz Maribora sem prejel že mnogo pisem in jih bom še, če Bog da. Res pa je, da vseh še nisem objavil. Veš zakaj? Zato, ker druga pisemca niso tako zanimiva, kot je Tvoje pismo. Se kar postaviš in se vidi, da si pravi pristni kranjski — oprosti, hotel sem reči: štajerski Janez.

Da se večinoma oglašajo same deklice, je žal bridka resnica. Lahko vas je sram pobiče lene, da vas v tem oziru deklice tako posekajo.

Krasno kopalnišče imate v Mariboru? No ja, ga pa imate, no! Saj vam ga Ljubljančani od sreča privoščimo. A strašno se motite, če mislite, da smo Ljubljančani brez njega. Kaj še! Mi imamo kopalnišče na vsak prst deset, a se s tem prav nič ne bahamo, ker smo skozinekoz skromni ljudje.

In motorni čoln imate? No ja, ga pa imate, no! Mislite mar, da ga mi Ljubljančani nimamo? Kaj še! Pri Krisperju, tam, kjer prodajajo razne otroške igrače, imajo motorni čolnčke za tri zvrhane koše! O, tudi v tem oziru se Mariborčani kar skrivje pred nami in se nam spoštljivo odkrivje, kjerkoli nas srečate. Spodobilo bi se tudi, da nam včasih navdušeno zakličete: »Zivijo!«

Bom noč in dan napeto poslušal, kdaj bodo zapeli klopotci z vinskih goric — tako nestrno pričakujem Tvojega novega pisma.

Na svidenje!

Količkov striček.

Eleganca Parižanke

O elegantni Parižanki, ki je prešla že v pregovor, podaja Margot Kramer v »Köln. Volkszeitung« tako-le sliko:

Na pariških cestah izprva ne opazimo veliko odličnosti in elegancije: preveč je tu umetne svile, zajčjih kož, slabih čevljev in cenenih tkanin. Še-le čez čas se nam razodene enotnost, ki sega od glave do nog: lepa drža, nežne oblike, osebni pečat cele zunanosti.

Eleganca Parižanke je popolnoma prilagodena vlemestu in oblikam njegovega življenja: salonu, sijajno razsvetljenim boulevardom, trgovinam, gledališču. Pariški krojači se posvečajo zato samo večerni obleki in bogatemu popoldanskemu oblačilu, čegar vodilne linije so vsekakor obvezne tudi za oblačilce skromne tipkarice. Pariška tipkarica ne nosi praktične, priproste pralne obleke, marveč iz temne, leskeče svile s čipkami in vložki; celo ob vročih poletnih dneh ne pušča doma svojega črnega svilenega plaščka. Sportne in krojaške obleke si more privoščiti samo bogata dama. Priprosto planinarsko obleko bi smatrala Parižanka za anarhijo, »dečvo« pa za barbarstvo. Parižanka je pač hči metropole, ki velja kot središče vse civilizacije in se čuti za ta njen sloves odgovorna.

V tem je Parižanka skrajno dosledna. Njej so tuje viharne kretnje nemškega »Backfische« ali samozavestno obnašanje »samostojnega« dekleta. Nikdar ne stopi na cesto brez klobuka in rokavice in ostane tudi v javnem lokalu »visoka«. Obnaša se mirno, kakor dama in se izogiba vsakega zanosa. Vedno je lahna in ljubka. Odločilni činitelj njene elegancije je umerjenost. Gospodarica Pariza ume razlikovati ostro mejo med apartno novostjo in neokusnostjo. Nikdar niso bila krila v Parizu tako kratka, nikdar dežje pričeške tako nore kakor n. pr. v Nemčiji. Komaj da je bilo v najbolj vročih poletnih dneh na cesti videti obleko brez rokavov in še manj sta po pariških salonih kdaj strašila ženski smoking ali monokel, ki sta v Berlinu nekaj časa veljala

kot pogoj elegancije. In te umerjenosti ne poznajo samo odlične dame, marveč tudi malo-meščanske žene. Parižanka se je vedno izogibala vsemu mozačarstvu in ko je letos prvič zopet odločilno prodrlo dolgo krilo in ženska linija, so si Parižanke z zadovoljstvom oddahnile, Jean Patou, kralj pariških damskih krojačev pa se je v imenu svojih tovarišev toplo zahvalil svetu za zmago ženskega v ženski modi.

Sad francoske civilizacije je tudi zmisel Parižanke za dekorativnost. Vsaka inozemka, ki pride prvič v Pariz, takoj opazi premeteno igro klobuka, kodrečev in z lepoto negovanega obraza. V tej igri je spretna že tudi najmlajša trgovska vajenka. Kdor je imel kdaj priliko opazovati Parižanko, ko se oblači in lišpa, je moral občudovati njeno potrpežljivost in skrbnost pri tem delu. Ona si plašča ne obleče enostavno in ne dene klobuka tjavendan na glavo, marveč si plašč skrbno položi in naravnava okrog ramen, držeč ga z rokami. Kožuhovalni ovratnik je v preračunjenem razmerju z obrazom in si z njim ne zahomota enostavno vratu. Glavni povdarek celoti pa daje klobuk. Najljubši ji je par kosov klobučevine, ki si jih ovije okrog glave in pritrži z agrafo.

Parižanki ni mnogo za dragocene črne, glavno je zanjo oblika. Zato se tudi črni drugi deželi ne uporablja toliko umetno tkanin kakor v Franciji.

Uporaba kosmetičnih sredstev se je v zadnjih letih razširila pač po vseh deželah na svetu, toda kar je drugod le moda, je za Parižanko — in Francozinjo vobče — življenjski nazor. S tem se tedaj ne družijo nikako moralno vprašanje in je barva na ženskem obrazu prav tako dovoljena kakor nakodrani lasje. Zunanost velja kot stvar okusa. Zgodilo se je, da so se po svoji frivolnosti razpote Parižanke zgražale nad kopalnimi oblekami pretirano sramežljivih Američank, ker so veljale kot neokusne.

Po vojni je postal general Weygand, ki preje vojne akademije ali generalštabne šole od znotraj niti videl ni, ravnatelj visoke šole za generalštabne častnike: nad 150 generalov in polkovnikov, ki so bili v mladosti vsi dovršili vojno akademijo, je z napetim zanimanjem poslušalo njegova duhovita predavanja.

Danes je general Weygand načelnik generalnega štaba francoske armade in zadnji francoski ministrski svet mu je podelil najvišje odlikovanje za francoskega častnika v miru — maršalska čast se podeljuje samo v vojnem času — »médaille militaire«, ki jo morejo drugače dobiti le podčastniki in moštvo.

General Weygand je še razmeroma mlad mož, ki še ni izgubil ognja frontnega huzarskega častnika. Vsako jutro zarana podi svojega čudovitega konja po drevoredih Bois de Boulogne in ni je dirke, ki je ne bil šel gledat.

Ženski Landru v Ameriki

V Ameriki so po 22 letih brezuspešnega zasledovanja našli in zaprli »gospo Pfeil«, ki je v svoji mladosti umorila in oropala do 20 moških. Morilka je kot mlado dekle slovela po svoji lepoti in čednosti. Živela je na svoji lastni farmi v državi Indiana čisto sama zase in odbijala vse snubce. Na skrivnem pa je bila razuzdana in krvoločna. Po raznih listih je objavljala ženitne oglase in vabila moške, ki so se nanje javili, na svojo farmo, češ, da jim razkaže svoje imetje in da se o vsem dogovore. Najraje je iskala svoje žrtve med skandinavskimi izseljenci. Moški, ki so si obetali ženitev z bogato farmarico, so prinašali običajno s seboj dobro nabasane listnice. Morilka jih je prijazno sprejela in obilo pogostila. V pijačo je primešala omamnih strupov. Ko je potem »ženin« trdo zaspal, ga je umorila in oropala, nato pa truplo zakopala na svoji farmi. O vsem tem se ni nikomur niti sanjalo. Leta 1908. je pa na njeni farmi nastal ogenj, ki je vse upepelil. Ker o njej sami niso našli nobene sledi, so menili, da je najbrže zgorela. Potem so prišli na farmo njeni sorodniki dediči in so hoteli zopet pozidati dom. Pri tej priliki so odkrili celo pokopališče, na katerem je bilo zakopanih 15 moških. Sedaj je bila na nogah vsa ameriška policija, da bi izsledila mnogokratno morilko — saj je bilo jasno, da je nalašč zažgala farmo in pobegnila. Vse zasledovanje pa je ostalo brezuspešno. Pred kratkim je pa prišel v mestoce Laport v Indiani neki ameriški detektiv, ki se je pred leti pečal z zadevo »gospo Pfeil«. Tu je srečal 70letno ženico, ki se mu je zdela znana. Domislil se je »gospo Pfeil«, starko aretirjal in ji iz obličja v obličje naravnost povedal, da je v mladih letih lovila in morila svoje žene. Starka je odrevenela, potem pa priznala in podrobno pisala svoje zločinsko početje. Ko se je bila začela bati, da bodo njeni zločini prišli na dan, je pobrala denar, zažgala farmo in skrivoma odšla v Laport, kjer je ni nihče poznal. Tu je začela poštno življenje, se poročila, postala mati in stara mati. Na robu groba je je sedaj dosegla roka pravice. Tako bo imela Amerika svoj senzacionalni proces, ki ne bo zaostajal za Landruievim v Franciji.

Črnc napadel dve turistinji

Pri Viktorijinih vodopadih reke Sambesi v Afriki sta hoteli dve turistinji slapove fotografirati. V tem ju je napadel neki črnc. Ena izmed turistinj je ušla in hitela po ljudi, drugo je črnc ubil in jo vrغل v prepad. Ko je prišla policija in obkolila črnca, se je vrغل ta v 70 metrov globoko brezno.

Poroka Kubelikove najmlajše hčerke

V Opatiji se je poročila najmlajša hči »kralja violinistov« Kubelika — Tatjana — z ameriškim inženjerjem Jordanom iz Nebrasko. Poznala sta se samo tri tedne, a ker so ženina nujni posli klicali v domovino, pa ni hotel oditi sam, se je takoj izvršila poroka. Nevestin oče ni bil navzoč, ker se nahaja na turneji v Avstraliji. Svoj blagoslov je poslal po radiu.

Masaryk kot priča pri poroki

V rojstni vasi češkoslovaškega ministrskega predsednika Udržala — v Dolenjem Rovenju se je vršila te dni poroka njegove hčerke Marije. Za pričo je bil državni predsednik Masaryk. Dasi se je pripeljal predsednik prejšnji večer v strogem inkognitu, ga je vendar neka delavska žena takoj spoznala in nato obvestila svoje sosede. Naslednje jutro so prišli pozdravit predsednika vaščani vseh bližnjih vasi. — Odkar predseduje Masaryk češkoslovaški republiki, je bil samo dvakrat za poročno pričo: prvič hčeri bivšega vojnega ministra Husaka in sedaj Udržalovi hčerki.

Raznašalec plakatov spisal gledališko igro

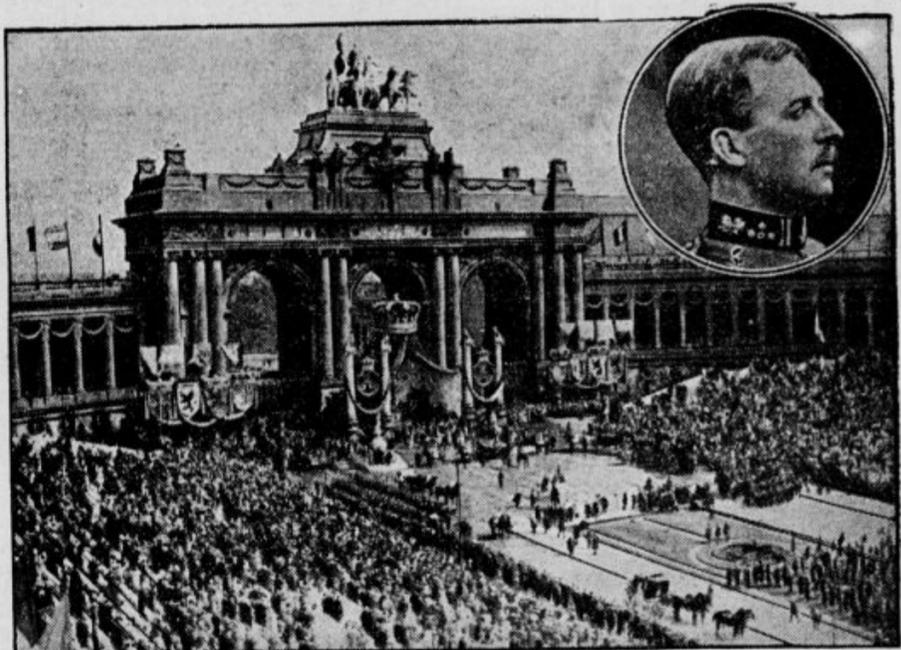
V Dubnu (Volinija) so v mestnem gledališču z velikim uspehom vprizorili komedijo »Vstajenje«, ki jo je spisal raznašalec gleda-

Mikrobiološki kongres v Parizu: udeleženci s profesorjem Calmette-om (X) na čelu. Na kongresu bodo pretresali tudi lübeški slučaj, kjer je umrlo na stotine otrok, ki so jih vcepili s Calmetteovim serumom proti jetiki. Serum je bil pokvarjen.

liških plakatov Wolf Frenkel. Frenkel je bil dolgo let v zvezi z zunanjo stranjo gledališča in je poznal tudi ljudi in življenje za kulisami. Slednjič je sklenil, da sam napiše gledališko igro. Poizkus se mu je sijajno posrečil. Ljudje so bili na premieri tako vzhičeni, da so avtorja triumfalno spremili domov, noseč ga na rokah. Zanimivo je, da je stari Frenkel plakate za predstavo svojega »Vstajenja« sam raznesel in nalepil.

Pridobivajte novih naročnikov!

Proslava stoletnice belgijske neodvisnosti: slavno sti v Bruslju; v krogu: sedanji kralj Albert. — Belgija se je leta 1830 ločila od Nizozemske in proglasila svojo samostojnost.

Modne novosti

Modne novosti.

1. Elegantna črna večerna obleka s poševno položenimi progami in pentljo ob strani; krilo zvončasto.

2. Večerna obleka iz kreppsatina; zadaj poševno ukrojeni cape, ki se ponavlja v prišitem volantu na krilu in zvončastem spodnjem delu krila.

3. Potna obleka iz moškega blaga; jopa dolga tri četrtine z visokim ovratnikom; krilo v bokih tesno, spredaj globoka dvojna guba; žepi na krilu in jopi povrh našiti; bluza iz pralne svile s šalnim ovratnikom.

4. Potni ensembled: gladka, lahna, zvončasta obleka z dolgimi rokavi, kratkim, podloženim cape-om in ovratnim šalom,

Pustolovska usoda generala Weyganda

Ko so se morale v začetku svetovne vojne francoske čete v begu umikati, je sestavilo vrhovno vojno poveljstvo iz vseh razpoložljivih rezerv novo armado — deveto, za katere poveljnika je bil imenovan divizijski general Foch. Vrhovno vojno vodstvo je dodelilo njegovemu štabu med drugim dva višja častnika, in sicer generalštabnega podpolkovnika Devaux-ja in konjiškega častnika podpolkovnika Weyganda. Le-ta ni bil nikdar obiskoval kakih častniških tečajev in še manj vojno akademijo, marveč je bil le pristen, prav skromen frontni častnik, prav dober jahat, bojevit, boder, ki je znal zelo lepo ravnati z ljudmi in zivalmi in bil med vojaki zelo priljubljen. Devaux naj bi pri novi armadi zavezal mesto generalštabnega načelnika, Weygand pa naj bi služil armadnemu poveljstvu kot svetovalec v vprašanih konjenice in prevoza.

Sidky paša in Adly Yeghen paša; prvi je sedanji egiptovski ministrski predsednik, ki ga hoče stranka Vafd vreči, Adly Yeghen paša pa naj bi bil njegov naslednik.

Tu pa je posega vmes roka usode. Pri narokovanju tostvarnega armadnega povelja je bil ali adjutant površen ali pa vojaški pisar nemaren: dejstvo je, da se je armadno povelje glasilo tako, da je podpolkovnik Weygand imenovan za načelnika generalnega štaba, Devaux pa za svetovalec v stvareh konjenice itd... Armadni poveljnik Foch ni poznal ne enega ne drugega izmed obeh častnikov: veliko besed mož ni nikoli rabil in ko so ga opozorili, da častnika, ki sploh nima nikake predizobrazbe za generalštab, vendar ne more rabiti kot generalštabnega načelnika, je zagodrnjal: »Neumnost! Kar je bilo večeraj v armadnem povelju, tega danes ne bomo prevrgli! Ta Weygand naj poskusi — če ne bo zanič, ga čez teden dni pošljem nazaj k njegovemu huzarskemu polku...!«

Štabni načelnik brez vsake generalštabne predizobrazbe je pa moral svojo stvar le dobro opraviti, — kajti na svojem mestu ni ostal samo en teden, marveč se general Foch ni več ločil od njega, doklerkoli je poveljeval na fronti. Weygand je postal Fochova desna roka in njegov najboljši prijatelj in je kot štabni načelnik generalissima zavezniških armad zamislil odločilne operacije 1. 1918., ki so zaveznikom prinesle zmago v svetovni vojni...

ZA KRATEK ČAS

Frtaučku Gusl ma beseda

Jest mam pa res smola, pa nej se ubrnem na kera plat čm. Zadnč ke je bla taka uručina, de sa še žabe u mlak jamrale in reglale, mi bog lde, ke morma bi na suhm, pusebn preke konc mesca, sma pa kar zjal in jeziki sa nam pu brad dol mahal. Tekat sm s kupu za ta zadn gnar ena kopalna ubleka, sevede taka kokr se šika in de ni drugm u puhujšajne in sm se pudau h muri, kokr sm že zadnč puvedu. de tam pr vod mal puzabm križe in težave tega suhga sveta in se mal tam pu peske puvalam.

A t ni prec druh dan, ke sm pršou h muri, začeu dž lit, kokr de b ga iz škafa zlivu in je liu dan na dan naprej in naprej tulk časa, de sm pupoku soje kupita in ja ubrau nazaj preke Iblan. Za gnar sm se grimu, ke sm ga za kupalna ubleka in pa za vožna vn vrgu. Pusebn za vožna m je blu žou Kupalna ubleka se tku lohka pršpara, če ja moli na sneja, ke ta u že še prou pršla, če u še kerkat lepu.

Lepu pa kar ni ilu bi več, de m nazadne ni družga kazal, kokr gledat, de pridem do kašne marele, ke drgač še nkamer iz hiše vn na morem. Kuku pridet du marele kar brez gnarja, pa ni tku lohka reč kokr b s edn mislu, in precej sm s mogo glava bell, de sm pršou na tu, de se lohka tud na puč kej kup, če glih gnarja ni pr rukah. Sej kar je ta praveh kavalirju, tku usi na puč ževaja, kdu pa more bt dondons za gvišn gnar ta prau kavalir? Za kua b pa jest na poskusu bt enkat ta prau kavalir in kupt marela na puč.

No, in tku sm skoču en dan u ta narveč ploh na plac h marelmohari in sm s zbrau ena fajm židana marela s cofkam. Glihu nism nč, ke glihaja pu navad sam tak, ke maja usega zadost. Kar u

varžet sm segu in začeu šlatat, ki um kašn priftošl steknu, de um marela plaču brez usaga obuga. Priftošina pa nker. Men se u resnic tu ni nč čudn zdel, ke sm vedu de ga nimam, ampak že zavle gospudične prodajalke sm mogu mal rdeč ratat pa tku narest, kokr de b blu u Buh ve kašn zadreg.

Gespudična je pa moja zadrega prec zapupadla. Ta nar bi gvišn je bla že navajena takeh zadreg. Zatu m je kar marela v roka stisnla in rekla: »Oh, gspud, kar marela nej uzameja. Uja že plačal, kedr uja kej mem pršli.«

Jest sm še en čas stiku pu varžeteh, de je ta reč leuš vn pršla. Ke le ni blu nč iz priftošinam, sm se pa kar kratk odloču, pa sm reku: »Ašn dobr, gspudična. Um pa marela use glih uzeu. Kedr um kej mem pršou, um pa plaču.«

Gespudična je bla heđu vesela, ke je mela enkat iz taka kuntšaftja za upraut, de nč na gliha. Še urata m je žla udprt in puklement m je nardila, ke sm šou vn.

Ke sm tku pršou du židane marele iz cofkam, je pa dž jeju in uručina je začela spet preekat, de nkol taga. Zdej nej pa kdu reče, de tu ni smola. Preh, ke sm zadne krajcerje za kupalna ubleka vn vrgu, je začel dečvat in mraz priskat, zdej, ke sm zavle dežja mogu marela kupt — al kuku b reku — je začela pa suša in uručina preekat, tku de tud marele nč na nucam.

Te je res ena velika smola. Sam tu me tolaž, de ma tud gspudična, ke marele predaja, smola, ne sam jest. Gspudična gvišn še dons čaka, kdaj um kej mem pršou in marela plaču. Jest pa ne vem kuku je tu, de me ud tistga časa, ke sm marela kupu, nč več tam mem štacune pot na prnese.

No, pa men ni tulk za zamert, če sm marela na ta viža kupu. Sej sm ja krvav nucu, gnarja pa tud nism mou. Drgač sm jest skusinskus pušten in sulidn člouc. Iz ena beseda: kavalir. Sa pa tud tak kavaliri, ke s use sorte krama, de clu automobile al pa motocikle nakupja, sam de se puštrekaja in pobahaja, plačaja pa nkol nč. Če jih nazadne trdu primeš za gnar, t pa fige pukažeja in prauja, de nimaja prou nč, de še hlače nisa negave. Punavad je use ud žene. F. G.

Srečonosna črna mačka

Neprijazen, meglen večer je bil. Ana, moja ženka, je slonela ob oknu jedilnice ter opazovala, kako je dan vedno bolj gineval in nastajala noč. Naenkrat pa je skočila pokonci in odvihrala iz sobe, pusliviš vrata odprta na stežaj. Minulo kasneje se je zopet vrnila, a ne sama, pač pa je nosila seboj tudi malo črno mačko, ki je bila grda, da grše se nisem zlepa videl.

»Črna muca, vidiš jo,« je dejala vesela, »na vrtu sem jo videla čepeti in videl boš, prav gotovo nama prinese srečo.«

Komaj je Ana to izpregovorila, ko se ji je mačka osvobodila iz objema ter skočila na stojalo. »Ali mi greš takoj dol,« sem zavpil nad njo ter jo hotel pograbit za vrat.

»Pazi, pazi,« je kriknila moja žena, a bilo je že prepozno. S komolecem sem sunil dragoceno japonsko vazo, ki je padla na tla ter se zdrobila v tisoče koscev. Mina je morala priti z omelom in rabila je dolgo časa, predno je našla vse drobce.

Ker pa je bila Mina baš slabe volje, ni preveč rahlo vršila, kar ji je bilo naročeno, ter je z omelom sunila v okno kredence, ki se je seveda tudi razbilo in je imela nato še več pospravljanja.

V tem času je mačka zavzela svoje mesto na kredenci. Ana je segla po njej, pri tem pa se z rokavom zapletla v steklenico slivovke. »Mina, Mina, hitro, primite,« sem zavpil na vse grlo. Toda, Mina je bila prepočasna in ni rešila ne slivovke ne preproge. Vse kar je ostalo od drage tekočine, je bil velik kolobar sredi naše nove zelenkaste preproge.

Mačka je pa še vedno čepela na kredenci, kakar da bi ji tam najbolj ugajalo.

»V kuhinjo skočim po nekoliko mleka,« je dejala Ana, »to jo bo gotovo privabilo na tla.«

Ko je žena odšla, sem primaknil mizo do kredence z namenom, da na ta način dosežem črnega srečnosca. Toda, ko sem stopil na mizo, sem z glavo butnil v električno luč in — v hipu je nastala v sobi tema. Zarnica je bila razbita ter se je s svojimi drobci pomešala med drobce okna, vaze in slivovke.

Ko sem poiskal svečo, jo prižgal ter postavil na mizo, mi je na uho zadonel silen krik, ki je prihajal od kuhinjske strani. Takoj mi je bilo jasno, da se je Ani moralo nekaj pripetiti. In res, ko sem skočil na hodnik, je tam ležala na tleh ter mlo zdihovala. »Joj meni, joj moja noga. Hitela sem z mlekom za mačico, pri tem pa mi je spolzelo in najbrže da sem si izvila nogo.«

Skočil sem k telefonu ter poklical zdravnika. Še med telefonskim pogovorom pa mi je udaril v nos nekam nenavaden in neprijeten duh. Nekje se nekaj smodi, ali pa gori. Kmalu sem si bil na jasnem, kaj je povzročalo smrad. Ko sem namreč stopil v jedilnico, sem tam našel na mizi prevrnjeno svečo, namizni prt in del mize pa v najlepšem ognju.

Med tem ko sem skušal udušiti plamen, je Mina že hitela na pomoč z dvema vedroma vode. Ze prej pa sem omenil, da je naša Mina precej neokretna, kar je tudi sedaj dokazala. Na pragu se je namreč spotaknila ter telebnila po tleh, kakor je bila dolga in široka. Vsa povodenj, ki je sedaj nastala, pa ognja vendar ni mogla pogasiti.

Celo stanovanje je bilo narobe, vsepovsod največja zmešnjava. Tla jedilnice posejana z ubi-

tim steklom in porcelanom, preproga napojena s slivovko in vodo, pohištvo je stalo naokolu, kakor da bi bilo pijano in pa le medla luč sveče, ki sem jo od nekje prinesel. Mačka je še vedno ždela na kredenci, se ozirala na vso to podrtijo ter zadovoljno predla predse. Zvonec se je oglasil in hitel sem da odprem. Pa ni bil zdravnik, pač pa žena našega sosedu.

»Oprostite gospod Ivan, da vas ob tej uri nadlegujem,« je dejala z nasmehom, »toda naša mučica se nam je nekam zatekla. Ste jo mogoče videli?«

Peljal sem jo seboj v razdejano sobo, kjer je prišla vražjo malo živalco ter jo ljubeče pritisnila k sebi.

»Lahko noč,« je dejala, ko sem jo spremil do vrat. »Črne mačke so srečnosne in upam, da vam je tudi naša muca v tem kratkem času, ko je bila pri vas, prinesla nekoliko sreče.«

»Lahko noč,« sem rekel in nič drugega, ko sem za njo zapiral vrata.

»Sprevodnik, slišite? Bodite tako dobri in...

...tu ustavite.«

Stric (malemu sinčku znanega avtomobilista): »No, kako pa kaj v šoli napreduješ?« Sinko: »Izborno. Sedaj se že učim besede s štirimi cilindri.«

Natakarica: »Prosim, oprostite, da sem vas polila z vodo.« Gost (vljudno): Nič zato, obleka mi je bila itak prevelika.«

Slavko: »Tako, praviš, da je imela dvajset pomladi? Koliko pa zim?« Stanko: »Nobene, ker je živela v Južni Afriki.«

Francoški kralj Ludvik XVI., ki je bil nazvan tudi kot solčni kralj, je nekoč dejal pri omizju: »Mi kralji imamo oblast od Boga in ako zdajle ukažem, da mora eden izmed vas skočiti v morje, se mora povežju pokoravati. Nekoliko soparno je postalo v salonu, grof Guise je odložil žlico ter vstal. »Kam pa, kam prijatelj?« ga je vprašal kralj. »Veličanstvo, plavati se grem učil,« je odvrnil grof.

Boris Z.:

Velikodušni sin

Gospod Peter Zabkar že dolgo ni obiskal svojih domačih. Kmalu po vojni je izginil in potem so slišali, da je nekje v Vojvodini in da se je oženil s krščeno judinjo.

Jaz seveda ne morem reči, da je bila to res krščena judinja, toliko pa vem, da je bil gospod Zabkar eden izmed tistih ljudi, ki so pred vojno vozili samokolnice, po vojni pa avtomobil in ki jim navadni zemljani pravimo »vojni dobičkarji« ali pa »veržižniki«. Ampak Bog ne daj, da bi jim to kdo povedal v obraz, zakaj bile bi potem slabe posledice, advokat in tožba in bi se ta tožba vlekla prav daleč, če treba tudi do stolnega Belgrada.

Pa se je gospod Peter Zabkar lepega dne spomnil, da ne bi bilo napačno, če bi malo pogledal na gorenjsko stran svoje slovenske domovine in ugotovil, če se je med njegove dolgotrajno odsolnostjo tam kaj spremenilo.

Nič ni tajil, kar odkrito je rekel svoji stari, da se mu je stčilo po domačih pianinah, gorskem zraku, gorenjskem kislem mleku in da jo mora za nekaj časa zapustiti. Pa je pri nas tak običaj, da mora obveljati ženina in je tudi v tem primeru obveljala. Njegova Sara je namreč hotela z njim. In šla je, bodite brez skrbi.

Ko sta prišla v Ljubljano, sta si najprej ogledala vse nove hiše ali vsaj najvažnejše. Točneje bi bilo, če bi dejal, da sta si hiše ogledovala od novega Mikličevega hotela do »Figovca«. Pred »Figovcem« je namreč gospod Peter mahoma zažutil, da se mu je med dolgo vožnjo grlo silno zapražilo in bi ga bilo nemara dobro malo zmočiti.

Pri »Figovcu« je bila njuna prva in zadnja postaja v Ljubljani, ampak jima je ta postaja tako ugajala, da sta zamudila prvi gorenjski vlak in sta se morala zadovoljiti z drugim.

Ko sta nekje blizu Kranja izstopila, sta najela star koleselj in se odpeljala proti domači vasi.

Drdral so že precej časa po prašni cesti, ko se je gospod Peter mahoma domislil, da bi bilo prav umestno, če bi ob svojem prihodu napravil domačim kako presenečenje. Dolgo je premišljeval in klet, zakaj se ni že v Ljubljani na to spomnil. Kje naj tu, kjer je tako rekoč domača vasa pred nosom, dobi kaj pripravnega.

Sreča pa mu je bila ta dan očividno naklonjena. Ko je njihovo kljuse sopihalo po nekem klancu in kamaj vleklo staro škaltjo za seboj, jim je nenadoma primahal nasproti prileten kmetič, ki je gnal kravo na semenj.

V tistem hipu je šnila gospodu Zabkarju v glavo rešilna misel. Nič ni vprašal svoje stare, kar vstal je raz sedež, ukazal ustaviti in poklical kmela:

»Hej, očka, kam pa kam?«
»V Kranj ženem kravo na semenj, gospod.«
»Nič ne boš gnal, kar sem jo daj! Koliko pa hočeš zanjo?«

Marko iz Slov. Krajine se je zbūda

Zdaj je že takšni svejt, da nešče priznati, da tou pa ovo nevej, liki vsakšji šče kak največši modrijaš biti. Jes modruvati nevem, ešče menje pa politizejati, eli par rejči pa zato gli ščem povedati, da naj lūstvo ne mijšji ka sam mutasi.

Ja, vsakšji šče gjako moudar biti, včasi pa tūdi nej dobro, če šlovek vse preveč znā zāto, ka ga te navadno vsešerou vō radi vržejo. Čūdivam se zāto gli, da je v istini dosta modrijašov, naj si samo šlovek zmijšji kelko novotarije je že na svejti, motor-biciklini, ajtonobili, erooplani, kakše ladje, železnice pa kakše velke novine že znajo vō vdariti, toga vsega inda nej bilou. Pravijo tūdi, ka se v novinaj gnjesden lejko vse pišje, tou pa gli ne vōrjeu. Zāto san pijtau tistoga gospouda, kak se s kōkecom (športni auto) vozijo, nāj mi kaj povejo, kak tou kaj ide, da nomo tak butasti kak mati zemla. Te so mi pa tisti gospoud nekaj raztolmačili, kak tou ide, da san pa skoro nikaj nej razmo. Najprole so mi pripovidavali, ka vse se lejko pišje v novinaj pa sam se prestrašo.

Pripovidavali so mi najmre, da se v novine lejko napišje, gde si je što nogou potro, kak je što v vodou spadno, če je koga červou bolelo, toga sam se najbole zosagau, zāto da menē rado červou bolij, te bi me pa gvlišno ešče bole bolelo. Tūdi se v novinaj prej lejko pišje, štera krava bole do- jij, gde se bogše šedeno mleko dobij; tūdi prej to, ka se gde novoga zgodij; ka sam pa vido, da rāvno preveč ne držij zāto, da je ednok kōkec vkūp treščo z enim drugim motorom, tak močno ka bi se skoro sosidove štale poudrile, pa nikaj nej bilo v novinaj, če gli ka je tak vkūp treščo, da je kōkecov neprijatelj tam ostau, kōkec pa srečno vujšau.

Vej so se tē gospoud tūdi idnouk po našoj vēsi pelali s kōkecom, da so pa tak ružili, da so nam vse našo živino prestrašili, tisti naši pa, kak nijn pravimo dijacke, so pa vsi zbežžali nekam v goščo, tak, da so se gospoud mogli friško odtirati s kōkecom vō z vēsi, ovači bi ji z kamenjom lūjčali, tak smo najmre sklenoli. Vej so eti pri nas eden gospoud nekaj deplomejrali za nekšega doktora, samo ka je tou bilou že tak dugo, ka smo na tou pozabili; zdaj so nas pa v novinaj pa opomenoli, zāto ka so ta ešče zdaj prej zvedeli, te so pa zdaj dali drapnoti v novine. Za idnok je pa tak če si kakšji pieck nagou potere, te do tečas zvejdijo, da pogine, te pa tak z debelim vō namlatijo kakša žalostna nesreča se je zgodijla, da je tisti pieck zgino ka se je nogou potro.

Naj do prej gospod znali dobro vujati kōkec, te do bole friško znali, če so koga v špitau pripelali.

Kmet je bil presenečen, vrtel v roki klubuk in počasi dejal:

»Dva jurja mislim, da ne bo preveč, gospod?«

Gospod Peter Zabkar se je malo namrdnil in zmajal z glavo, zakaj bil je šlovek, ki rad vzame in prav nerad da. Naposled sta se le zednili in je gospod Zabkar plačal poldruga jurja, milostljivo navrgel še celega kovača, lastnoročno privezal kravo h kočiji in šli so naprej. Kam je šel kmet, tega ne vem povedati, pa bo precej točno, če rečem, da je šel v oštarijo, zakaj v bližini je bilo nekaj podobnega.

Kmalu nato se je v daljavi med drevjem nekaj zabelilo. Gospodu Zabkarju je pričelo srce poskakovati v vselem ritmu. Videl je že, kako ga domači pozdravljajo, hvalijo velikodušno darežljivost in občudujejo njegovo boljšo polovico.

Na pragu je stal oče in držal v ustih pipo. Z zanimanjem je opazoval prišlece, napenjal oči in končno spoznal izgubljenega sina.

»Peter ali si res ti?«

Na njegov vzklík je prihitela iz hiše še mati in tekla sinu nasproti. Bil je res ginljiv prizor in mnogo papirja bi porabil, če bi ga hotel opisati.

Stvar pa je dosegla svoj višek, ko je gospod Zabkar slovesno stopil h kravi, jo odvezal in pripeljal pred starše. V povečičanje trenutka je monda hotel nekaj reči, pa ga je mati mahoma prehitela:

»Ja, Peter, kje si pa pobral našo Luco? Saj pravim, Primož se je gotovo spet kje napil, pozabi na kravo in zaspal v kakem jarku.«

In se je izkazalo, da je bil Primož sosedov hlapec in da krava ni hotela dajati več mleka, pa so jo Zabkarjevi hoteli na semnju prodati.

Navdušenja je bilo s tem konec in naše zgodbe tudi.

Če što kaj nej razmo naj drugoga pijta, zāto ka jes te štajerske rejči tak neven, te vam pa tou tak bole po slovenskom poven, tak najmre pri nas v Slov. Krajini gučijo. Ravenski Marko.

»Koliko je ura, tovariš?«
»Ne vem, danes še nisem nobene ure mogel dobiti.«

Učitelj: »Kaj je bilo ob vesoljnem potopu najbolj čudno?«
Mihec: »To, da takrat še niso poznali dežnikov.«

Bregar: »Nekdo je na Dunaju iznašel srajco, ki je brez gumbov.«
Flegar: »To ni nobena nova iznajdba. Jaz imam tako srajco že, odkar žena hodi v kino.«

»No, in kaj bo, če boste ozdraveli?«
»Odpri bom lekarno in prodajal ostanke zdravil.«

Jaz pa pojdem na Gorenjsko...

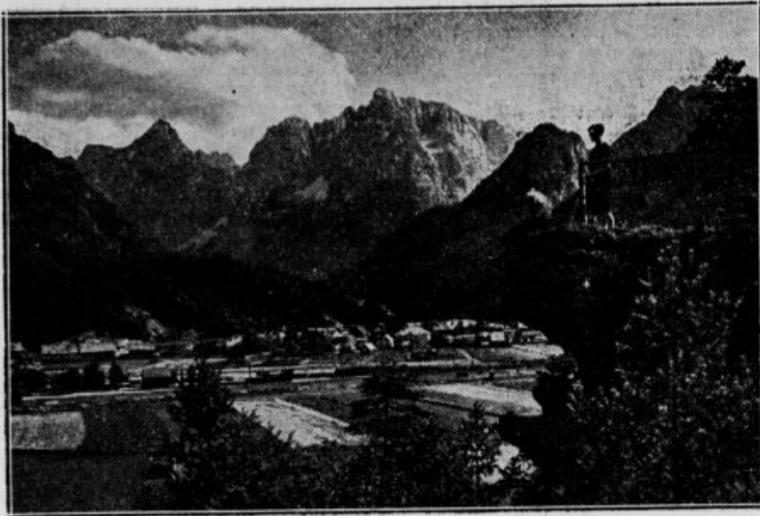
Iz Kranjske gore

Kranjska gora, 25. julija.

V našem, vedno bolj razvijajočem letovišču, je dosegla sezona v letošnjem letu nepričakovano svoj višek. Dočim smo imeli preteklo leto dne 20. julija 677 tujcev, dotlej najvišje doseženo število, izkazuje zgluševalna knjiga letos ob istem času 1004 goste. Kranjska gora je za enkrat zasedena, toda prostora že napravljajo stranke, ki so prve došle in se sedaj, po oddihu, vračajo domov.

V nadaljnjem hočem podati popolnoma objektivno poročilo, kako je sedaj pri nas, z ozirom na tujsko prometne zadeve. Vse korporacije, ki so

ne dajo čez noč rešiti. Glavno je vprašanje graditve modernega vodovoda. So napravljene načrti, analizirana voda, cevi pripravljene, armatura naročena, a plačnika — ni. Prvotni regulacijski načrt, ki je tako rekoč raziral celo Kranjsko goro, smo soglasno zavrgli, sedaj smo pa poverili to težko nalogo g. arhitektu Tomažiču, ki naj z mojim, prof. g. Plečnikom napravi primeren načrt za letovišče. Paralelno z vodovodom naj bi se izvršila tudi kanalizacija. To so dela, ki zahtevajo milijonskega proračuna in po Montecuccoliju — denarja, katerega pa nima ne občina, niti kakšna druga korporacija. Računati smemo samo

Kranjska gora.

poklicane, da delajo za razvoj letovišča, so se potrudile, da so napravile, kar se je s skromnimi sredstvi napraviti dalo. Občina je popravila ceste in pota v vasi, katera so bila skrajno zanemarjena. Tujsko prometno društvo je povečalo v kopalnišči »Jasna« število kabin, napravilo ležišča za solnjenje, postavilo istotam krasno upravno poslopje v domačem slogu in pravkar montira električno črpalko, katera bo v pomoč studencu za napolnitev bazena. Gospodarski odbor preureja elektrarno, da se bo kapaciteta zvišala za nadaljnjih 20 PS. — TPD je najelo za letošnje sezije prvovrstno godbo Jonny-Jazz Opera Ljubljana, ki igra ne samo v razvedrilo letoviščarjem, marveč tudi domačinom. V nedeljo se pridruži godba cerkvenemu pevskeemu zboru in tako imamo Borovci vsako nedeljo instrumentalno mašo. Naši godbeniki so umetniki, katere je vsa publika takoj vzljubila, kajti igrajo zares neumorno in nam podajajo poleg najmodernejših šlagerjev, tudi take komade, da se otajajo srca starejšim, konservativnim osebam, kateri poslušajo tričetrtinski takt »starih, dobrih časov«.

Kranjsko gorci se zavedajo, kaj je zanje tujski promet. Navadili so se polagoma na čistočo. Vse hiše v vasi so snažne in pobeljene, ceste pometene in večkrat dnevno poškropljene, okna in balkoni ozaljšani s cveticami. Cene stanovanj in prehrane so zelo zmerne in v nobenem slučaju pretirane in ni bilo v tem oziru od sedaj še nikakih pritožb. Življenje v letovišču je ob lepem vremenu kaj pestro, zlasti med 11 in 12 in proti večeru, ko je vse na cesti. Med gosti so naši stari znanci, družine gg. ministra n. r. Sušnika, bivšega predsednika oblastnega odbora dr. Natlačna in ravnateljca Remeca. V vili »Hermine« ložira g. minister v p. dr. Alaupovič.

Občina stoji pred težavnimi problemi, ki se

Tujsko prometnemu društvu za amortizacijo kopalnišča. Smo pač razupiti Borovci, da počasi mislimo in da smo dokaj flegmatični. Temu prav rad pritrdim, kajti sem mnenja, da ne gre, da bi se kar naenkrat zaleteli v vse mogoče projekte, ko nimamo kritja; pa v tem oziru bi nam tudi nadzorovalna oblast zavrla in ne potrdila velikih investicij, ki bi presegle davčno moč občine in finančni položaj posameznikov. Tudi druga letovišča niso nastala kar čez noč in so rabila za razvoj svoj čas. Isto tako Kranjska gora ne bo zaostajala, zlasti če bo frekvenca tujcev ostala na tem višku, kakor letos.

Vprašanje poprave ceste na Vršič (do sedaj še ni Ruska cesta) smo z združenimi močmi premaknili z mrtve točke in se bodo dela že letos pričela in polagoma nadaljevala, z ozirom na razpoložljiva sredstva. Komu gredo zasluge za to, bomo poročali, ko bodo v tiru. Cesto na Vršič, ki je bila do sedaj brez gospodarja, je obč. odbor soglasno sprejel v svojo last in jo uvrstil med občinske ceste prvega reda.

Podružnica SPD je letošnje pomlad zopet izvršila precej adaptacijskih del v koči na Gozdu (ne v Ruski koči), katera postaja vedno bolj priljubljena izletna točka. Opaža se pa, da pravo turistiški promet peša, ali pa se bo šele razvil v avgustu, vsaj pot po severozapadni strani na Prisanek postane popolnoma dostopna šele v drugi polovici julija, ker pred tem časom je zelo opasnih več mest, vsled nakopičenega snega in prožčega se kamenja.

Vreme nam zadnje čase precej nagaja, tolažimo se pa s tem, da tudi drugod ni dosti bolje, sitno je le za letoviščarje, ki morajo ostati doma in se dolgočasiti v sobah, mesto, da bi uživali v lepi naravi svež planinski zrak.

Župan Lavtizar.

Življenje v Bohinju

Malo ste še letos slišali o nas, čeprav smo v enem izmed najlepših letovišč. Seveda mogočih blejskih hotelov in muzike v kazinskih dvoranah nimamo, zato pa tim več pristnih naravnih krasot, pa resničnega miru, katerega si človek, ki pride v letovišče ne le za zabavo, temveč na oddih od dela, predvsem želi. Tujska sezona v Bohinju stopa prav v teh dneh v popolen razmah; stanovanja v hotelih in v večjih vilah so skoro vsa zasedena, dočim je periferija, predvsem naj-

blizja vas Stara Fužina še prazna in je sob še dovolj na razpolago. Med gosti so v pretežni večini Nemci, ki odnašajo od tu najlepše vtise. Za njimi so Hrvati; omembe vredno pa je, da je tudi nekaj gostov iz visokega severa in od drugod. V svoji vili na Ribčevem lazju biva med nami že od začetka tega meseca Nj. Vis. princ Pavle z družino, pri katerem bivajo od časa do časa najodličnejši gosti, kot v zadnjem času bivši grški kralj in neki ruski princ. Princu Pavletu gre tudi vsa zahvala, da bo po njegovi inicijativi razdrpana cesta s kolodvoru kmalu spremenjena v široko, avtomobilsko cesto. Motorni valjar kr. banke uprave je že skoro dva meseca na cesti, delo prav dobro napreduje in je upati, da bo cesta vsaj do jeseni popolnoma zgotovljena. To bo gotovo v prihodnjem letu spet dvignilo obisk mogočnega slapa Savice, katerega so tudi že dozdaj premnogi blejski letoviščarji in šolarji-izletniki obiskali. Da ne bi pozabili Nanj, ki je vse te krasote ustvaril, skrbje za službo božjo ob nedeljah gg. duhovniki-letoviščarji v hotelu pri sv. Duhu; vzorno je oskrbovan letos ta hotel pod skrbno roko g. oskrbnika Rožiča. Pri sv. Janezu ob Boh. jezera pa v stari, častitljivi cerkvi opravlja službo božjo skoro vsako nedeljo ob 8 g. prof. v p. Janko Mlakar, turist, pa tudi veslač v poletnih dneh. Gotovo letos v svojem čolnu na mokrem večkrat misli, kako mu je na zadnjem potovanju v sv. deželu Jordan požrl klobuk. (Teža še menda ni povedal v podlistku — bo pozneje v kakem predavanju. Pa naj ne bo hud, ko to povem, čeprav sem zvedel to le od njegove gdč. sestre.)

Kopalnišče pri sv. Janezu je oživelo, a v zadnjih dneh se pozna močno vpliv deževnega vremena, ki je jezero precej ohladilo in tako pregnalo tega in onega tujca v »toplejše kraje«. Še več kot v kopalnišču pa je kopalcev kar za jezerom, na prostem, kjer si sami izbirajo prostore in postavljajo kabine. Da se varujejo pri kopanju meje dostojnosti in morale, je treba pohvaliti. Le v tem in onem slučaju bi veljala oskrbnikom oz. oskrbnicam kaka beseda iz naredbe prefekta rimskega mesta, ki smo jih brali v Slovenscu z dne 15. t. m. Potem se menda ne bi več primerilo, kot se je zadnjič, da se je neka dama na cesti pri »Zlatorogu« zgražala nad neko družbo, ki se je po vsej pravici zgražala nad njo in njeno obleko.

Zidamo pa ob Bohinjskem jezeru le malo, le bolj zboljšavamo kar že stoji — čeprav imajo razni trgovci itd. kupljene precej zemlje, kjer namestijo zgraditi lastne vile. Glavno, kar se obeta v tem oziru, je mogočen, najmoderneje urejen hotel nasproti sv. Janeza, s čigar graditvijo se menda prične že letos in bo last nekega Američana, ki prihaja vedno semkaj na letovišče, in

pripelje s seboj avto čez morje. — Pa nič ne de, če ne zidajo, vsaj z »zidovi« ne uničujejo krasot bohinskih.

Letos so v velikem številu prišli v Bohinj taborit skavti, hrvatski in slovenski, jih je kar pet taborišč. S svojo disciplinarnostjo ugajajo vsem ljudem, čeprav tu in tam zvečer s trobenjem na rogove motijo pri spanju to in ono gospo ali gospoda.

Zadnji petek smo imeli tu nevihto s točo, ki je napravila občutno škodo na drevju in polju, ki si je od solnca skoro že požgano želelo le pohlevnega dežja.

Pa še nekaj treba povedati. Poznan je Bohinj, a skoro samo radi jezera in Savice, poznana vanj skoro samo ena pot po spodnji dolini — ker tam pač vozi avto. Je pa gotova druga pot, po zgornji dolini, k jezeru še lepša. Sem prideš ali peš čez »senožeti« ali pa tudi z avtom skozi »korita«, kjer pa je žalibog le slaba cesta, ker je preozka. Iz te doline pa imamo lepe izhodne točke, predvsem nedeljski turisti, tako iz vasi Jereke na Koprivnik in »Vodnikov razglednik«; iz Srednje vasi ali na Rudnico, ali koničasti Studor, ali za župno cerkvijo sv. Martina ob hudourniku Ribnici k lepim slapovom k mali Savici. Če pa si bolj turist, imaš prav od tu najzložnejšo in ne predolgo pot k očaku Triglavu, ki vodi mimo prijetnih pastirskih koč v Uskovnici — pod Toscem — čez Velo polje mimo Vodnikove koč. Na to pot opozarjamo zato, ker je v zadnjih časih premalo obiskovana, ker je premalo poznana.

Z naših potov

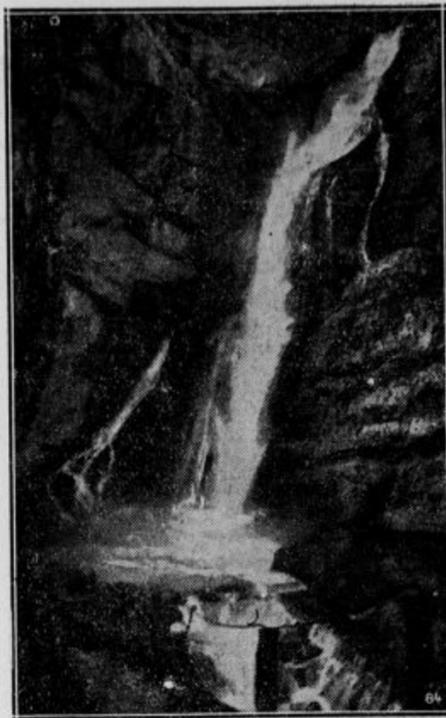
Zagorje, 25. julija.

O, Vine! Cerkvica nad Toplicami — sv. Janez Evangelist — proščenje na tisto nedeljo po Krstniku. To so Vine. Znana vam še ni vinska pravljica. Nam jo je povedal Polde iz 3. razreda, ki jo je slišal v šoli; za domačo nalogo jo je imel, pa sta mu jo mama in Zinka pomagali sestaviti. Vine — odkod to ime? Od vina vendar! Ako drugače mislite, vam svojega mnenja vsiljevali ne bomo! Pravljica pravi, da je v Vinah v prejšnjih časih rastle vinska trta — in vina so dosti imeli. Še preveč. Kajti napili so se in neumnosti uganjali. V neki kleti je pijanec sredi pijancev, ogrnjen v svinjsko kožo, zasramovaje posnemal sv. mašne obrede. Grohot pijancev ga je spremljal. Pa jih je kmalu minilo veselje, potres je nastal, zemlja je zdrčala s hriba, vsi vinogradi so bili zasuti — in od takrat jim vino ne raste več — samo ime Vine je še spomin. No, vidite.

Iz Zagorja do Vin slabe pol ure hoda — pogled nazaj na Zagorje in Toplice je prav lep. Pa še dalje po hribih. — Sv. Lenart vas pozdravi z ostrega Rodeža v »Tajčlandu« (hudomušni Zagorjani pravijo krajem po kumljanskih hribih »Tajčland«). Naprej pa čez Vinski vrh v Zavine. Dje ljubki vasi — čisto kmečki. Hiše lepe, zidane; hlevi se modernizirajo in pa te njive in travniki po brdih. Kar tu bi ostal! Okrog hriba naprej — pa prideš pod Gamberk. Ograjena je razvalina starega gradu Scherfenbergov, pot k njej prepoveduje napis. Spodaj prostorno poslopje — gotovo iz graščinskih časov. Tak tajinstven mir, kot bi se še vedno balj krutih bičev grajskih oskrbnikov in gospode.

V Čemšeniku je birma. Kalškovi France je šel in še drugi — eni k sv. birmi, drugi za botre in botrice, zopet drugi za spremstvo ali na obisk — pa ti niso važni. Kalškovi France, ki je bil v mlajših letih za knapa, pri rudniški godbi igral, imel ženo, se v Nemčijo za boljšim kruhom preselil, v svetovni vojni pravo pamet izgubil, da žena, ki v Nemciji živi, zanj več ne mara; France, ki sedaj raztrgan in lačen beraci in okrog farovžev za dinarje prosi, Kalškovi France je tudi šel v Čemšenik — saj je ondi kakor doma — kako, da bi birma brez njega minila! Kako si le to mislite?

O, Čemšenik! Dve uri stopaj iz Zagorja čez Vine, Zavine in Gamberk, pa si tam. Sv. Primož

Savica ob Bohinjskem jezeru.

zmotite, kakor se je pobič in trdil, da so to Rove — cerkvica sv. Duha.

In zopet naravnost, pa imate daleč na hribu štlambersko Jablano; sv. Križ časte v ondotni podružnici. Pod Jablano bi se videle Čolnišče, ko bi ne ležale prenikzo. Tam imajo sv. Nikolaja za soseskinega patrona. Pa Zupančičeva gostilna je tam, kjer so 13. julija rudarja Franceta Marna nekoliko preveč potipali. Nam Zagorjanom je Lojze, ki večkrat katero pove, že oznanil njegovo smrt in se nam je močni mož smilil, ker je moral umreti. Pa ni umrl in bo v kratkem okreval. Smili pa se nam vseeno, ker ga je bolelo, čeprav ni umrl. Takoj blizu te gostilne pa je bila šolarica Štefica Očepek doma, ki je ležala par tednov v naši izolirnici, pa je 18. julija umrla in so jo mrtvo prepeljali v Čolnišče, da jo v št. Lambertu pokopljejo.

Naprej na desno leži Sv. Gora — ali stoji — kakor hočete. Na vrhu je farna cerkvica Marije-rojene. Tam je vedno kaj turistov, tudi koča zanje je že, ki je last cerkve. Na drugem vrhu zgradi planinska podružnica novo. — In še eno cerkvico vidite — o, sv. Miklavž v Zabrezniku je to, že čemšeniška farna oblast.

Vse naokoli sama lepota in slikovitost — in vendar se zdi, da za take čudovite panorame, ki jih imamo doma, nimamo oči. Če gremo nazaj, nam še daleč po poti kliče »Z Bogom« čemšeniška vas v svojo Marijo, kateri bodo v kratkem cerkev popravili. In če se oglasi Sv. Planina, ta idilično lepa božja pot Marijinega imena in priljubljeno za točišče zagorskih, trboveljskih in drugih turistov. Sv. Lenart v Znojilah, Sv. Križ v Čebinah in Sv. Planina ter Sv. Neža v Bukovju nas od zadaj in od strani pozdravljajo, da nam zadnji trije v Zagorju zopet voščijo »dober večer«.

Toliko se vidi na tej poti, toliko romantike je v teh grapah, da bi človek kar hodil semkaj, se ustavljal in gledal, pa domače lepote spoznaval. Za dvajset ali trideset zemljepisnih ur je razgleda, zgodovinska tla kmečkih uporov — za cele partije zgodovine. Kar v naravi bi napravili šolo pod Gamberkom. Skoro za vse predmete — ne samo za botaniko, ki jo otroci, kadar smejo v to svojo bližnjo okolico na izlet, omeje samo na dve rastlini: na rdeče jagode in na borovnice.

Tako smo preiščevali na tej poti, pa se nam je zdelo bridko nespametno, da delajo, oziroma hočejo delati naši otroci dolge izlete z že-

Mrzli Studenec s Triglavom, kjer biva sedaj na oddihu minister za šume in rude dr. A. Korošec.

in Felicijan te še prej pozdravita tam v Jesenovem in ti pokažeta na Čemšeniško planino — izredno lepo razgledno točko. Čemšenik! Ko je gospod Matevž, sedanjí čemšeniški fajmošter, šel proti Čemšeniku, da tam nastopi službo, so mu stara mamica rekli, da je ta fara toliko v hribih, na občinske doklade, ki pa morajo biti toliko da se ravno voda odtče. — Pa se res, še precej hitro jo lahko pomakne navzdol. Kakor lastavčije gnezdo je pripet na pobočju hriba — in razgled na okrog! Človek mora biti navdušen za slovensko zemljo!

Stopite mimo cerkve v reber, pa boste videli izrezek iz raja — tako lep pogled (za stare noge ni raj, ker ni cest). Tam daleč na slenu hriba se vam beli hram sv. Jurija pod Kumom. Nova cerkev s starim stolpom — pa vendar lepa. Zadnji nedeljo so ji orgle na novo otvorili. Peljite oči dalje na Kum, pozdravite iz daljave sv. Nežo in sv. Jošta! Na severnem pobočju Kuma kraljuje gospod Janko in časti sv. Ano, dobovško farno patrono, ki vsa vesela odzdravlja svoji preblazeni hčerki, čemšeniški Mariji v nebo vzeti. Sv. Mihael na Završju se vam predstavi s svojim visokim stolpom, da ne boste, kakor zagorski študent, mislili, da so to Čebine — cerkev sv. Križa pod Sv. Planino. Na kumskem hribu ni Čebin — to je Završje s cerkvico sv. Mihaela. In še naprej pogledajte, pa vidite nad Trbovljami Retje — cerkvica na gričku. Še malo se obrnite, pa ste z očmi pri Sv. Urhu nad Zagorjem. Pa se nikar ne

leznico, celo po dva dni — ako pa ne morejo, so pa nad pametnimi ljudmi pritožbe in nad izgubo užitkov lamentacije po časopisih. Oči odpreti, okrog sebe pogledati, otrokom pokazati, razložiti, da ne bodo, ko odrastejo šoli, tujci v domači deželi. Gospoda, hic Rhodus, hic salta!

Takale so naša pota, naši izleti. Polni so solnca in zraka in lepote! Slovenija je vsa lepa. Naj se Gorenjci bahaja s svojo lepoto, mi pa pravimo, da je bila Peplčica tudi lepa, čeprav pozabljena.

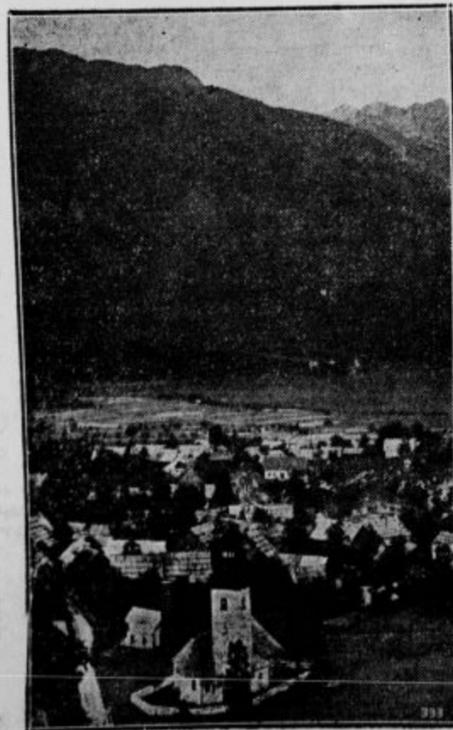
Ako bomo mogli vam katerikrat še kaj povedati, vam pa bomo. Če bo čas dopuščal, pojedemo sedaj 1. avgusta po tej poti še dalje v št. Gotard in naprej v Motnik in Spitalič in tisto dolino — pravim, ako bo čas in če bo g. Vinko zadovoljen. Takrat pa še kaj.

Domača slavnost po žetvi

zahleva dobro godbo v hiši. Vsak večer, ko pridete s polja ali z dela domov, hočete biti židane volje in imeti glazbo v razvedrilo. Dobre in poceni instrumente vam v ta namen lahko preskrbimo mi. Pišite nam na kratko in prejel boste neobvezno ponudbo in katalog.

MEINEL & HEROLD

Tvornica glasbenih instrumentov, prodajna podružnica Maribor št. 102-B

Stara Fužina - Bohinjsko jezero. Veliki Bogatin (2006 m).

Inž. J. Rataj:

Kmetijstvo na Dolenjskem

Ko pri Brežicah zapustiš slovensko pokrajino, se ti zdi, da se začena po vlakcu in kolodvorih vse bolj živahno, bolj pisano življenje. Nič več ne se dijo potniki po svojih kotih kupeja dremaje in zevaje, vsak sam zase. Čim dalje se peljemo od Zagreba proti Brodu, Belgradu, tem živahnejše postaja. Tu se poje, govori vse navprek, dialogi se vsi sijo čez cel kupe, poleg, nasproti tebi zavzamejo mesta Crnogorec, Dalmatince, Bosanac, ki ti v juljski vročini sedi v največjem dremu v treh kočuh, samo, da bi v Belgradu pri izstopu katerega od teh ne pozabil v vozu.

Ravno v to pisano vrvenje vpleteno ponujanje raznih tipičnih živil doletne pokrajine, koder ravno vlak beži, ti ravno vabi pred oči naše kranjske, slovenske premire, preselidne prilike. Na postajah, v vozu med vožnjo se ti tam ponuja voda, limonada, sladoled in najrazličnejše sadje, po letnih dobah, tako da za zdravo sadno okrepčilo nisi nikdar v zadregi. Pri nas vsega tega ni. Če hočeš med potjo jabolko jesti, ga moraš seboj vzeti. Z sadjem vseh vrst so bogato založeni tudi trgi v Zemunu, v Belgradu, tako, da se naš trg z onimi doli niti od daleč ne more primerjati. Pri nas kile, tam doli ceniti. Nepregledne vrste pisanih kmetov in kmetič stoji v Belgradu na številnih tržnicah za svojimi velikimi košarami najrazličnejših sadežev po letnih dobah. Ceste okoli teh tržišč so na daleč matrpance z celimi parki velikih kmečkih vozov, ki desetine, večkrat celo sto kilometrov daleč pripeljejo razno sadje na trg v Belgrad. In kako se vse to kupuje: črešnje, marelice, breskve, hruške, slive, jabolka, vse na veliko. In vse to prekupci, gospodinje. Vedno pripravljene nosači imajo z dostavo takih »engros« partij sadja skozi celo poletje najboljši posel in zaslužek.

Sadjarstvo

In pri nas? Gre vse v malem. Kdaj je še kdo videl voz jabolk v Ljubljani na trgu. In vsaj glede jabolk bi se mogli meriti s Srbijo. Če pa hočeš jeseni dobiti malo večjo množino jabolk in morda malo ceneje, jih moraš že po mlekarici posebej naročiti. Če pa nimaš mlekarice, jih moraš iti sam iskat na kmete. Da se pri nas razmeroma malo in mnogo premalo sadja konsumira, ni samo vzrok premala produkcija večina vrst sadja, tudi pomanjkanje trgovskega duha pri naših kmetovalcih, je temu vzrok. Dokaz temu so jabolka, katerih edino se pri nas pač brezdvomno več pridelava, kakor v Srbiji. Kljub temu Belgrajčan uporabi povprečno več jabolk, kakor Ljubljančan in srbski kmet dobi za jabolka več denarja, kakor naš slovenski kmet. To pa vse zato, ker vnovči ves svoj pridelek na kateremkoli sadju in se zato tudi zelo potruji. Konsumentu gre na roko. Pripelje mu sadje v velikih množinah v Belgrad. Naši ljudje pa mesto, da bi napregli voz in peljali sadje v Ljubljano na trg, čakajo, da pride kupec na dom. Kupec pride, včasih pa tudi ne pride, plača ceno, da se komaj splača sadje obrati, mesto, da bi v Ljubljani dosegel več ali manj zmerno nadrobno ceno.

Vendar pa so zelo minijaturnemu stanju našega sadnega trga, zlasti, kar se tiče boljših, dragocnejših sadnih vrst, kakor so črešnje, marelice, breskve, grozdje itd., v glavnem vzrok naše produkcijske razmere. Kar nam naš trg nudi v teh vrstah sadja, je v veliki večini k nam dovoženo iz naših južnejših pokrajin, Banata, Dalmacije, Srbije. Naša domača produkcija tu skoro ne pride v poštev.

In tu se zopet spomnim nam najbližnje Dolenjske. Ali ne bi te široke vrzeli v naši sadni proizvodnji, tega manka našega sadnega trga, če ne v polni, pa saj v precejšnji meri mogla izpolniti ona. Tožimo o slabih časih, o kmetijski krizi. Zakaj se včasih nekoliko ne ozremo po naših trgih in pogledamo, kaj ljudje hočejo imeti in najraje kupujejo. Rezultati takih poizvedovalnih ogledov bi morali služiti kot smernice našega nadaljnjega intenzivnejšega proizvodnje.

Gojitev črešenj

Poglejmo črešnjev trg: Obilo robe, dobre pa slabe. Na prvi pogled se vidi, da so drobne, neenakomerne, debelokošene, večinoma tudi slabo obrabne in spravljene črešnje domaćega proizvoda, več-

noma iz bližnje okolice, debele enakomerne, sortirane in dobro shranjene pa dovožene iz Hercegovine. Banata itd. Lepe, debele, sortirane so se prodajale skozi celo črešnjev dobo po 10 Din, redkokdaj pod 10 Din, večkrat pa čez 10 Din za kg. Domače v označeni kakovosti seveda niso šle nikdar čez 6 Din. Dobim pa pri branjevki tudi manjšo partijo najlepših črešenj, v nobenem oziru slabših, kakor zraven razložene, uvožene, le izvanredna svežost jih je izdajala, da jim ni bilo treba delati dolge poti iz Hercegovine. Na vljudno vprašanje po provenijenci, dobim vljuden odgovor: Zna naša vinska gorica Primskovo na Dolenjskem. Jasno, da ta mala partija tudi v ceni ni zaostajala za uvoženimi partijami. Ali ne bi mogla zrasti tam, kjer je zrastle ta mala množina, celi kvintali, celi vagoni taci črešenj. In se ne bi-li moglo pridelati jednake kakovosti po cele vagonne po vseh ostalih dolenjskih vinskih goricah. In ne bi dopuščal rentabilitetni račun tako pri kmetovalcu, kakor pri detajlnem prodajalcu nekoliko nižje cene za ta ljudski sad, kakor so današnje luksuzne cene 10, 12 Din. In koliko bi to vplivalo na konsum tega dobrega in zdravega sadu. Potem bi tudi v Ljubljani vsak dan mogli dohajati na trg polni vozovi, in vse bi se prodalo. Debelokošene drobiže se seveda vsakdo takoj naveliča, če je tudi nekoliko cenejši.

S svojo propagando za gojitev plemenitih črešenj na Dolenjskem, ne izključujem pa tudi primeruih delov Gorenjske, pa ne zasledujem kakega zlobnega namena, da bi se z gojitvijo boljših črešenj pri nas onemogočil nadaljnji dovoz črešenj iz naših južnih pokrajin. Z zgodnjimi črešnjami bodo naši južnjaki slej ko prej obvladali tudi naše trge in nam bodo vedno dobrodošli. Se-le, ko pri njih glavna sezona mine, nastopi naša glavna trgatav. In ne izključujem možnosti, da bodo celo naši južni trgi radi sprejeli naše poznejše črešnje, kakor se mi vedno veselimo njihovih zgodnjih. Tako n. pr. že sedaj gredo črešnje pri svoji še daleč ne prvovrstni kakovosti v precejšnji meri iz novomeške okolice (Brunsice i. dr.) na Sušak. Doba črešenj, ki se je vsakdo veselil, bi se s tako kombinacijo samo podaljšala. Prvovrstne črešnje, ki so zmogne daljšega prevoza, pa morejo vedno računati tudi na sigurne odjemalce v inozemstvu.

In rentabilitetni račun pri gojitvi črešenj. Naravnost kolosalen! Jasno je sicer, da dobra plemenita črešnja zahteva tudi dobre nege, ne tako, kot naše današnje črešnje, ki se jih spomni kmetovalec samo takrat, kadar sad dozori in jih gre obirati. Ta nega in skrb pa ne predstavlja niti malega dela skrbi in stroškov, dela in tudi rizika, ki jih zahtevajo vinogradi. Med tem pa, ko je vinogradnik lahko zadovoljen, če vnovči pridelek na grozdju, vpoštevši vse odpadke na tropinah, drožeh, stolnem kalu vina, nepotrebnem pitju, dokler vina ne prodaja itd. po 2 Din za kg, sme pri-dobrih črešnjah s sigurnostjo vedno računati na 4-5 Din. Nič ni torej čudno, če našim v Srbiji ob Donavi na cele plantaze črešenj. Posetniki teh plantaz pa so bogati ljudje.

In marelice: sad še bolj plemenit in dragocen, kakor črešnja. Na ceni se to tudi vidi. Prve vedno po 20-24 Din, na višku sezone padejo sicer na 10, ali kmalu se zopet dvignejo na 14, 15 Din za kg. kg. Tem cenam odgovarja tudi konsum tega plemenitega sadeža v obeh navedenih mestih. Pri ljubljanskih cenah si ga morejo privoščiti le petičnejši sloji. In vendar je sad tako v svežem stanju, kakor v raznih oblikah v gospodinjstvu toliko priljubljen. In zakaj je tako visoka razlika v Ljubljani in Belgradu. Sadež se pač tam in v okolici proizvajava, v Ljubljano pa ga je treba dovažati iz Dalmacije, Banata itd. Uspešna kultura marelic pač zahteva nekoliko toplejše klime, zahteva vinsko klimo. In tako imamo na Dolenjskem, v neposredni bližini Ljubljane. In zakaj se marelice, ki se v Ljubljani tako drago plačujejo, tam doli ne gojijo. Vprašanje rešimo z enostavnim protivprašanjem: Zakaj se tam doli ne gojijo plemenite črešnje, ki se v Ljubljani in tudi povsod drugod tudi dobro plačujejo. Manjka našim ljudem trgovske verziranosti, ki je danes tudi v kmetijski proizvodnji nujno potrebna. Po analogiji Vodnikovih besed bi mogli reči: Kranjc, zemlja ti je dana, sonce ti je dana, ampak odprti oči, potem delaj!

vršina se je od 1924 na 1928 povečala od 3000 na 12.000 ha. Od celokupnega pridelka je bilo obrabnih le 30%, ker so stroški za pridelok, ki so bili povečani radi hmeljskih škodljivcev, bili večji, kakor dosežena cena. Samo v Vojvodini je ostalo 60.000 stotov neobranega hmelja. Za savinjsko dolino navaja poročilo, da so bile cene v začetku 750 do 800 Din za 50 kg. Nato pa so nazadovale na 100 do 150 Din. V Bački so bile začetne cene 300 do 350 Din za 50 kg, nato pa so nazadovale na 100 do 150 Din. Producerski stroški so znašali v Vojvodini za 50 kg 1000 Din, v Sloveniji pa celo 1500 Din. Zato je jugoslovansko narodno gospodarstvo utrpelo ogromno škodo. Nadalje se je s hmeljem obdelana površina zmanjšala v Jugoslaviji od 12 tisoč ha v l. 1928 na 3800 ha letos. Vse ostale naprave na 12.000 ha so zaenkrat brez vrednosti. Edino, kar so mogli hmeljarji narediti, je bil prehod k drugim, donosnejšim kulturam.

Lanska svetovna letina hmelja

Znana nürnberška tvrdka Johann & Söhne, ki ima sedež tudi v Zaticu, objavlja svoje letno poročilo o lanski hmeljski kampanji.

Svetovna produkcija piva je lani znašala 185,2 milj. hl, leta 1928 pa 186,6 milj. hl.

Na celim svetu je bilo kultiviranih s hmeljem 78.750 ha in je znašal pridelok na ha 21 stotov. Skupno cenijo svet. produkcijo na 1.685.500 stotov. Producerski cenijo cenijo cenijo na 48.000 stotov, to je na 3000 ha po 16 stotov, vojvodinsko produkcijo pa ceni na 35.000 stotov, to je na 7.000 ha po 5 stotov. Skupno produkcijo v celi državi torej cenijo na 83.000 stotov.

Glede Jugoslavije ugotavlja poročilo, da je ta dežela doživela katastrofo izrednega obsega v zgodovini hmeljarstva. S hmeljem kultivirana po-

Na solncu
in ob morju.
varujejo nežno kožo
Elida kreme.

Pred solnčanjem, kopanjem in spanjem-Elida Creme de chaque heure!

Po kopelji in vsak čas podnevi Elida Creme de chaque heure.

ELIDA

Letošnje stanje hmeljskih nasadov v Zaticu je srednje. Splošno računajo, bo letošnji pridelok za 20 do 30% nižji kakor lani. Glede kvalitete pa poročila Saazer Heften- und Brauer Zeitung, da bo letos Zatec dobavil normalno raščeno rastlino, pa kvaliteto na višini stoječ pridelok. Površina je bila reducirana radi lanskih slabih cen na 14% in znaša sedaj samo 11.669 ha. Pripominjamo, da je lani znašal pridelok na 13.195 ha približno 186 tisoč stotov.

V Deutsches Volksblattu za čitamo članek g. Vinka Babiča o položaju hmeljarstva. Iz tega poročila posnemamo, da je letos s hmeljem obdelana površina v Sloveniji 2.400 ha, lani 3000 ha, v Vojvodini pa 3200 ha, leta 1929 pa 7100 ha. Donos je bil v Vojvodini lani 44.000 stotov, leta 1928 pa 80.000 stotov, v Sloveniji 54.000 stotov, kakor v letu 1928. Pri svetovni letini en. 1,7 milj. stotov znaša potreba letno ca. 1,2 milj. stotov.

Tudi drugod se vrše velike redukcije. Tako znaša minus v Nemčiji 15%, v Češkoslovaški 10%, v Sloveniji 30%, v Bački 67%, v Franciji 25%, v Belgiji 18%, na Poljskem 23%, v Angliji 15%, v Uniji 33% in v drugih malih državah 20%.

Izkaz o stanju Narodne banke z dne 22. julija 1930 (vse v mil. dinarjev, v oklepajih razlika napram izkazu z dne 15. julija). A k t i v a : kovinska podlaga 332,1 (+ 8,9), tečajna razlika 1.224,5 (+ 107,5), posojila: menična 1.159,6, lombardna 224,9 skupaj 1.384,6 (- 17,3), račun začasne zamenjave 153,9 (- 2,0); pas i v a : bankovci v obtoku 5.085,5 (- 75,6), račun začasne zamenjave 153,9 (- 2,0), drž. terjatve 300,8 (+ 141,4), obveznosti: žiro 1.157,5, razni računi 198,1, skupaj 1.355,7 (+ 33,3); ostale postavke neizpremenjene.

Banka za mednarodne obračune. Na zadnji seji upravnega odbora Banke za mednarodne obračune je bilo sklenjeno, da banka v naželo prevzame vlogo poverjenika za mednarodne dolgove, ki bi bili v zvezi z reševanjem vprašanja vzvodnih reparacij. Prihodnja seja bo 13. oktobra in bodo razpravljali o stabilizaciji portugalske in jugoslovanske valute. Za predstavnika Romunije v upravnem svetu je imenovan ravnatelj romunske Narodne banke Zaneanu, ki bo zastopal na podlagi sporazuma vlad celo Malo antanto.

Gospodarski adesar za celo državo. V zavodu za pospeševanje naše zunanje trgovine se je vršila konferenca naših zbornic glede izdaje enotnega adresarja industrije, trgovine, obrtnih in drugih podjetij.

Borza

Dne 26. julija.

DENAR

Devizni promet je bil ta teden prav živahen: znašal je 22,5 mil. dinarjev v primeri z 18,7, 19,9, 24,8 in 21,7 mil. v prejšnjih tednih. Tečajji so bili na koncu tedna slabšiji kakor v začetku, le Pariz se je uvrstil v sredo in četrtak je bil izredno znaten promet v devizi Newyork, v ponedeljek in petek pa v devizi London. Kakor običajno je pri znatnejših kompenzacijah Narodna banka krila vse popravševanje.

Curih, Belgrad 9.125, Amst. 207.05, Atene 6.675, Berlin 122,88, Bruselj 71.95, Budimpešta 90.215, Bukarešta 3.06, Carigrad 2.44, Dunaj 72.71, London 25.0425, Madrid 59.—, Newyork 51.55, Pariz 23.245, Praga 15.23, Sofija 3.785, Trst 26.955, Kopenhagen 137,85, Varšava 57,70, Stockholm 138,35, Oslo 137,85, Helsingfors 129,5.

Da je bil ta teden posebno znaten promet v devizi Newyork, je pripisovati dejstvu, da je bil ta teden prav velik promet v dolarskih papirjih. Tako cenijo, da je znašal promet v dolarskih papirjih v prvih štirih dneh v Zagrebu nad 300.000 dolarjev. Ze sedaj lahko cenimo, da se nahaja v naši državi za 5 milijonov dolarjev naših dolarskih obveznic. Na belgrajski borzi je znašal promet v dolarskih papirjih celo 11,8 mil. dolarjev.

Slabši kakor v dolarskih papirjih je bil promet v vojni škodi, čeprav je tudi tečaj vojne škode radi intervencij napredoval. Ostali državni papirji so bili neizpremenjeni. Tržišče delnic je ostalo v glavnem neizpremenjeno. Promet je bil v delnicah majheu. Edino v delnicah Narodne banke je bil promet znatnejši.

VREDNOSTNI PAPIRI

Naši državni papirji v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 83,50-87,25. — Newyork: 8% Bler. pos. 96,50-97,50; 7% Bler. pos. 86,75-87; 7% pos. Drž. hip. banke 85-85,75.

Žitni trg

V preteklem tednu se je položaj na našem žitnem trgu znatno izboljšal. Zlasti je bil močan dvig cene za koruzo. Vesti o stanju nove koruze, na katere čakajo trgovci z razumljivo napetostjo, nikakor niso povoljne. Dasi je mestoma dež osvežil in koristil, v splošnem vendar ni mogel popraviti škode, ki jo je ves junij trajajoča suša povzročila. V Sremu in v Slavoniji ter v južni Srbiji pa je stanje nove koruze vsekakor povoljnije kot v Bački, kjer smatrajo cenilec, da je žetev skoraj popolnoma uničena. Poleg tega važnega momenta tvori tudi prijazna tendenca za koruzo v Zedinjenih državah podlaga za hoso, v pravcu katere se razvija pri nas cena tega predmeta. Danes velja bačka in sremška koruza že 130 Din nakladalna postaja. — Nova pšenica, s katere kvaliteto so konsumenti izredno zadovoljni, se prav tako razvija v ceni navzgor. Gornjebačko blago velja danes 180 Din nakladalna postaja, a potisko se trguje že po 195. — Izvoz po vodni poti se vrši le v malem obsegu, le avstrijski trg nudi pri sedanjih cenah nekaj možnosti plačmana, češkoslovaški pa sploh ne pride kot kupec v poštev, ker mnogo bolje konvenira romunsko blago (katere pa nikakor ne doseže v kvalitativnem pogledu našega produkta). — Promet je kljub skrajno rezerviranem zadržanju producentov in prodajalcev precejšen za domačo porabo, zlasti gornjebački mlinci se zalagajo z blagom in mnogi kupci so se z ozirom na splošni položaj odločili za nakupovanje na termin. — Oves se trguje v malem obsegu, ker ga silno primanjkuje, cena je spet višja: bačko blago velja 165 do 170 nakladalna postaja. Tudi krmilni ječmen velja že 115 do 120 v Bački. — Pšenična moka nišla iz nove pšenice, srednje dobre bačke znamke, velja 325 do 330 nakladalna postaja.

Pri nas računajo na pridelok 20 milj. stotov pšenice v primeri s 26 milj. lani. Mesto lanskega izvoza 6 milj. stotov je računati samo na 2 mil.

Madjarska je pridelala 17 do 18 mil. (1929 20), Romunija 20 do 22 (1929 25), Bolgarija nekaj več, Avstrija, Češkoslovaška, Nemčija in Poljska nekaj manj, Italija 50 (70), Francija 90 (110), severno-ameriška Unija 808 mil. bušlov (1929 838), Kanada 80 mil. stotov. Računati je, da bodo letos znašale uvozne potrebe v milijonih stotov: Belgija 10, Anglija 60, Nemčija 20, Italija 30, severne države 5, CSR 5, Grčija 4, Svica 4, Francija 20, ostale 12, skupaj 170 milj. stotov, Jugoslavija, Romunija, Madjarska in Bolgarija pa bodo izvozile ca. 10 do 15 milijonov stotov, ostalo bo Evropa uvozila iz Amerike in Avstralije.

Budimpešta. Tendenca trdna, promet živahen. Pšenica: okt. 19,92, 20,04, 19,96-19,97; mare: 21,05, 21,78, 21,66-21,67; maj: 22,30. — Rž: okt.: 12,08, 13,15, 13,12-13,15; mare: 14,25, 14,47, 14,43 do 14,45. — Koruza: jul.: 16,70; avg.: 16,28, 16,50, 16,50-16,51; avg. 13,80.

Novi Sad. Pšenica neizpr.: rž 120-125; koruza bačka 122½-127½, bačka ladja Dunav 1,25 do 127½, sr. avg. 127½-130, ban. ladja Dunav 1,25 do 127½, ban. 120-122½; moka: neizpr.: otrobi: bački, sr. ban. 87½-92½. Tendenca mirna. — Promet: pšenica 10, rž 1, ovsca 2, ječmen 4, koruza 69, moka 9, otrobi 2 vagona.

Vzorne naprave

so nastale, da se v laboratoriju iznajden ASPIRIN v velikem, tovarniško in sicer na higijensko brezhibni način izdeluje.

Tako je zajamčena ne samo higijenska izdelava, temveč tudi skrbni zavoj.

ASPIRIN
Jedinsivni na svetu.

30 let ASPIRIN

Tekme za seniorsko in juniorsko prvenstvo LNP

ASK Primorje vodi v plavanju seniorjev z razliko 45 točk pred Ilirijo. Ilirski juniorji zmagujejo v plavalnem prvenstvu. Juniorsko prvenstvo v skokih definitivno osvojila Ilirija. V waterpolo zmagala Ilirija I nad Primorjem II s 7 : 1

Včeraj dopoldne so se pričela tekmovanja za seniorsko in juniorsko prvenstvo LNP v plavanju, skokih in waterpolo igri. Tekem sta se udeležila v najjačji svoji postavi stara rivala ASK Primorje in SK Ilirija. Sobotni dopoldan je bil predvsem namenjen določitvi finalistov v posameznih disciplinah. Izredno veliko konkurentov, saj so se skoraj v vsaki disciplini morala vršiti po dva predtekmovanja, je dokaz, da oba naša vodilna kluba zelo skrbita za razvoj plavalnega sporta. Ze v predtekmovanjih so tekmovalci iznenadili z dobrimi rezultati. Seniorji so izboljšali včeraj dopoldne en, dočim so juniorji postavili kar dva nova podvezna rekorda. Senior Otruba (Ilirija) je v hrbtnem plavanju na 100 m dosegel čas 1:32,4 min., dočim je znašal stari podvezni rekord 1:38,4 min. Juniorja Vilfan in Sturm, oba od ASK Primorja pa sta izboljšala rekorde v prostem plavanju na 100 m ter prsem plavanju na 100 m. Vrstni red posameznih disciplin je bil spretno pripravljen, tako da se tekmovalci, ki so nastopali v več tekeh, niso mnogo utrudili.

Predtekmovanje: Juniorji 50 m prosto. V prvi skupini je bil prvi Vilfan (Primorje) v času 31,4 sek. Za finale so se kvalificirali še Fritsch (Ilirija), Lavrenčič (I.), in Maier (P.). V drugi skupini pa je zmagal Jandl (P.) v času 34 sek. Sledili so mu Kodre (L.), Lunder (P.) ter Zirovnik (I.). Iz vsake skupine prvi štirje pridejo v finale.

Ker je bilo tekmovalk za 50 m prosto le osem, pridejo vse v finale in se zato v predtekmovanje juniorji ni vršilo. Iz istega vzroka je tudi odpadlo predtekmovanje seniork na 100 m prosto in predtekmovanje juniork 100 m hrbtno.

Seniorji 100 m hrbtno - predtekmovanje. Prva skupina: 1. Payer (L.) 1:39,6 min.; 2. Bradač (I.), 3. Mihel (P.), 4. Seunig (I.). Druga skupina: 1. Otruba (I.) 1:32,4 min. (nov podvezni rekord), 2. Medved (I.), 3. Jesih (L.), 4. inž. Medved (P.).

Juniorji 100 m prosto - predtekmovanje. Prva skupina: 1. Vilfan (P.) 1:06,8 min. (nov podvezni rekord), 2. Tuma (P.), 3. Fritsch (I.), 4. Jamnik (L.). Druga skupina: 1. Lavrenčič (I.) 1:18,2 min., 2. Zirovnik (I.), 3. Maier (P.), 4. Kodre (L.).

Juniorke 100 m prosto - predtekmovanje. Prva skupina: 1. Lampret (I.) 1:35,3 min., 2. Felch (I.), 3. Bradač (L.), 4. Hock (P.). Druga skupina: 1. Wohlfart (I.) 1:41,3 min., 2. Prekuh (P.), 3. Jenko (I.), 4. Aplenc (P.).

Seniorji 200 m prsno - predtekmovanje. Prva skupina: 1. Grile (I.) 3:28 min., 2. Bradač (I.), 3. Kolar (P.), 4. Mikšič (P.). Druga skupina: 1. Volkar (I.) 3:32,6 min., 2. Ogrin (P.), 3. Liška (I.), 4. Justin (P.).

Juniorji 100 m prsno - predtekmovanje. Prva skupina: 1. Stegnar (I.) 1:37,5 min., 2. Dolence (P.), 3. Kurbas (P.), 4. Skrbineš (I.). Druga skupina: 1. Sturm (P.) 1:36,2 min., 2. Jamnik (I.), 3. Kukovec (P.), 4. Bervar (P.).

Juniorke 100 m prsno - predtekmovanje. Prva skupina: 1. Prekuh (P.) 1:42,3 min., 2. Kušej (I.), 3. Rojina (I.), 4. Klier (P.). Druga skupina:

1. Aplenc (P.) 1:48,6 min., 2. Wohlfart (I.), 3. Otruba (P.), 4. Sever (I.).

Seniorji 100 m prosto - predtekmovanje. Prva skupina: 1. Tuma (P.) 1:17,5 min., 2. Otruba (I.), 3. inž. Medved, 4. Jenko (I.). Druga skupina: 1. Gabršek (P.) 1:20,5 min., 2. Erbežnik (P.), 3. Payer (I.), 4. Lampret (I.).

Seniorke 400 m prosto - finale: 1. Ogrin (P.) 8:38,8 min., 2. Prekuh (P.) 8:42,8 min., 3. Jenko (P.). Primorje vodi z 31 točkami (seniorji).

Popoldne so bile programne točke vse bolj zanimive, vsled česar je bilo tudi mnogo gledalcev. V nekaterih disciplinah so bile borbe do zadnje sekunde negotove. V vsaki disciplini se je upoštevalo pri računanju točk prvih šest tekmovalcev.

Juniorji 50 m prosto - finale: 1. Vilfan (P.) 28,9 sek. (bolje od podveznega rekorda), 2. Lavrenčič (I.) 32,4 sek., 3. Fritsch (I.). — Ilirija 16, Primorje 16 točk (juniorji).

Juniorke 50 m prosto - finale: 1. Lampret (I.) 38,4 sek., 2. Bradač (I.) 40,2 sek., 3. Jenko (I.). Ilirija 47, Primorje 17 točk (juniorji).

Seniorji 100 m hrbtno - finale: 1. Medved (I.) 1:31,8 min., 2. Otruba (I.), 3. Payer (I.). Ilirija 29, Primorje 34 točk (seniorji).

Seniorke 200 m prsno - finale: 1. Prekuh (P.) 4:00,3 min., 2. Ogrin (P.), 3. Jenko (P.). Primorje 63, Ilirija 32 točk (seniorji).

Juniorke 100 m prsno - finale: 1. Prekuh (P.) 1:41,2 min., 2. Wohlfart (I.) 1:43,2 min., 3. Kušej (I.). Ilirija 63, Primorje 33 točk (juniorji).

Juniorji 100 m hrbtno - finale: 1. Vilfan (P.) 1:41,2 min. (boljše od podveznega rekorda), 2. Zirovnik (I.) 1:24,8 min.; 3. Lavrenčič (I.). Ilirija 78, Primorje 50 točk (juniorji).

Seniorke 4 krat 100 m prosto - finale: 1. Primorje I (Spinčič, Klier, Ogrin, Prekuh) 7:55 minut.; 2. Primorje II 8:15,9 min.; 3. Ilirija I 9:21,5 min. Primorje 105, Ilirija 42 točk (seniorji).

Seniorji 4 krat 200 m prosto - finale: 1. Ilirija I (Otruba, Jesih, Turšek, Jenko) 12:14,5 min.; 2. Primorje I 12:56,2 min.; 3. Ilirija II, Primorje 127, Ilirija 84 točk (seniorji).

Juniorke - skoki: 1. Dovč (I.) 53,20 točk; 2. Wohlfart (I.) 52,76; 3. Hock (P.) 50,90 točk.

Juniorji - skoki: 1. Zicherl (I.) 56,40 točk; 2. Polak (I.) 46,56 točk; 3. Živec (P.) 54,44 točk. — Končno si osvoji s tem Ilirija juniorsko prvenstvo v skokih v razmerju 47 : 10 točkam.

Kot zadnja točka sobotnega programa je bila waterpolo tekma med Ilirijo I ter Primorjem II. Tekma je končala s sigurno zmago Ilirije, ki je porazila nasprotnika s 7 : 1 (2 : 1). Sodil je g. Esapović iz Zagreba. Ilirsko moštvo je pokazalo prav lepo in koristno igro, ki je rodila zaslužen uspeh. Odlikoval se je posebno Otruba ter Jenko, ki pa je večkrat pošiljal žogo iz prevelike daljave na gol. Primorsko moštvo pa je imelo v vratarju prvovrstno moč.

Danes se tekme nadaljujejo. Program je prvovrsten.

Specialist za pljučne bolezni in tuberkulozo

DR. FRANCE DEBEVEC

bo v času od 29. julija do 19. avgusta ordiniral le 5. avgusta od 10—12.

„LEO“ OVRATNIKI

še vedno na razpolago v modni trgovini J. Podkrajšek, Ljubljana, Cevjarska ul. 2.

kestra. 19.35 Pevski koncert. — 20.00 Violinski koncert. 20.30 Klavirski koncert. 21.00 Kabaretna ura.

Torek, 29. julija:

Belgrad: 12.45 Koncert radio kvarteta. 19.30 Narodne pesmi v spremstvu gusle. 20.00 Vokalni in instrumentalni koncert. 20.15 Koncert radio kvarteta. — **Budapest:** 11.15 Koncert orkestra. 15.30 Mladinska ura. 17.30 Popoldanski koncert vojaške godbe. 19.30 »Tosca«, opera, nato koncert ciganskega orkestra. — **Dunaj:** 11.00 Koncert. 13.00 Plošče. 15.30 Popoldanski koncert. 18.00 Oko mikroskopa. Predavanje. 20.05 »Stari Dunaj«, opereta. — **Milan:** 16.35 Mladinska ura. 17.00 Plošče. — 19.30 Večerni koncert. 20.40 Koncert komornega orkestra. 21.10 Pester simfonični koncert, nato koncert jazz-orkestra. — **Praga:** 20.00 Slovaške narodne pesmi. 20.30 Klavirski koncert. 21.00 Ljudski koncert. — **Langenberg:** 17.30 Vokalni instrumentalni koncert. 20.10 Večerna glasba. 21.00 »Komorni pevci«. Tri scene. — **Rim:** 17.30 Koncert orkestra. 21.02 Pestr koncert in komedija. — **Berlin:** 19.00 Zabavna glasba. 21.00 Koncert komorne glasbe. — **Katovice:** 16.20 Plošče. 18.00 Popoldanski koncert solistov. 20.00 »Manon«, opera. — **Toulouse:** 19.00 Koncert orkestra. 19.40 Pestra glasba. 20.15 Pesmi. 21.00 Večerni koncert orkestra. — **M. Ostrava:** 20.00 Violinski koncert. 20.30 Recitacije. — 21.00 Večerni koncert orkestra. zmerne, da jih prebivalstvo zamore prenašati. Vso davščino od prenočišč izroča zaenkrat županstvo

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za duhovnike bodo v Domu od 4. do 8. avgusta. Ker je še prostora, prosimo pravočasne priglasitve. — Vodstvo Doma.

Dobi se v »Jugoslovanski knjigarnici« v Ljubljani. HANKA, spisal A. Marby, Ljudske knjižnice 24. zvezek. — V »Hanki« imamo Slovenci edini roman, ki nas vpelje v življenje malega lužiško-srbskega plemena, ki ves obdan od mogočnega nemškega naroda, ohranja svoj jezik in svoje šege. Broš. 22. vez. 30 Din.

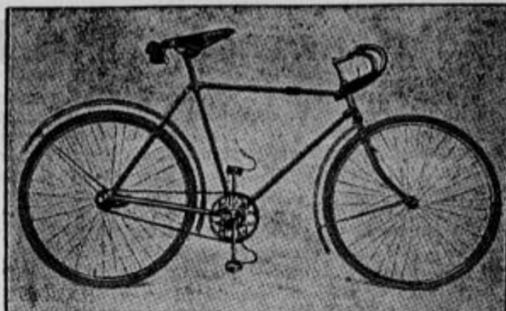
PUCH

novi modeli!

Dobe se po solidni ceni tudi na obroke le pri tvrdki

Ign. Vok. Ljubljana

Zastopniki se sprejmejo.

KRASNE TLAKOVE

za veže, cerkve izdeluje in poklada Cementarna Gostinčar, Pečata, pošta Dol pri Ljubljani.

Pridobivajte novih naročnikov!

Razpis

Pri zvoniku župne cerkve v Loškem potoku se oddajo tesarska dela za napravo novega strešnega tramova. Potrebni les da stavbinski odbor. Delo je proračunjeno na ca. 14.000 Din.

Ravno tam se oddajo kleparska dela: kritje na novo vsega zvonika s pločevino in napravo strelovođa. Dalje 3kratno barvanje plačevinaste strehe na župnišču. Kleparska dela so proračunjena na 29.000 Din.

Ponudniki naj se zglase pismeno ali osebno pri župnem uradu v Loškem potoku do 3. avgusta 1930.

Župni urad v Loškem potoku.

Zahvala

Vsem enim, ki so mi stali v teh težkih dneh ob strani, vsem enim dragim sosedom in prijateljem, ki so mi skušali lajšati mojo veliko bol, ki so izražali v tako velikem številu svoje sožalje, vsem enim, ki so darovali toliko cvetja in spremili v tako častnem številu na zadnji poti mojega dobrega soproga, gospoda

Josipa Podboja

izrekam najiskrenejšo zahvalo. Posebno veliko zahvalo sem pa dolžna prečastitemu g. župniku in prijatelju Lovšinu za njegove obiske, polne tolažbe in za v srca segajoči govor ob odprtem grobu.

Vsem in vsakemu posebej: hvala še enkrat!

Planina pri Rakeku, dne 26. julija 1930.

Ivanka Podboj roj. Kovšca.

ZAHVALA

Za mnogoštevilne izraze iskrenega sočutja, ki so nam došli ob prerani in nenadomestljivi izgubi našega ljubljenelega soproga, preskrbnega očeta in starega očeta, dragega brata, tasta, strica in svaka, gospoda

JUREJA ŠTERKA

trgovca in posestnika na Vinici

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Čut dolžnosti nas veže posebej se zahvaliti prečastiti duhovščini za obiske med boleznijo in za častno spremstvo pri pogrebu, g. dr. Küsslu za veliko skrb in požrtvovalno nego, ki jo je izkazoval pokojniku do njegove zadnje ure, vsem darovalcem prekrasnega cvetja in vencev, občinskemu odboru na Vinici, požarunima društvoma z Vinice in Črnomlja, dalje vsem zastopnikom raznih uradov, korporacij in društev, sosedom in sovaščanom, ki so se v tako častnem številu udeležili pogreba blagopojnika.

Dalje naj blagovolijo sprejeti našo globoko občuteno zahvalo gg. pevci iz Črnomlja za prelepe žalostinke ter gg. govorniki, ki so se ob odprtem grobu tako iskreno poslovlili od našega dragega pokojnika in nam s tem v najtežjih trenutkih lajšali našo bol.

Končno naj se zahvalimo še dolgoletnemu in požrtvovalnemu hišnemu prijatelju in kumu, gospodu Franu Lovšinu za vse, kar je v teh težkih dneh storil za nas, vsem mnogobrojnim pokojnikovim prijateljem in znancem, ki so od blizu in daleč prihiteli izkazati zadnjo čast svojemu prijatelju.

Se enkrat vsem naša najiskrenejša zahvala!

Vinica, dne 25. julija 1930.

Globoko žalujoči ostali.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Nedelja, 27. julija: 9.30 Prenos cerkvene glasbe. — 10.00 Versko predavanje, p. dr. Gvido Rant. — 10.20 Krošl Jože: Kmetijsko nadaljevalno šolstvo pri nas in drugod. — 11.00 Koncert radio orkestra. — 12.15 Tedenski pregled. — 15.00 Plošče. — 15.30 Nušič: »Navaden človek«, veseloigra (St. Jakobski gled. oder). — 16.30 Plesna glasba. — 20.00 Trnovski pevski kvartet. — 20.45 Prenos z Bleda (Erich Herse Jazz-orkester). — 22.00 Časovna napoved in poročila. — 22.15 KPoncert radio orkestra.

Ponedeljek, 28. julija: 12.30 Plošče. — 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 18.30 Koncert radio orkestra. — 19.30 Dr. Fr. Veber: Die Erkenntnistheorie des hl. Augustinus und Thomas von Aquino, predavanje in nemščini. — 20.00 Prenos z Dunaja.

Torek, 29. julija: 12.30 Plošče. — 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. — 13.30 Iz današnjih dnevnikov. — 18.30 Koncert radio orkestra. — 19.30 Prof. Kolar: Prosveta v Sokolstvu. — 20.00 Prenos iz Zagreba. 22.00 Časovna napoved in poročila. — 22.15 Prenos z Bleda (Erich Herse Jazz-orkester).

Drugi programi:

Ponedeljek, 28. julija.

Belgrad: 12.45 Koncert radio kvarteta. 19.30 Narodne pesmi. 20.00 Koncert radio kvarteta. 21.00 Narodna glasba (harmonika in klarinet). 22.15 Lahka glasba. — **Budapest:** 9.15 Koncert orkestra. 12.05 Koncert orkestra. 17.30 Plošče. 19.45 Pevski in klavirski koncert. 21.10 Večerni koncert vojaške godbe. — **Dunaj:** 15.20 Popoldanski koncert. 20.05 Pevski koncert. 20.35 Koncert filharmoničnega orkestra; nato plesna glasba. — **Milan:** 16.35 Mladinska ura. 17.00 Plošče. 19.30 Večerni koncert. 20.40 »La nave rossa«, opera, nato zabavni koncert. — **Praga:** 19.35 Pevski koncert. 20.00 Violinski koncert. 20.30 Klavirski koncert. 21.00 Kabaretna ura. — **Langenberg:** 17.30 Večerni koncert. 20.00 Večerna glasba. 21.00 Koncert okteta. 22.15 Lahka glasba. — **Rim:** 17.30 Koncert orkestra. 21.02 Večerni koncert zabavne glasbe. — **Berlin:** 18.30 Arije in pesmi. 19.15 Cello-sol. 20.00 Koncert orkestra, nato plesna glasba. — **Katovice:** 16.35 Plošče. 18.00 Popoldanski koncert orkestra. 20.05 Malo glasbe. 20.15 Zabavni koncert. 23.00 Plesna glasba. — **Toulouse:** 18.25 Pesmi. 19.00 Koncert orkestra. 19.40 Pestra glasba. 20.05 Koncert orkestra. — **M. Ostrava:** 17.00 Koncert or-

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prečernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut borzne naročila, predumi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safe-depositi itd. itd.

Brzjavke: Kredit Ljubljana
Tel. 2040, 2457, 2548; Interurban 2706, 2806

Mali oglasi

Vsaka beseda 50 par ali prostor drobne vrstice 150 Din. Najmanjši znesek 5 Din. Oglasi nad 9 vrstic se računajo višje. Za oglase strogo trgovskega in reklamnega značaja vsaka vrstica 2 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 2 Din. Vsak oglas treba plačati pri naročilu. Na pismena vprašanja odgovarjamo le, če je priložena znamka. Čekovni račun Ljubljana 10.349. Telefon števil. 2328.

Službe iscejo

Cerkovnik

želi službo premeniti, starost srednjih let, ne- oženjen in z dobrim spričevalom, abstinent, nekadilec, vajen je voditi večje gospodarstvo, vinarstvo, gradinarstvo in sadjarstvo. Nastop službe s 1. ali 15. novembrom. Cenjene dopise poslati na upravo lista pod »Priden in pošten« št. 8068.

Trgovski pomočnik

mlad, zmožen voditi podružnico, ki zna tudi šofirati, želi v svrhu nadaljnje izobrazbe sedanje mesto premeniti. Naslov pove podružnica »Slovenca« Jesenice.

Prodajalka

izurjena v trgovini z mešanim blagom, bi rada premenila mesto kjerkoli. Pomagal bi tudi pri gospodinjstvu. Ponudbe na oglasni oddelček »Slov.« pod »Prodajalka« 8360.

Trgovski pomočnik

dobro izvežban v špecerijski in železninski stroki išče mesta. Cenj. ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vesten 1910«.

Gospodinja

kuharica, vajena vseh gospodinskih del, ima večje dohode, ki je bila zaposlena v tem poslu več let v župnišču, želi službo v kakem župnišču na štajerskem. — Naslov pove uprava pod 8415.

Trgovski pomočnik

izučeni mešane stroke, absolvent trgovskega tečaja, želi premeniti službo. Ponudbe na oglasni oddelček »Slovenca« pod »Mlajša moč« št. 8355.

Za hišnika

gre zakonski par brez otrok. Cenj. ponudbe na upravo pod »Hišnik«.

Prodajalka

želi mesta kjerkoli. Pomaga tudi pri gospodinjstvu. Ponudbe na upravo pod »Prodajalka« št. 8499.

Službo dobe

Učenec

boljših staršev z dobrimi spričevali sprejme špecerijska veletrgovina. - M. Spreitzer, Ljubljana.

Bono

iščem za vzgojo otroka v starosti 2 let brez matere, ki se razume tudi na gospodinjstvo. Reflektantinja mora biti popolnoma zdrava in lepega vedenja v starosti 25-35 let, najraje Slovenka. V ponudbi naj kratko opiše svoje življenje in s čim se je bavila doslej. Priloži naj tudi sliko in naznani zahteve glede plače. Ponudbe brez slike se ne vpoštevajo. - Ilija D. Veljkovič, Mol, Bačka.

Učenca in učenko

sprejemem v trgovino z mešanim blagom. Hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj ali v začetku šolskega leta. A. Pičnik, trg., Laze p. Šmartno v Tuhinju.

Išče se vajenca

za čevljarstvo obrt v starosti 14-15 let, močne postavne in dobrih staršev. - Josko Poljanec, čevljar, Ljubno št. 65, p. Podnart, Gorenjsko.

Še nekaj zastopnikov

sprejememo za prodajo silvalnih strojev, koles, gramofonov itd. »Centra«, Ljubljana, poštni predal št. 248.

Natakarica

mlajša, poštna, prijazna sprejme takoj. Išče se tudi kuharica, vajena vsaj nekoliko gostilniške kuhe. Predstaviti se je osebno. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8456.

Vajenca

sprejemem za mizarstvo obrt. Josko Pavlin, Radovljica.

Učenec

z zadostno šolsko izobrazbo se sprejme v špecerijsko trgovino z oskrbo. Dobljekar, Maribor, Tattenbachova 3.

Dva klepar. vajenca

z vsjo oskrbo v hiši sprejme Franc Šramek, klepar in inštalater, Trzič.

Pomočnika in vajenca

za krojaštvo takoj sprejemem. Vsa oskrba v hiši. Jože Janc, krojaštvo, manufaktura, Senično 5, p. Križe na Gorenjskem. Železniška postaja Križe-Golnik.

Vajenca

sprejemem za čevljarstvo obrt. - Franc Zupančič, Ljubljana, Šmartinska c. 6. Strokovno čevljarstvo.

Trgovskega vajenca

sprejemem takoj. - Franc Kramžar, trgovec. Šmartno pri Slovenjgradcu.

Učenko

iz boljše hiše se sprejme v konfekcijsko trgovino. Predstavlja se samo v dopoldanskih urah. Belihar & Velepč, Ljubljana VII, Medvedova ul. 38.

Ključavn. vajenec

se sprejme takoj. Hrana in stanov. v hiši. Dopisi na upravo »Slov.« pod št. 8465.

Mizar. pomočnika

vajenega vseh del, sprejemem takoj kot predelavca. Josip Erzar, strojno mizarstvo, Cerklje 64 pri Kranju.

Prodajalka

prvovrstno moč, katere obvlada vsaj nekoliko nemško ter zna biti prijazna s strankami ter popolnoma vešča v mešani stroki, se sprejme v hrano in stanovanjem v večjem mestu na deželi. Mesto stalno. Ponudbe pod »Prvovrstna moč« 8356.

Industrijsko podjetje išče

energičnega, vestnega, mlajšega

strojnega

ključavničarja

na vsak način izkušenege vlakovodja. Ponudbe je poslati na upravo lista pod »Trajno nameščenje« št. 8396.

Trgovskega učenca

sprejme takoj, marljivega iz poštnega kršč. hiše trgovca z mešanim blagom: Anton Slanc, Griblje, p. Gradac, Belokrajina.

Krojaškega vajenca

sprejemem takoj. - Franc Premelj, Ljubljana, Aleksandrova cesta 1.

Krojača prikrojevalca

zmožen boljšege in sejmarskega dela - sprejme Fr. Reiser, Kopitarjeva ulica 1.

2 učenki

pošteni, z dežele, sprejme večja kuhinja v Ljubljani. Pri polletni učni dobi pouk in hrana brezplačno, plača se samo malenkost za stanovanje, pri trimesečni se plača hrana in stanovanje po dogovoru. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 8476.

Trgovina

z meš. blagom v mestu na Gorenjskem sprejme

učenko

zdravo, pridno in poštenih staršev v 3letno učno dobo. Ponudbe pod šifro »Veselo do trgovine« 8461

Kuharico

samost. gospodinj. vestno in pošteno, ter pridno

hišno

sprejme proti dobri plači. Tovarna usnja - Šmartno pri Litiji.

Cenjenim čitateljem priporočamo sledeče Novomeške tvrdke

Aljožji Grlic & Ko. trgovina z usnjem čevlji ter sedlarskimi izdelki Trg kraljeviča Petra	Jurij Picsek železnina in špecerija Trg kraljeviča Petra	Josip Turk špecerija, cement in velika prodaja soli Ljubljanska cesta	Midortler & Blažič manufaktura in galanterija Trg kraljeviča Petra
Franc Penca usnjarna in trgovina z usnjem Trg kraljeviča Petra	Knjige pisarn. potrebščine itd. J. Krajec nasl.	Podružnica „Slov. uprave“ Naročnina Oglasi	Rudi Brudar splošno krojaštvo Trg kraljeviča Petra

Pomočnika in vajenca

za kovaško obrt sprejemem takoj z vsjo oskrbo. - A. Kermavner, Brezovica 85.

Učenec

za trgovino mešanega blaga v Ljubljani, s primerno šol. izobrazbo, se sprejme. Ponudbe pod »Marljiv« na upravo »Slovenca«.

Več spretnih šivilj

ter učenk se sprejme za perilo. Naslov pove oglaš. odd. »Slov.« pod št. 8460.

Kuhinjsko dekle

pomivalko sprejme Hotel Štrukelj.

3 vajence

pridne, poštno, doma iz Ljubljane, sprejme Peter Žitnik, splošno kleparstvo, Ljubljana, Ambrožev trg 9

Majer ali viničar

oženjen, ki ima več za delo sposobnih rodbinskih članov, popolnoma vešč sadjarstva in živinoreje, se sprejme v stalno službo proti udeležbi na donosu ekonomije in živinoreje za posestvo, obstoječe iz ca. 30 oralov sadovnjakov, njiv in travnikov, opremljeno z živim in mrtvim inventarjem. — Nastop službe jeseni ali pozimi. — Ponudbe s podrobnimi podatki je poslati na Kopal SL, Ljubljana Gledališka ul. 13.

Postrežnica

vajena vseh hišnih del (prednost imajo stare kuharice), se sprejme na Dunajski cesti št. 31, drugo nadstropje, desno.

Vajenko

za mehanično umetno vezenje in predtisk ženskih ročnih del sprejme Matek & Mikeš, Ljubljana, Dalmatinova 13.

Gospodična

s primerno izobrazbo in znanjem nemščine — se takoj sprejme k dvema dečkoma 4 in 2 let. Ponudbe s podatki na upravo »Slovenca« pod 8316.

Prireditve

26. in 27. julija na žegnansko nedeljo pri Sv. Jakobu vabi na bobo, dobro kapljico in ples gostilna Kurja vas A. Putrih.

Žegnanska veselica!

Gostilna Marenče, Dolenjska cesta, vabi na žegnansko veselico. Preskrbljeno za dobro jed in "ač.

Strojne tovarne in Ivarne d. Ljubljana

Krožna žaga za rezanje dro z elektromotorjem

Pouk

Resen akademik instruiira francoščino in druge predmete. Naslov v upravi pod št. 8489.

Šoferska šola

I. oblast. konc. Camernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Dr. in inž. študije

vse fakultete hum. in teh. na inozem. visoki šoli. Tudi pripravlj. oddelki in event. možnost za študije doma. Prospekt: Secrétariat académique (Dpt. 28), Rue Montmartre, 142, Paris.

Ženitbe

Samostojen obrtnik

samski, srednjih let s premoženjem, želi poročiti gospodično, primerno situirano in strogo krščanskega vedenja. Resne ponudbe s sliko, katere se vrne, je poslati na upravo »Slov.« pod »Tajnost zamčenja«.

Ženitev

Izobražen fant, 32 let, z velikim, pa zadolženim posestvom, bi rad poročil primerno dekle. Osrečila bi ga le zdrava, simpatična, muzikalna in nekoliko izobražena, vendar preprosta. Dopisi pod »Rožni dom« št. 8282 na upravo »Slovenca«.

Zasluzek

V prodaji leži

Vaša bodočnost! Ako se čutite sposobnega doseči visok promet naših prvovrstnih predmetov, Vam ponudimo tem potom naše zastopstvo ter Vam jamčimo za boljši zaslužek kot v kateremkoli drugem poklicu. Pišite nam in priložite znamko za odgovor. Tehna družba, Ljubljana, Mestni trg 25/I.

1000 Din dnevno

ne, pač pa 150 do 200 zaslužite lahko s prodajo idečnih predmetov, katerih kupec je vsaka oseba brez razlike spola in statusu. Za dame poseben predmet. Visoka provizija na roko. Delo lahko, zato posebno znanje ni potrebno. Ne odlašajte, ker Vam visoka provizija dnevno odhaja, ampak takoj pišite na: Gvido Premelj, Šoštanj.

Zastopnike

za 20 preizkušenih predmetov išče povsod Josip Lindič, Ljubljana, Komenškega ulica 36. Za odgovor in prospekte pošljite 5 Din, sicer ne odgovorim

Stanovanja

V št. Vidu

ali v bližini išče mlad zakonski par eno- ali dvo-sobno stanovanje s pritliklinami za september. Ponudbe na upravo lista pod »St. Vid« št. 8411.

Sprejemem

1 ali 2 osebi poceni v separiranu, lepo, čisto sobo z elektriko. - Janševa cesta 12.

Opremljeno sobo

blizu banske uprave, v visokem pritličju nove vile, oddam takoj ali 1. avgusta solidnemu gospodu. Vprašati Groharjeva 7

Sobo

oddam v podnajem v I. nadst. nove palače Vzajemne zavarovalnice nasproti glavnega kolodvora na Miklošičevi cesti v Ljubljani. - Pojasnila daje hišnik.

Soba

s posebnim vhomod. šteditnikom, elektriko se odda za 1. avgust. - Rožna dolina VIII-22.

Starejša dama

išče za 1. oktober meblirano sobo pri mirni družini. Ponudbe pod »Mirna« 8264 na upravo.

„POSEST“

Realitetna pisarna, dr. z o. z. LJUBLJANA Miklošičeva cesta 4, odda sledeča stanovanja:

- Enosobno, Šiška, 550 Din.
- Trisobno, komfortno, center, 1700 Din.
- Dvosobno, kabinet, Podrožnik, 1000 Din.
- Soba s šteditnikom, za 1 osebo, 100 in 150 Din.
- Trisobno, komfortno, blizu opere, 1600 Din.
- Dvosobno, kopalnica, Bežigrad, 1000 Din.
- Trisobno, Udmat, za november, 650 Din.
- Trisobno, najmodernejši komfort, center, Din 1700.
- Dvosobno, Podrožnikom, 750 Din.
- Soba, kuhinjo, opremljeno, Udmat, 350 Din.
- Enosobno, pol ure od pošte, 300 Din.
- Dvosobno, kabinet, pritlikline, Bežigrad, 1000 Din.
- Dvosobno, Bežigrad, za oktober, 750 Din.
- Dvosobno, Tržaška cesta, 800 Din.
- Poleg tega več stanovanj, lokalov, mesečnih sob itd. v mestu in predmestjih.

Meblovana soba

se odda enemu ali dvema gospodom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8383.

Čedno sobo

takoj oddam solidnemu gospodu. Naslov v upravi pod št. 8384.

Za 150 Din

oddam sobo in kuhinjo sredi Ljubljane priprosti starejši samski osebi proti mali postrežbi. Naslov v upravi pod št. 8385.

Stanovanje

1 sobo in kuhinjo išče državni uslužbenec za dve odrasli osebi za 1. avgust. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8480.

Solnčna soba

in kuhinja se odda za 250 dinarjev mesečno. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Stan in Dom« 8495.

Vnajem

Branjerijo

na prometnem kraju takoj oddam. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8335.

Kmečki mlin

vzajem v najem takoj ali pozneje ali sprejemem službo v mlinu. Ponudbe pod »Mlinar« št. 8379 na upravo.

Trgovina s skladišči

na zelo prometnem kraju na Gorenjskem se odda v najem za daljšo dobo pod zelo ugodnimi pogoji. Prostori so primerni za vsake vrste trgovino. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 8310.

Glasba

Izdeluje harmonije

vsakovrstna popravila in uglašanje klavirjev in cerkvenih orgel - Tramte Anton, Škofja Loka.

Prodaj harmonij

2 vrsti glasov, 10 registrov - Izdelovatelj harmonijev Tramte, Zabnica, Šk. Loka

Objave

Častna izjava!

Obžalujem in preključujem kot neresnično moje govorjenje o gospodični Anici Brezovšek. Zahvaljujem se za odstop tožbe. Neža Pušnik, Rimske toplice.

Posestva

Lepo novo hišo

s sadnim vrtom, 3 minute oddaljeno od železniške postaje Domžale, prodam. Hiša je jako pripravna tudi za vsakega obrtnika. Poizve se pri Restoraciji »Pristan«, Domžale.

Nasvete za nove gradbe

načrte, proračune in nadzorstva izvršuje po zmerjeni ceni gradbena in arhitektonična inženjerska pisarna Tehnični biro »Tchna« v Ljubljani - Mestni trg 25/I.

Malo posestvo

priljubljeno kolarja, v bližini Maribora ali Ljutomeru, kupim. Naslov da uprava »Slovenca« pod št. 7777.

Manjše posestvo

10 min. od Brezij (Gor.) z vsemi pritliklinami, prodam. Ciril Jelenc, puškar, Kranj.

Hiša

s 5 sobami, kuhinjo, 2 kletama, hlevom, sadnim vrtom, njivo, napredaj. Blizu cerkve in šole. — Seme, Polica, p. Višnja gora.

Hišo

Rožna dolina, novo zidana, 600 m² vrta, 2 sobi, kabinet, kuhinja, pred-soba, v podstrešju prostor za stanovanje, električna razsvetljava. Cena in plačilni pogoji po dogovoru — prodaja »Posredovalec«, Ljubljana, Tavčarjeva 6.

Restavracija napredaj

Radi boleznim prodam svojo restavracijo »Ruska Lira« v Beogradu, Dvorska ulica 11. Zelo dobro vpeljana. Najboljša domača in inozemska družba. Pet sob za restavracijo, krasen vrt, dvorane za svečanosti in separ. Stanovanje za gospodarja, 6 sob za osobe, dve kleti in perilnica. Informacije daje gospodar Marko Iv. Garapič.

„POSEST“

Realitetna pisarna, družba z o. z. LJUBLJANA Miklošičeva cesta št. 4

PRODA:

- Vilo, enonadstropno, tristanovansko, 12 minut od pošte, velik vrt, 400.000 Din.
- Hišo, enonadstropno, 4 trisobna stanovanja, pritlikline, krasno urejen vrt, part. Poljansko predmestje, 500.000 Din.
- Hišo, tr

Kupino

Hrastove hlode
in frize kupujem. Ponudbe z navedbo cene je poslati na Ivan Šiška, tovarna parketov in parne žage, Ljubljana, Metelkova ulica 4.

Storžil
Opozorjam, da bom kupal storže smrekove, jelkove, borove, mecesnove. Vprašanja na Saša Stare, Menges.

Dobrega sena
kupim več 1000 kg. Ponudbe pod »Seno« na upravo »Slovenca« 8333.

Suhe gobe
kupi Fran Pogačnik, Ljubljana, trgovina z žitom in moko ter dežel. pridelki. Dunajska cesta št. 36.

Vaakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Zaganje in drva
odpadek od parketov oddaja v vsaki količini parna žaga Lavrentič & Ko, Ljubljana, Vošnjakova ul. 16, za gorenjskim kolodvorom.

Razno pohištvo
je po nizki ceni naprodaj: nova hrastova in več mehkih ter kuhinjskih oprav, potem kompletna že rabljena orehova spalnica z marmorjem, in velika orehova tridelna omarara z ogledalom. Josip Kurnik, Zg. Šiška 51.

Drva, odpadki
od žag se dobijo v vsaki količini pri tvrdki Ivan Šiška, tovarna parket v Metelkovi ul. 4. Tel. 2244.

Dieselmotor

kompl. 40 HP, znamke Weizer Graz, se vsled napredaje zelo ugodno prodaja. Natančneje se izve pri »Vijak« d. z. o. z., Gregorčičeva 5.

Velika prodaja
dežnih plaščev, pelerin, plahit za vozove, avtomobile itd. se vrši radi preselitve po izredno nizkih cenah samo še do 3. avgusta. Jancigaj, Tavčarjeva 1 (nasproti Figovca).

Motor B. S. A.
iz generalne reparature, radi boleznih naprodaj za vsako ceno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8318.

Za stavbe
vsakovrsten suh tesan in zagan les. Ladiska tla ceno oddaja Fran Šuštar, Dolenjska cesta. Telefon 2424.

Citroen poltovorni
davka prost, z generalnim popravilom, prodaja za Din 12.000 - Fr. Kham, Miklošičeva c. 8.

Puhasto perje
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. L. Brozović, Zagreb, Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Proda se
radi družinskih razmer: Kobilca, močna, zdrava, nov voz, nova truga za pesek, krava dobra mlekarica, lepo tele. Poizve se v podružnici »Slovenca«, Jesenice.

Tesan les
popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah, ima stalno v zalogi »Ilija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28-20.

4 sedežna limuzina
moderna, s popolnoma novo pnevmatiko, dobro ohranjena, se prodaja za Din 25.000; na ogled v garaži hotela »Union«.

Specerijsko trgovino
na prometnem kraju v Ljubljani prodam z blagom in inventarjem za ca. 20 do 25 tisoč Din. Dopise pod »Bodočnost« na upravo.

Lokomobila
24 PH, sistem Lanz, mizarški stroji in sicer: poravnalni, skobelni, reskalni, vrtnali stroj, vsi s predležišči, se po ceni prodajo. Vsi stroji so v obratu. Produktivne zadruge ljublj. mizarjev - Ljubljana-Glince, kjer se dobe tudi vsa pojasnila.

Pisalnno mizo
skoraj novo temnorjavo hrastovo, ugodno prodaja hotel »Bellevue« Ljubljana.

Vozila naprodaj
Radi pomanjkanja prostora se prodaja: 1 break za 6 oseb, 1 lahka kočija, 1 omnibus sani s streho za 12 oseb in 1 luksuzne sani; vse v najboljšem stanju. Cena po dogovoru. - Naslov: Ana Šmid, Škofja Loka, sp. trg 80/81.

Vino
letnika 1929 proda graščinu Novi Dvori pri Klanjcu, žel. postaja Brežice - po nizki ceni.

40 kranjskih panjev
čebel poceni prodam. M. Debeljak, Florjanska ul. št. 27.

Transportno trikolo
dobro ohranjeno, se prav poceni prodaja. Ludv. Baraga, Ljubljana, Šelenburškova ulica 6.

Pletilni stroj
skoraj nov, Popp št. 8/30, se poceni prodaja. Leopold Oblak, Bled II, št. 54.

Naprodaj
2 močna voza, 2 težka komata, 2 lahka komata, 4 konjske vratne blazine, 1 angleški komat, 1 koleselj - pri A. Ruckel (Forsthoj), Medlog pri Celju.

Nov koleselj
fino delo, se poceni prodaja s kompletno konjsko opremo (hame) pri Alojzu Stajniku, kolarskem mojstru, Ključarovi pri Ormožu.

Motorno kolo
Harley Davidson poceni naprodaj. Garaža Žužek, Kolodvorska ulica.

2 narodni noši
kompletni, se prodajata - lahko tudi posamezni deli - Marija Kurnik, Pražakova ul. 3, Ljubljana.

Štedilnik
in mala pečica se prodaja po zelo nizki ceni. Poljanski nasip 40-II.

Ročni voziček
in lahka ciza naprodaj. - Kermavner, pošta Brezovica 85.

2 omari
dobro ohranjeni, naprodaj v Mali Colnarski ul. št. 6.

Kiosk
v auli glavne pošte, v katerem je nastanjena trafika »Postnega doma« v Ljubljani, takoj prodamo. Naslov pove oglasni oddelk »Slovenca« pod št. 8478.

Dvovprežni lahki voz
zamenjam za težkega. Jos. Cihlač, Ljubljana, Dunajska cesta 69.

Obri
Sejmarji!
Čedno okrašene ter razne gladke piškote dobite pri medicinarju - B. Grah, Ljubljana, Kolodvorska ulica 11, na dvorišču.

UNIFORME
vseh vrst izdeluje Josip Tomazič, Celje, Na okopih št. 5.

Nikake besede
- dejstva govore zase! Prodajamo senzacionalne slažerje. 1 slučaj: Kasete za 6 oseb (24 komadov) alpaca - srebrno orodje: Din 260. Gramofoni Din 250, kakor tudi 30 drugih gospodinskih hišnih predmetov. Za agente ogromen zaslužek. Kolekcija brezplačna. Vsakemu lastni rajon. Vstop takoj. Generalna agentura in razpošiljalna »Omnia«, Miklošičeva cesta 14.

Tovarna zamaškov
ustanovljena 1898. J. A. Konegger, Maribor - Studenci, Kralja Petra cesta št. 33. Izdeluje plošče iz plutovine za izolacije, zdrob iz plutovine in plutove odpadke. - Brzjavni naslov: Konegger, Maribor.

Krušno moko
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri A. & M. ZORMAN Ljubljana, Stari trg št. 32.

Malinovec
z najfinjšim sladkorjem vkuhan, brez vsake kemične primesi, garantirano naraven, se dobi v lekarni Dr. G. PICCOLI, Ljubljana

1 kg 20 dinarjev
Pri večjem odjemu ceneje. - Razpošilja se po pošti in železnici.

Reform
steklenice za vkuhanje sadja in povrtnin se odlikujejo s popolno zanesljivostjo in nizko ceno. Zaloga za Jugoslavijo: Lovro Petovar, Ivanjkovci. Ceniki na razpolago.

Tehnica
za trgovino - sistema Schulz Universal - za 15 kg, ugodno naprodaj. Vprašati pri Gospodarski zvezi na Dunajski cesti.

ŠVEDSKE PLETILNE STROJE, najnovejše, na ročni ali motorni pogon, dobavlja »Tehna« družba Ljubljana, Mestni trg 25/1.

Oves in koruzo
kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24. Veletzovina z žitom.

Modroce
posteljne mreže, železne zložljive postelje, otomane, divane in tapetniške izdelke nudi najceneje RUDOLF RADOVAN tapetnik, Mestni trg 13. Ugodni nakup morske trave, žime, cvilha za modroce in blaga za prevleke pohištva.

Premog in drva
prodaja tudi na obroke Vinko Podobnik, Tržaška cesta 16. Tel. 33-13.

A. GOLOB & KOMP.
LJUBLJANA, Puharjeva ulica 3.

Izdelovanje emajliranih peči. Popravilo vseh vrst pločevinastih, emajliranih in Lucovih peči. Splošno kleparstvo, instalacija strelododov. Zaloga šamotne opeke. Cene konkurenčne.

100 kg
koruze . . 168 D
rešet. oves 200 D
prodaja proti gotovini

JOS. BAHOVEC
SV. JAKOBA NABREŽJE LJUBLJANA

Inserirajte v 'Slovencu'!

Prva celotna izdaja!
Doktorja Franceta Prežerna zbrano delo
Cena Din 40[—], eleg. vezana Din 55[—]
Jugoslovanska knjižarna v Ljubljani.

Šola za zasebno **prikrojevanje in šivanje** damskih oblačil.

Praktičen pouk za nešivilje, oziroma za domače potrebe, posebno ugodno za bodoče gospodinjice. - Pojasnila daje:

TEODOR KUNC
lastnik strok. šole in damskega modnega salona, LJUBLJANA, Jurčičev trg 2/I.

Najvarnejše in najboljše naložite denar!

Ljudski posojilnici v Celju

registr. zadrugi z neomejeno zavezo v Celju, v novi lastni palači na vogalu Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

Stanje hranljivih vlog nad Din 90.000.000.-. Obrestna mera najugodnejša. - Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 3000 članov posestnikov z vsem svojim premoženjem. -

Posojila na vknjižbo, poroštvo ter zastavo pod najugodnejšimi pogoji

Viagatelji pri Ljudski posojilnici v Celju ne plačajo nobenega rentnega davka

Izvrševanje kameno-lesenega tlaka je stvar zaupanja!

Ne ozirajte se pri oddaji del na ceno, temveč na kvaliteto in izdelavo.

»Fama« azbestni kamenoleseni tlak, eno- in dvoplasten, v vseh barvah. - Polaga:

»Fama« prva jug. tvornica vlitih tlakov, Ljubljana, Tesarska ulica 5.

ZAHVALA. Za premožne dokaze iskrenega sočutja in sožalja povodom smrti naše nad vse ljubljene žene, matere, sestre in svakinje

Katarine Ferčnikove

se tem potom najtolepeje zahvaljujemo. Posebno zahvalo smo dolžni gg. dr. Cedeju, dr. Lovšinu in dr. Flajsu za večkratno zdravniško pomoč, č. g. dr. F. Krulju, vsem pri pogrebu udeleženiim prost. gas. društvom, pevskemu društvu Hum, darovalcem cvetja in vencev, vsem onim, ki so nam izrazili sožalje pismeno, kakor tudi onim, ki so rajno spremili na poslednji poti.

J. Ferčnik, soprog, Berta in Anica, hčeri, in ostali sorodniki.

Karolina Gajšek
soproga višjega oficijala v p. in posestnica

Potrži globoke žalosti naznanjamo, da je naša dobra, ljubljena soproga, mati, stara mati in sestra, gospa

Karolina Gajšek
soproga višjega oficijala v p. in posestnica

dne 25. julija 1930 zvečer, po težki bolezni za vedno zatisnila svoje skrbni polne oči.

Pogreb drage pokojnice se bo vršil v nedeljo, dne 27. julija 1930 iz mrtvašnice mestnega pokopališča.

Sv. maša se bo darovala v ponedeljek ob 8 zjutraj v cerkvi sv. Jožefa. Celje, dne 26. julija 1930.

GLOBOKO ŽALUJOČI OSTALI

POLETNE NOVOSTI
ZA PRIJETNA, LAHKA DAMSKA IN MOŠKA OBLAČILA

V VELIKI IZBIRI IN NAJCENEJE

PRI **NOVAK-u** LJUBLJANA KONGRESNI TRG ŠTEV. 15

Kdor zida, naj ne pozabi na **HERAKLITNE PLOŠČE**
za zunanje stene, vmesne stene, strope, pode, podstrešja, oblogo zidovja itd.

HERAKLITNE PLOŠČE Vam nudijo kratko stavbeno dobo najboljšo izolacijo proti mrazu in vročini absolutno varnost pred ognjem zvočno izolacijo prožnost in trdnost takojšnjo izsušitev in vselitev majhno lastno težo itd.

Zahtevajte informacije in cene pri **Materijal**
d. z. o. z., LJUBLJANA, Dunajska cesta 36

D. Rakusch CELJE **Vink. Kūhar** MARIBOR
Viljem Dengg PTUJ
Ceh in Gašpar, Murska Sobota

PRIJATELJI!
Zakaj so francoske linije najkrajše in najboljše v Južno in Severno Ameriko?
Zato, ker je črta Le Havre-New-York najbolj priljubljena in ima velike prednosti posebno zato, ker so velikanski francoski brzoparniki »ILE DE FRANCE«, »PARIS« itd. v hitrosti neprekosljivi in priljubljeni zato, ker imajo tudi v 3. razredu udobne kabine, izbrano postrežbo, okusno domačo hrano in znamenito vino »Bordo« brezplačno pri vsakem obedu.

Potnikom se iz Ljubljane do Pariza ni treba nič presediti. - Najkrajša pot v Južno Ameriko pa gre preko pristanišča Marseille 14 do 15 dni v Argentino.

Cie. Gle. Transatlantique, Chargeurs-Réunis
Transports - Maritimes.

Pojasnila daje brezplačno zastopnik **IVAN KRAKER** - Ljubljana Kolodvorska ulica 35

Cenjenim trgovcem, obrtnikom in zasebnikom se priporoča **Brzopromet**
avtoprevozniška družba z o. z.
LJUBLJANA, Miklošičeva c. 4

Prevažanje vseh vrst blaga, odvoz in dovoz na kolodvore. Prevozi tudi na deželo ob vsakem času in najhitreje. Jamstvo za točno in brzo dostavo. Minimalne prevozne tarife, pri stalnih prevozih popust po dogovoru. Cenjena naročila naj se oddajo osebno ali telefonično v pisarni. Tel. št. 2182. Miklošičeva cesta 4. Tel. št. 2182.

Z globoko žalostjo naznanjam, da je moj predobri soprog, otrokom skrben in ljubezniv oče, gospod **Ljudevit Fluher** veleposestnik

v soboto, dne 26. julija 1930 v 44. letu starosti za vedno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v ponedeljek, dne 28. julija ob 9 dopoldne iz hiše žalosti, kjer bo položen na pokopališču na Gorci pri Materi Božji, katero je v življenju vedno častil, k večnemu počitku.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi. Št. Peter pri Mariboru, dne 26. julija 1930.

Žalujoča soproga Marija Fluher ter otroka Mimika in Tonček.

Od dobrega najboljšje je le
Gritzner - Adler - Kayser
šivalni stroj in kolo

elegantna izvedba — najboljši material

URANIA

pistalni stroj

v 3 velikostih

Novost

Šivalni stroj

kot damska pi-
salna miza

Le pri

Jos. Petelinc, Ljubljana

TELEFON INTERURB. 2913

Zmerne cene, tudi na obroke

„Standard“ čevlji!

Prodaja ostankov letnih
vzorcev otroških, de-
kliških, damskih
etc. po zelo
znižanih
cenah:

Din 40:-
Din 60:-
Din 80:-
Din 100:-
Din 120:-

Od
29. julija
dalje, dokler
zaloga traja ...
Detajlna prodaja
na dvorišču
Dunajska c. 23
CARL POLLAK D. D.

Naročite! Berite!

TABU

mešano zbirko potopisov, zgodovinskih orisov
za mlade in stare. Spoznali boste najbolj divje
puščave, narode, bujne, bogate pokrajine, zve-
deli za junaštva velikih junakov itd. itd.

I. zvezek: »V bajno deželo Cipangu«, kjer
boste spoznali krize in težave Ko-
lumbovega odkritja Amerike, je
še v zalogi.

II. zvezek: »V deželo krvavih malikov«, je
prav sedaj izšel.

Vsak zvezek je celota zase!
Vsak zvezek samo dva dinarja, II. zvezek z
zemljevidom 250 Din.

Naročajte, priporočajte, širite Tabu!
Zberite 5 do 10 prijateljev in skupno pišite na
Misijsko pisarno, Ljubljana, Semeniška ul. 2:
Pošljite nam Tabu!

Lovske puške

kakor tudi vse drugo orožje in municijo za lov,
šport in obrambo, v največji izbiri in po najnižjih
cenah dobite pri tvrdki

Fr. Sevcik, Ljubljana, Židovska ul. 8

Za veliki cenik 1930 poslati Din 6.— v pošt. znamkah,
Zaloga »Darne« pušk s fiksnimi cevmi.

Ogledala

seh vrst, velikosti in oblik

Steklo

zrealno 6—8 mm mašinsko 4—6 mm, portalno,
ledast, alabaster itd.

Spectrum d. d.

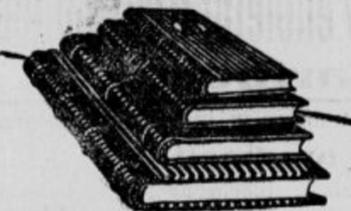
Ljubljana VII — Telefon 23-43

Zagreb Celovška 81 Osijek

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz zna-
nih Karlovske opekarn »ILO-
VAC« dobavlja franko vsaka
postaja po konkurenčnih cenah,
samo »EKONOM« generalno
zastopstvo za Dravsko banovino
Ljubljana, Kolodvorska ulica 7.

**Vsakoorstne trgovske knjige,
štrance, mape, noteze, herbarije,
odjemalne knjižice, bloke, zvezke
L. L. d.**

nudim po skrajno ugodnih cenah!
Na debelo! — Na drobno!

ANTON JANEŽIČ

Ljubljana, Florjanska ul. 14

Knjigovoznica in čitalnica trgovskih knjig.

KLISARNA
JUGOSLOVANSKE TISKARNE
LJUBLJANA

IZVRŠUJE ENOBARVNE IN
VEČBARVNE FOTOTIPIJE,
ENOBARVNE, VEČBARVNE
AUTOTIPIJE, KOMBINI-
RANE KLIŠEJE ZA NAVA-
DEN IN NAJFINEŠI PAPIR
KLIŠEJE PO PERORISIH,
SLIKAN IN RISBAH, RO-
KOPIŠIH IN FOTOGRA-
FIJAH ZA RAZGLEDNICE,
REKLAM. SLIKE, VINJETE

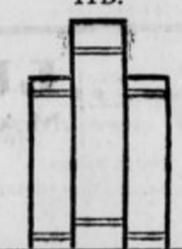
Orožje

Lovske puške, browning pištole,
samokrese, montiranje daljnogle-
dov, ribiško orodje sprejme v
popravilo puškar

F. K. KAISER, Ljubljana
Kongresni trg 9

Sprejmejo se tudi vsa meha-
nična dela v popravilo.

SALDA-KONTE
ŠTRANCE - JOURNALE,
SOLSKJE ZVEZKE - MAPE
ODJEMALNE KNJIŽICE
RISALNE BLOKE
ITD.

NUDI PO IZREDNO UGODNIH CENAH
KNJIGOVEZNICA

JUGOSLOVANSKE TISKARNE

PREJ

K. T. D.

V LJUBLJANI

ROBITARJEVA ULICA 6

II. NADSTROPJE

Ali ste že
poravnali naročnino?

Rumeni gusarji 30
(Sodobna zgodba.)

»Ampak jaz sem videl ljudi, ne duhove!« ugo-
varja Mihael.
»Hudobni duhovi so si privzeli človeško telo,
blagorodje!«
»Naj že bo kakorkoli, toda osel gotovo ni bil duh
in noben vrag se ne bo hotel spremeniti v osla! No,
pa pustiva to! Kako ste pa opravili?«
»Našel sem svojega ljubega prijatelja, ki si je
jako hudo prizadeval, da bi skrnil, kako strašno malo
ga veselil moj obisk.«
»Pa zakaj vendar?«
»Ker se neskončno boji maščevanja Ming Vang
Tanga, ako bi ta izvedel, da sem se jaz, ki sem nje-
gova žrtev, razgovarjal z Hi Fojem, svojim prijateljem.
Vsi ljudje v vasi se namreč gusarjev prav obupno
boje. Sprva so jih sprejeli kot prijatelje: kako resni-
čen je pregovor, da telček ne pozna tigra! Ko je šte-
vilo gusarjev naraščalo, so pa postajali od dne do dne
bolj oblastni in pohlepni in tako so danes vaščani
njihovi sužnji.«
»Ste kaj slišali v Tataru Budžaku?«
»Seveda sem. Je kakor brat Ming Vang Tanga.
Stanuje v vasi in je še hujši nego gusarji sami. Vedno
nosi s seboj bič z vozli in vsakega, ki ga na migljaj
ne »uboga, prebiča brez usmiljenja.«
»Kaj pa o mojem bratu, ste kaj izvedeli?«
Hi Fo mi je rekel, da govorijo o nekem belcu,
ki da ga imajo gusarji v trdnjavi zaprtega, ne ve pa
o njem, niti kako mu je ime, niti koliko je star, pa
tudi ničesar drugega ne.«
»Dobro, to mi zadostuje. Greva torej dalje, ako
ste še pri volji.«
»Iztegnil sem svojo roko in je ne bom potegnil
nazaj prazne!« pravi Lo Fing. »Bojim se, da bo najina

pot brezuspešna, vendar pa naš pregovor pravi, da
mora mož imeti toliko poguma, da poboža tigrja po
bradi.«
»Pojdiva, vi napreji!«
Lo Fingu je bila dobro znana pot, po kateri sta
odšla moža, ki ju je skrivaj zalezoval Mihael od pa-
gode. Vendar je zdaj pa zdaj obstal ter poslušal, ne
bi li morda zaslišal oslovih kopit, če bi se moža
vrnila.
Nekaj metrov dalje od mesta, kjer se je Mihael
obrnil nazaj, je pot peljala tesno ob neki reki. Ker
pa je nebo vendarle dajalo nekaj svetlobe, ki se je
odbijala na vodni površini in se na nekem svetlem
predmetu, ki je ležal na kraju ceste. Mihael ga je za-
gledal, se ustavil in ga pobral: bil je kitajski nož.
Temna slutnja mu je vstala v duši. Vzel je iz
žepa električno svetilko in posvetil jako pazno po
lleh, kjer je prej ležal nož. Tla so bila mehka: široka
sled je peljala od kraja, kjer je ležal nož, do proti
reki, v dolžini kakih štirih metrov. Mihael je naredil
nekaj korakov in pogledal na reko. Na površini vode
je ugledal črno teme človeške lobanje.
22. Ming Vang Tang.
Mihael je vedel, da se je Lo Fing sicer delal po-
gumnega, da ga pa vendar ne sme izpostavljati pre-
hudim preizkušnjam.
»Nič mu ne omenim te reči,« je dejal sam pri
sebi, ko se je vrnil nazaj h kmetu.
Zopet sta molče stopala dalje. Mihaela so mučile
hude slutnje. Ni mogel namreč dvomiti, da leži na
dnu reke eden izmed mož, ki ju je videl v pagodi in
da ga je ubil njegov lastni tovariš. Če pa gusarji drug
z drugim tako ravna, kakšno usodo bodo šele od-
merili človeku, ki ni istega plemena. »tujem u-
diču?« Kaj vse torej lahko doleti Lovreta!
Ko sta zapustila grozno mesto, sta kmalu prišla
do grbastega mostu, ki se je vzpenjal nad potokom.

Preden sta stopila nanj, se je Lo Fing pripognje
splazil na breg, za mostom skrnil ter prisluškoval. Za-
šepetal je: »Bližava se tigrovemu brlogu.«
Vse naokoli je bilo tiho. Kmet je začel razlagati,
da je potok, ki ga mislita prekoračiti — bil je prav
za prav le nekaj malega širji od velikega jarka — na
severni strani združen s potokom, ob katerem stoji
njegova hiša, na južni strani pa z drugim večjim po-
tokom. Oba ta potoka pa se izlivata v obsežno jezero;
v jezero se stega neki rtič in na tem čepi roparska
trdnjava.
Kmet je kazal pot preko mostu in se obrnil na
levo; hodil je brez oklevanja, a vendar jako počasi,
kajti pogostoma se je ustavljal in prisluškoval ter na-
peto motril okolico. Mihael se je čudil, kako more
sploh najti stezo, kajti bilo je še vedno jako temno,
dasi se je nebo polagoma jasnilo in je rahlo svetli-
kanje na obzorju napovedovalo, da bo vzšel mesec.
Ko sta stopala komaj šele nekaj minut v tej novi
smeri, je Lo Fing nenadoma obstal ter dolgo in resno
opazoval neko stvar na desni. Tudi Mihael se je ozrl
v dotično smer in zapazil, da gorita daleč proč dva
ognja kakor dva taborna ognja, ki ju je tudi on za-
žagal v svojih šolskih letih.
»Je li tam trdnjava?« šepetaje vpraša Lo Finga.
»Ne! Strašno čudna se mi zdi ta stvar!« odgovori
kmet. »Kolikor mi je znano, so v tej smeri same moč-
vare. Kako torej prideta ognja tja?«
»Sta sta zopet dalje, počasi in oprezno, da, še bolj
oprezno kot prej, kajti zdaj je vzhajal mesec ter lil
na okolico svojo luč, tako da si že razločil oblike
grmov, dreves in gričkov. Tako sta počasi prodirala
dalje, da sta prehodila skoraj nič več ko dve miljii
v dveh urah, odkar sta zapustila pagodo!
Končno so pa vendarle zamigljale pred njima
lučke, Lo Fing se je ustavil, potegnii Mihaela za rok-
vav in pošepetal:
»Tamkaj, vaše blagorodje!«

Ljudska knjižnica v Ljubljani: 29. zvezek: Savinček
IZPOD GOLICE. 30. Din. — 30. zvezek: Sienkiewicz, NA POLJU SLAVE.
28. Din. — 31. zvezek: IZGUBLJENI SVET (The Lost World).
32. Din. — 32. zvezek: Conan Doyle, ROMAN O BILU WATSONU.
33. Din. — 33. zvezek: Reimisch, ZAGORSKI ZVONOVI.
34. Din. — 34. zvezek: Reimisch, ROMAN O BILU WATSONU.
35. Din. — 35. zvezek: Brackel, CIRKUSKI OTROK. 28. Din. — 36. Din.

Naznanilo!

Granilnica kmečkih občin v Ljubljani

tem potom vlijudno naznanja

da se preseli

z dnem 1. AVGUSTIA 1. L. v nove
poslovne prostore v palačo Vzajemne
zavarovalnice na

Miklošičevi cesti

Ravnateljstvo Granilnice kmečkih občin
v Ljubljani

Oblastveno koncesionirana

šoferska šola - I. Gaberščik

bivši komisar za šoferske izpite, Ljubljana,
Bleiweisova cesta št. 52. — Prihodnji redni
tečaj prične 1. avgusta.

JUGOSLOV. ELEKTRIČNA D. D. BROWN BOVERI

PODRUŽNICA LJUBLJANA

izvršuje električne naprave ter
vsa v to stroko spadajoča
popravila

Eksportna hiša

Aleksandrova 19

„LUNA“ MARIBOR

Last. A. Pristenik

Aleksandrova 19

Velika izbirna zaloga:

otroške nogavice, kom od Din 6³⁰ naprej
ženske kopalne pasove . . . . . 10[—] . . .
sokolske majice . . . . . 6[—] . . . . .
otroške majice . . . . . 20[—] . . . . .
moške . . . . . 11[—] . . . . .
24[—] . . . . .

kopalne hlače . . . . . kom. od Din 12[—] naprej
obleke . . . . . 35[—] . . . . .
haube . . . . . 8[—] . . . . .
Nadalje: velika zaloga čipk, vezenin, svi-
lenih trakov, platnenih čevljev, sandal,
kravat, ovratnikov, srajc, dolgih in krat-
kih moških nogavic vseh vrst.

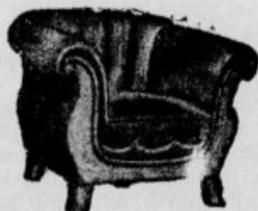
Za potovanje

potne kovčke in torbe, v veliki izbiri od
navadne do najfinejše vrste. Kovčki za
auto in kolekcijo vzorcev po naročilu.

I. KRAVOS, Maribor, Aleksandrova cesta
Šte. 13

Otvoritev tapetniške obrti!

Cenjenemu občinstvu vlijudno naznanjam, da sem
otvoril z današnjim dnem svojo tapetniško delavnico
na Dunajski cesti 25 (Vhod Dvořakova 3)

Z ozirom na večletno prakso pri naj-
uglednejših tvrdkah v tu- in inozemstvu,
zagotavljam vsakomur najsolidnejšo
ostrežbo in popolno zadovoljstvo.

Za cenj. naročila se najtopleje priporoča

Kobilica Avgust

ZAHTEVAJTE CENIK!

H. SUTTNER -- LJUBLJANA 2
PRESERNOVA ULICA 4. — Poleg franči-
škanske cerkve.
Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine.
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Ure za dečke od Din 44[—] naprej.
Zapestne ure za deklice od Din 70[—] naprej.
Zahtevajte cenik zastoj in poštnine prosto.

Iščejo se za Slovenijo izkušeni

potniki

za prvovrstno tovarno špirituo. Reflektira se
samo na prvovrstne solidne moči, ki so dobro
vpeljane. Ponudbe pod »Za—23.892« na Publi-
citas d. d., Zagreb, Ilica 9.

PRESELITVE

TELEFON 2718

SLOVENIA-TRANSPORT LJUBLJANA
MIKLOŠIČEVA 36

Uprava veleposestva grofa Herberstein-a
v Ptuj

odda v zakup ribolov

v reki Pesnici in potoku Rogoznica, potem v
malih postranskih potokih za čas od 1. avgusta
1930 do 31. julija 1933. Pismene ponudbe je
poslati za določene razdelke in meje potokov
do dne 5. avgusta 1930 do 9 predpoldne v
pisarno uprave veleposestva, kjer se lahko
ponudniki spoznajo z natančnejšimi pogoji.
Uprava si pridrži pravico, da odda ribolov
brez ozira na višino ponudbe.

L. Mikuš - Ljubljana

priporoča svojo zalogo dežnikov,
solničnikov in sprehajalnih palc
Popravila točno in solidno

Dvokolesa

teža od 7 kg naprej

uačajžjega in najmodernejšega tipa naj-
boljših svetovnih tovarn. Otroški vo-
zički od najprostejšega modela. Izdelujejo se
tudi po okusu naročnika. Šivalni stroji, motorji
pneumatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižji
cene. Prodaja na obroke. Ceniki franco.
„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in
otroških vozičkov, LJUBLJANA, Karlovska c. št. 4.

Spodnieštairska ljudska posojilnica

Registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Mariboru

Sprejema vloge na hranilne
knjižice in tekoči račun ter jih
obrestuje po najvišji obrestni
meri.

Daje posojila na hipoteke, poroštvo, za-
stave itd. - Izvršuje vse v denarno stroko
spadajoče posle.

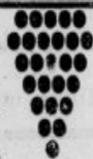
Rentabilno industrijsko podjetje v Ljubljani ali okolici se kupi

(event. vzame v najem za več let). Ponudbe pod
»1 milijon« na upravo lista.

Naicenejša izvorna vina

iz domačih zidanic

Iz zidance Povhe Ant., Ravne
nad Krškimi, belo 11%, Din 12
Iz zidance Žarn Ivan, Vrhuje
nad Krškimi, rdeče 10²⁰%, Din 12
Iz zidance Povhe, Sremič nad
Krškimi, belo 12²⁰%, Din 14
Iz zidance Povhe, Sremič nad
Krškimi, rdeče 11⁴%, Din 14

Vsa gornja vina čez ulico
1 Din cenejše, nad 5 l v
hišo dostavljena.

Poleg tega točim najce-
nejša in najboljša dalma-
tinska vina, belo in črno
ca 13%, močna 1 l Din 10.
Kot specialiteto točim
očarljivo dobro ljutomers-
ko vino.

Steklenice čez ulico ra-
čunam 1 l 1⁵⁰ Din, 1/2 l
1 Din, katere vzamem za
isti denar nazaj.

Komfortno opremljene so-
be za tuje po Din 20.

Za prigrizek po grškem
načinu na žerjavici pri-
rejene specialitete.

Ob sobotah in nedeljah
na ražnju pečeni janček.

Gostilna pri „Belem Kranicu“

Kajfež

Florijanska ulica 4
Telefon 2625

Pohištvo

za opremo stanovanj in pisarn

Ivan Dogan

Ljubljana, Dunajska cesta šte. 17

Ustanovljeno 1872.

Telefon 32-61

Inserirajte v „Slovenču“!

Ant. Rud. Legačlov enoletni trgovski tečaj v Mariboru

(Odobren od Ministrstva trgovine in industrije v Beogradu)

Učni predmeti:

nauk o trgovini in menicah,
enostavno, dvostavno in ame-
riško knjigovodstvo,
trgovsko računstvo,
slovenska korespondenca in
kontorna dela,
srbsko-hrvatski jezik in ko-
respondenca,
nemška trgovska korespon-
denca,
gospodarski zemljepis,

blagoznanstvo,
slovenska stenografija
(sistem Gabelsberger),
strojepisje in nauk o pisar-
niških strojih,
lepopisje,
slovensčina,
nemščina,
nemška stenografija
(enotni sistem),
italijanščina.

Lastni penzionat za dečke,

Začetek dne 2. septembra 1930.

Prospekti brezplačno pri ravnateljstvu zavoda:
MARIBOR, VRAZOVA ULICA ŠT. 4.

Salonit

ZA DOKRIVANJE
STREH
ZA OBLAGANJE
STEN
ZA ELEKTRIČNE
IZOLACIJE
CEVI ZA
KANALIZACIJE

Zadružna Gospodarska banka d. d.

v Ljubljani (Miklošičeva cesta 10)

BRZOJAVNI NASLOV: GOSPOBANKA. TELEFON ŠTEV. 2057, 2470, 2979.

Vloge nad Din 480,000.000—

Kapital in rezerve nad Din 16,000.000—

PODRUŽNICE:

Sprejema VLOGE, daje POSOJILA otvarja
KREDITE. eskomptira MENICE. — Naka-
zila — Akreditivi. — Predujmi na efekte.

BLEJ NOVI SAD KRANJ ŠIBENIK MARIBOR
KOČEVJE CELJE SOMBOR DJAKOVO SPLIT

Kupuje in prodaja VALUTE, CEKE, DE-
VIZE, VREDNOSTNE PAPIRJE. Safes -
deposits. -- Borzna naročila -- Prodaja srečk

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.